

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SLÆGTEN LAKJER

S L A G T E N L A K J E R

Vivat, crescat, floreat.

Sofus Lakjer
Civilingeniør
Gentofte 1941

Forord

1. Generation:

P i e r r e B a s i l e d e l a Q u i è r r e
fra Normandiet i Frankrig

A. SIDELINIEN eller "Peder-Linien" (uddød):

2. Generation: Christen Lakier i Ringkøbing (død 1700)

3. Generation: Peder Lakier i Ringkøb. og Kbh. (1698-1748)

4. Generation: Peder Baggesen Lakier i Ramløse (1738-1820)

5. Generation: P. B. Lakiere Børn (1767-1846)

B. HOVEDLINIEN eller "Poul-Linien":

2. Generation: (Ubekendt)

3. Generation:

Tipoldeforældrene og Slægten i Norge:

P o u l L a k i e r (ca. 1713-1783). - Barndom +
Ungdomsaarene - Bergens Katedralskole - Conrektoratet -
Den store Retssag - 25 stille Aar - Tilbageblik -
Ægteskab og Slægtskabsforhold - Børnene: 1. Johan Jacob
Lakier, Larvik - 2. Christen Lakier, Trankebar -
3. Gye Christine Lakier g. Schrep, Bergen -

4. Generation:

Oldeforældrene og deres Tilknytning til Trankebar:

Birgitte A. Schifters Slægt - A. Nordborg - Trankebar -
C h r i s t e n L a k i e r (1746-1783) -
Michael Alrøe Fugl - Familiens Hjemsendelse -
Finansraad M.A. Fugl i Trankebar - I Danmark -
Børnene: Poul og Christopher Lakier etc. -

5. Generation:

Bedsteforældrene i Sværdborg ved Vordingborg:

P o u l J o h a n L a k i e r (1779-1854) -
Ægteskab og Slægtskabsforhold - Børnene: 10 Sønner -

Slægtsregister over de senere Generationer

Stamtavler og Anetavle

Navnets Bogstavering: de la Quièrre - Lakier - Lakjer

Statistik

Slægten Lakjær paa Amager

Slægten Lakier i Stauning ved Skern

Kilderegister

Navneregister

F o r o r d

Efter at jeg i 1928 udsendte et lille Hæfte med Optegnelser om Slægten Lakjer, har jeg lejlighedsvis fortsat disse biografiske Studier og af trykte og utrykte Kilder fremdræget et stort Materiale, som var Slægtens nuværende Generationer ganske ukendt. Naar jeg hermed udsender Resultatet af mit arbejde i Form af en Slægtsbiografi, sker det i Erkendelse af dens Ufuldkommenhed og med Anmodning om Overbærenhed med samme.

Der er paavist en tidlig Spaltning af Slægten i to Linier, hvoraf den ene formentlig er uddød, og da det ikke vides, hvilken af de to er den ældre Linie og hvilken den yngre, vil den formentlig uddøde Linie blive kaldt "Sidelinie", den anden "Hovedlinie". Skønsmæssig er Sidelinien ældst.

Stoffet, hvis Inddeling fremgaar af Indholdsfortegnelsen S. 2, er for de 5 ældre Slægtleds Vedkommende behandlet generationsvis, Sidelinien for sig og Hovedlinien for sig, og Generationernes Nummerering er for begge Liniers Vedkommende foretaget, idet den fælles Stamfader her i Landet, Pierre Basile de la Quièrre, hvis Fødsel ligger ca. 300 Aar tilbage i Tiden, er regnet for 1. Generation.

De to første Slægtled i Janmark er endnu stærkt hyllet i Dunkelhed - for en Del paa Grund af Uoverensstemmelse i Kilderne - , og mens Sidelinien nu er kendt i alle dens Led, er det ikke lykkedes at opspore Hovedliniens 2. Generation. Antagelig vil der dog kunne bringes Klarhed paa dette Punkt ved nye og omhyggelige Undersøgelser i Landsarkivet i Viborg.

Hovedliniens 3. Generation, i Norge, som ogsaa hidtil har været os helt ukendt, har derimod faaet en ret fyldig Fremstilling. Det samme gælder den 4. Generation i Trankebar, om hvilken vi i Forvejen kun kendte de faa Bemærkninger, Sværborg-Præsten giver om sine Forældre i sin Selvbiografi.

Noget mere kortfattede er Meddelelserne om Hovedliniens 5., Sværdborg-Præstens, Generation, idet de for en Del fremtræder som Uddrag af ovennævnte Selvbiografi, mens Slægtleddene fra de sidste 100 Aar, altsaa Sværdborg-Præstens Efterkommere (6., 7., 8. og 9. Generation), er behandlet ganske skematisk ved Opstilling i almindeligt Slægtsregister med kortfattede biografiske Noter. Oplysningerne om nulevende danske Slægtsmedlemmer er godkendt af disse i 1941. Om den amerikanske Del af Slægten er sidste Nyt fra 1937.

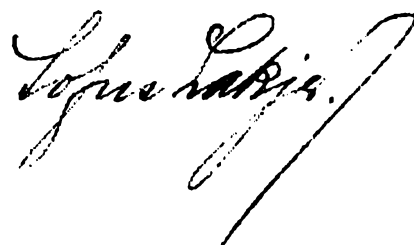
Det vil ses, at Bogens Tyngdepunkt ligger i Fortiden, forsaavidt som det er tilstræbt at levendegøre Fremstillingen af de ældre Generationer (inklusive den femte) ved Millieubeskrivelse og smaa Tidsbilleder, ligesom Tidens Atmosfære er søgt fastholdt ved udstrakt Anvendelse af Citater, mens Maalet for de senere Generationers Vedkommende har været Korthed og Præcision.

Ved Indholdsfortegnelse, Navneregister, Inddeling i Afsnit, Indføjelse af Startavler og Overskrift over hver enkelt Side er det søgt at gøre Anvendelsen af Bogen let.

Navnet Lakjer er i Almindelighed stavet i Overensstemmelse med de paagældende Familiemedlemmers egen Stavemaade og ved Citater i Overensstemmelse med de paagældende Kilders. I et særligt Afsnit er behandlet Navnets Stavemaade gennem Tiderne.

Idet jeg for Kilderens Vedkommende henviser til Oplysningerne i Teksten og Fodnoterne og til Registret bag i Bogen, udsender jeg dette Manuskript i 25 nummererede og signerede Exemplarer, hvoraf dette er Nummer

Gentofte, 31. December 1941.

Stamfaderen

P i e r r e B a s i l e d e l a Q u i è r r e
født i Frankrig før 1650.

Om Slægtens Stamfader ved vi kun, hvad de to Lakierske Præstemænd fra Ramløse i Nordsjælland og fra Sværdborg i Sydsjælland har nedskrevet. Først har Ramløse-Præsten, Peder Baggesen Lakier, af Slægtens 4. Generation (Sidelinien), i en allerunderdanigst Ansøgning af 8nde Januar 1804 til Christian den Syvende gjort Rede for sin Afstamning paa følgende Maade:

" A l l e r n a a d i g s t e K o n g e "

Allerunderdanigst undertegnede nedstiger fra et gammelt og rigt Huus i Normandiet i Frankrig - min Oldefader P i e r r e B a s i l e d e l a Q v i è r r e gutterede i den Grad for Hugonotismen, at han gjorde de største Opofrelser i sit Fædreland for at finde Lye i det ædle danske Folks Skjød og Religion. . . " Og dernæst har Sværdborg-Præsten, Poul Johan Lakier, af Slægtens 5. Generation (Hovedlinien) - et halvt Aarhundrede senere - i sin Biografi givet en Notits om en Avisannonce, som han læste i København i sin Ungdom, og hvori Ramløse-Præsten bekendtgjorde, at han "nedstammede fra den normanniske Hertug Pierre Basil de la Quier". 1)

1) De paagældende Manuskripter, som beror henholdsvis i Rigsarkivet blandt "Indkomne Sager" (Memorial-Protokol 1, Nr. 82) og hos Instrumentmager Ludvig Lakjers Datter Grete Lakjer, er gengivet i det i 1928 af Forfatteren udsendte Hæfte "Optegnelser om Slægten Lakjer" (S.55 og S.22). Ramløse-Præstens Brev af 1804, der er et værdifuldt Kildeskrift for Slægtens ældste Historie, blev af Dr.phil. Louis Bobé i 1925 draget frem og gengivet i Personalhistorisk Tidsskrift, 8. Række, 4. Bind, S.258-59 under Titlen "Om Familien Lakjers franske Afstamning". Det er ogsaa her citeret i sin Helhed, men dets forskellige Afsnit er henlagt under de paagældende Familiemedlemmers Biografi.

I sidste Instans hidrører al vor Viden altsaa fra Peder Baggesen Lakier, som utvivlsomt har vidst god Besked med sine Aner og desuden har holdt deres Minde i Hævd. Man lægger Mærke til Divergenserne i de to Citater: Hertugtitlen og Navnets Stave-
maade.

Hvad først Stavemaaden angaar, maa man - under Hensyn til at gammel Skrift v = u - paa Forhaand lægge størst Vægt paa Bogstaveringen Qviërre (= Quiërre), da den foreligger i Ramløse-Præstens egen originale Haandskrift. Ligeledes er Basile, endende paa stumt e, den rigtige Form for dette Navn. 1) Med Hensyn til Bedømmelsen af Hertugtitlens Rigtighed staar man deri mod uden noget Holdepunkt. Men foranlediget af at Sværdborg-Præsten i sin Biografi selv refererer til sin svigtende Hukommelse, bør man maaske snarest indtil videre anse den høje Titel som et Foster af sidstnævntes Fantasi. Man kan vel ogsaa daarligt tænke sig, at den gamle Præst i Ramløse skulde have stukket noget saa fint som en Hertugtitel under Stolen over for Kongen.

Desværre er det ikke lykkedes at opspore den vedkommende Annonce. Med Hensyn til Tidspunktet for dens Fremkomst kommer et af Aarene 1803, 04, 05 i Betragtning - dog vel med Udelukkelse af Sommermaanederne, som den unge Poul Johan Lakier i disse Aar tilbragte hos Marskalk Lowzow paa Ebberødgaard. Og da han udtrykkelig i Biografien anfører, at han "studerede til examen theologicum", taler Sandsynligheden for Tidsrummet September 1804 - Juni 1805. Heraf fremgaar, at Ramløse-Præstens to forskellige Kildeskrifter: Announcen og Brevet til Kongen, stammer fra meget nær samme Tid. Til yderligere Vejledning for en eventuel Efterforskning skal anføres, at Announcen antagelig vil have været indrykket i "Adresseavisen".

Ramløse-Præsten giver endnu et Fingerpeg med Hensyn til sine ældste Aner, naar han - stadig i ovennævnte Brev - skriver: "Jeg er den eeneste, som er bleven offentlig Lærer i denne (Religion) i en Tidsrum af 150 Aar". For at faa Tallet saa stort

1) Navnet Basile (d. e. kongelig, afledet af græsk, basileus = Konge) er endnu i Dag almindeligt Fornavn i romanske Lande.

som muligt har han sikkert regnet Tidsrummet til Dato (1804) og følgelig villet sige, at der omkring 1650 har været en Præst i Slægten. Hvem var det? Da Pierre's Sønesøn Peder er født 1698, vil Pierre selv være født i Tidsrummet 1600-1650 (sandsynligvis ca. 1640), og da det nu ikke udtrykkelig er skrevet, at Pierre var Præst, synes man med nogen Sandsynlighed at kunne drage den Slutning, at Pierre's Fader var Præst og som saadan blev tvunget ud af sit Embede - eller døde - omkring 1650, og at Pierre selv dels paa Grund af sin egen kætterske Tro og dels som Præstesøn i et ellers katolsk Land, hvor Præstestanden (den katolske) var dømt til Cølibat - senest ved det Nantiske Edikts Ophævelse (1685) - maatte dele Skæbne med de andre Hundrede Tusinder Huguenotter og forlade Frankrig, rimeligvis med Kone og Børn. 1)

Det er muligt, at Rejsen er sket ad Søvejen, og i saa Fald har man ingen Vejledning med Hensyn til Ruten. Er Rejsen derimod foregaaet til Lands, er den sikkert gaaet over Hessen Cassel, som var et Centrum og Tilholdssted for udvandrede Huguenotter, ligesom i Danmark Fredericia var deres privilegerede By, og denne har som saadan utvivlsomt en Tid huset vore landflygtige franske Aner.

Børn:

1. Christen Lakier blev Stamfader til den formentlig nu uddøde "Sidelinie" eller "Peder-Linien", se S. 8 o.f.
2. Søn, hvis Navn er ukendt, maa antages at være Stamfader til "Hovedlinien" eller "Poul-Linien" (se S. 28 o.f.), hvortil hører den nulevende Lakjerske Slægt.

1) Ediktet af Nantes, som var oprettet 1598 og tilsikrede Huguenotterne Kultusfrihed, blev ophævet af Ludvig den 14de den 22. Oktober 1685, og "skønt Grænserne var besat med Militær, flygtede ca. 200 000 Huguenotter til Udlandet, og derved mistede Frankrig sine bedste Borgere". (Citeret efter Salmonsens Konversationslexikon.)

A. S I D E L I N I E N (Peder-Linien)

2. Generation

C h r i s t e n L a k i e r
 Købmand i Ringkøbing fra 1696
 død 12-7-1700 i Ringkøbing

Da Ramløse-Præsten i det foran anførte Brev til Kongen skriver, at Pierre var hans Oldefader, og da Ringkøbing Kirkebøger oplyser, at Christen var Ramløse-Præstens Farfader, vil følgelig Christen have været Pierre's Søn. Hans Fødested og Fødselsaar er ukendte ligesom Størstedelen af hans Liv; vort Kendskab til ham omfatter kun hans 4 sidste Leveaar, og han maa formodes at være død ung.

Christen Lakier fik Borgerbrev i Ringkøbing som Købmand den 20. Marts 1696. Han var gift med Gunder Boesdatter og døde if. Kirkebogen 12. Juli 1700; Skiftet afholdtes i Ringkøbing 11. August s.A., og if. Skifteprotokollen, hvor han benævnes "Borger og Købmand Christen Pedersen Lakier", efterlod han kun eet Barn, Peder Christensen, 2 Aar. Kirkebogen oplyser dog, at der blev født ham en Datter, Christine, den 27. Januar 1701, 6½ Maaned efter hans Død.

Efter tre Aars Enkestand giftede Gunder Boesdatter sig paa ny den 28. Juni 1703 med Raadmand Anders Stauning (ogsaa skrevet Staffning og Stavning),

som døde 5. December

1738; hendes Dødsdag er ukendt.

Christen er den første os bekendte Bærer af Navnet i dani-seret Form: Lakier. Sandsynligheden taler dog for, at han blev født i Frankrig og kom til Danmark sammen med Faderen. - Fra Landsarkivet i Viborg har afdøde Arkivar Saxild - uden Kendskab til Navnets virkelige Oprindelse - i 1928 meddelt Forfat-

teren følgende ganske interessante Hypothese: "Antagelig skriver han (Christen L.) sig fra Skern Sogn, c. 24 km. sydøst for Ringkøbing, fra Gaarden Ladekær (udt. Lækjer). Men dette lader sig ikke konstatere, da Skern Sogns Kirkebog først begynder 1707". De foreliggende Kilder slaar naturligvis denne Hypothese ned. - Forøvrigt findes der yderligere 2 Gaarde "Ladekær", en i Salling og en ved Graasten.

Med Hensyn til Navnets Oprindelse skal der nævnes en anden Hypothese, som er fremsat af Dr. Louis Bobé i 1917, og ifølge hvilken Navnet afledes af det franske de Laquai, (Bobé: "Fremmedadel i Danmark", Personalhistorisk Tidsskrift, 7. Række, 1917, 2. Bind, S.95). I 1925 har samme Forfatter efter Fundet i Rigsarkivet af Ramløse-Præstens ovenomtalte Haandskrivelse af 1804 berigtiget sin tidligere Forklaring ved Aftrykning af nævnte Haandskrivelse i Personalhistorisk Tidsskrift (jfr. Noten S.5).

B ø r n e n e

1. Peder Lakier, født 2-9-1698 i Ringkøbing, er behandlet S.11 o.f.
2. Christine Lakier blev, som ovenfor nævnt, født i Ringkøbing 27-1-1701. Fra Landsarkivet i Viborg er meddelt, at hun, "Christine Christensdatter", ifølge Kirkebogen døde 22-10-1723, men ifølge Ringkøbing Kirkebogsuddrag i Rigsarkivet blev hun 12-12-1720 viet til Mr. Anders Møller, der if. samme Kilde havde 5 Børn, alle Piger og alle døbt i Ringkøbing:
 - 1.) Gunde M., f.11-9-1723
 - 2.) Christine M., f.17-7-1725
 - 3.) og 4.) (Tvillinger) Mette M. og Dorthee M., f.23-2-1727, Dorthee døde 7-3-s.A.
 - 5.) Christine Dorthea M., f.17-2-1729.

Møllers Titel, Mr. (Monseigneur), var den sædvanlig anvendte for Folk af Handelsstanden.

- . En i Rigsarkivet i København opbevaret Skrivelse, hvoraf det synes at fremgaa, at Christen Lakier havde endnu en Søn, Poul La-

kier, senere Magister og Conrektor i Bergen, maa - sammenholdt med ovennævnte Kirkebogs- og Skifteretsoptegnelser i Landsarkivet i Viborg - tages med Forbehold, navnlig da nævnte Kilder ikke lader nogen Tvivl tilbage om, at Christen døde 13 Aar før Pouls Fødsel. - - - Den paagældende Skrivelse er udfærdiget af Peder Lakier, der to Gange i Skrivelsen benævner Conrektor i Bergen Pou~~l~~ Lakier, Forfatterens Tipoldefader, "min Broder". Jfr.S.53.

3. Generation (Sidelinien)

P e d e r L a k i e r

Storkøbmand i Jylland, senere Fuldmægtig og Taxator ved
Curantbanken i København

f. 2-9-1698 i Ringkøbing, begr. 30-3-1748 i København.

Peder Lakier blev født i Ringkøbing halvtredie Aar efter, at Faderen Christen L. havde etableret sig der som Købmand. Peder's Søn, Ramløse-Præsten Peder Baggesen Lakier, har i 1804 i sit føromtalte Brev til Christian den Syvende givet følgende biografiske Oplysninger om ham:

"Min Sal. Fader, som og hed Pierre /:som Søn efter Fader opad :/ anvendte 10 Aar af sin Ungdom paa Reyser og gjorde saadan Brug af sine Kundskaber og udenlandske Bekiendtskaber, at han stiftede det største Handels Contoir vester paa Jylland i Byen Ringkøbing strax efter Freden 1719. 1) Hans Oplags og faktorsk Handel paa Holstebro, Lemvig og Wiborg var betydelig, men 1727 afbrændte Wiborg total, og hans Tab skal have været mod 30 000 Rdr. Inden 2 å 3 Aar derefter havde han mistet 4 af sine bedste Skibe og paa 2 store Ladninger Staldstude /:som i Holland styrtede af Smitte saa snart de bleve udskibede:/ en meget stor Capital. Skiæbnen blev ham ret tung - han saa sig Fader til 7 Børn, - men tabte Modet, uagtet hans udenlandske Correspondenter tilbøde broderligen nye Credit, men solgte den sidste Kiøl, søgte Kiøbenhavn for derfra at gaa til Indien 1736.

Banquen skulde oprettes 2) - Grev Gyldensteen og Desmer-

1) Den Nordiske Krig afsluttedes for Danmarks Vedkommende ved Freden i Frederiksborg den 3. Juli 1720.

2) Den første Bank i Danmark, Curantbanken, oprettedes 1736 som et Aktieselskab med en Grundkapital paa $\frac{1}{2}$ Million Rdl. Den havde i de første Aar til Huse i Charlottenborg paa Kongens Nytorv, senere paa Børsen.

cieres, Otte Thott o.f. lærte ham at kiende - og vidste at gjøre Brug af hans Bogholderie Kundskaber og Sprog og paalagde ham at gjøre baade den generale og specielle Indretning og engagerede ham tildeels som Translateur. Han døde 1748, 53 Aar gammel og var uden Caution det Heele betroet 1). Gamle Thott kaldte ham Banquens Fader og sagde mig siden hvor høyt han agtede hans Talenter og elskede hans Hjerter. . . ."

Af Stadsarkivets Protokoller over "Indkvarteringsmandtal" i Hovedstaden fremgaar, at han boede i Badstuestrædet (Snarens Kvarter Nr. 56, sub 15) først som Logerende (Navnet i 1741 stavet Ladkier) og senere som Husejer. Hans Indtægter vil næppe have været store, eftersom der f.Ex. i 1743 af Skatter kun var paalignet ham Kopskat: 3 Rdl. og 1 Rdl. for Tjenestepigen. For Aaret 1747 er han opført som Ejer af Snarens Kvarter 92,93 og Vester Kvarter Nr. 36 (Farvergade). Dette synes dog fejlagtigt og kan for en Del bero paa Forvexling, idet en Peder Nielsen Lakier (ogsaa skrevet Ladchier, Ladkier og Ladkiær), som var Øltapper, født i Jylland, men iøvrigt af os ubekendt Afstamning, i disse Aar boede til Leje sidstnævnte Sted, i Kælderens. (Jfr. S.31 og 54)

Peder Lakier blev gift i Ringkøbing den 19. Maj 1724 med Johanne Marie Hansdatter Høxbroe, Datter af Kæmner og Skatteopkræver i Vejle Hans Thomsen Høxbroe (død 1705) og Hustru Karen Hansdatter (1666-1705). 2) Efter hvad ovenfor er anført, havde Peder Lakier i sit Ægteskab 7 Børn, hvoraf vi dog kun kender 5, og af disse blev kun 2 voxne og overlevede Faderen (se S. 14).

Om hans Død læser man i Helliggeist Kirkes Dødebog: Den 30. Marts 1748: Sr. Peder Lakier, Fuldmægtig ved Banquen fra Badst. Str.; 48 Aar gl: Død af et Slag hastig. Begraven om Eftermiddagen. 3)

I Henhold til kongelig Bevilling kunde Enken hensidde i uskiftet Bo, og af "Enkekassen for Civile Betiente i Danmark af

1) Han blev kun 49½ Aar gammel. I Kirkebogstilførselen ved hans Død er Alderen ogsaa fejlagtigt angivet (48 Aar); jfr. nedenfor.
2) Disse to var Tipoldeforældre til Politikeren Sofus Høgsbro (1822-1902), jfr. V. Milthers: Sofus Høgsbros Slægt, Odense 1909.
3) Aldersangivelsen er urigtig; se Fodnote 1) ovenfor.

1736", hvor Peder Lakier i 1743 havde indskudt 200 Rdl., fik hun udbetalt 80 Rdl. aarligt (40 % aarligt af Indskudet!). Begge disse Fordele varede dog kun et Par Aar, idet hun den 19. Marts 1750 giftede sig igen med Sr. Christian Falch, Urtekræmmer i Adelgade. Ifølge Helliggeistes Kirkebog blev de "efter kongl allernaadigst Tilladelse (Kongebrev) copulerede i Enkens Huus i Badstue-Stræde - Copulationen efter Begiæring, forrettet af Hr. David Pontoppidan (Præsten i Castellet) som Bruudens nær Slægt."

1) I Forvejen maatte hun dog skifte med Børnene.

Ved Skifteforretningen (den 10-9-1749) ansattes Ejendommen i Badstuestræde til 4000 Rdl., Indboet til 1000 Rdl. Efter Fradrag af Obligationsgæld o.l., ialt 3000 Rdl., var der til Rest 2000 Rdl., som fordeltes med 1000 Rdl. til Enken og 500 Rdl. til hver af de to overlevende Sønner, den 20-aarige Christen Pedersen Lakier, som da var Isenkræmmerlærling i Hovedstaden, og den 15-aarige "Peder Bagge Lakier", som allerede var Student og havde paabegyndt det teologiske Studium. Af disse skulde den første have sin Arvepart udbetalt paa Forlangende, mens "Peder Baggers" for hvem Falch blev udnævnt til Formynder, maatte lade sin Andel forblive "rentefrit i Moderens Besiddelse paa visse Betingelser."

Johanne Høxbroes 2. Ægteskab synes ikke at have været nogen økonomisk Succes. I sit førnævnte Brev til Christian den Syvende skriver Peder Baggesen Lakier, at han i 1772 har "mist over 3000 Rdl. ved en Stiffaders Bankerot og har maattet underholde min gamle Moder i mere end 10 Aar derefter. . ."

I Ægteskab med Johanne Marie Hansdatter Høxbroe havde Peder Lakier som nævnt 7 Børn; af disse kender vi kun 5, som alle er født i Ringkøbing:

1. Christen L., f.8-3-1725, d.23-10-1725
2. Gunder L., f.17-10-1727,
3. Christen L., f.13-10-1729,
4. Laurs L., f.29-8-1731, d.27-12-1738
5. Peder Bagges L., f.9-10-1733, d. 8-2-1820.

Af disse er det kun Nr. 3 og Nr. 5, der blev voxne. -

Om Christen Pedersen Lakier ved vi kun, at han i 1749, efter Faderens Død, var i Lære hos Isenkræmmer Sr. Carl Friderich Lehman i København, mens hans Dødsdag og eventuelle Efterkommere er os ukendte.

Peder Bagges Lakier er beskrevet i næste Afsnit.

4. Generation
(Sidelinien)

P e d e r B a g g e s e n L a k i e r

Sognepræst i Ramløse-Annisse

f. 9-10-1733 i Ringkøbing, d. 8-2-1820 i Annisse

Peder Baggesen Lakier var vistnok den yngste af Søskeneflokken. Sine første Barndomsaar henlevede han i Ringkøbing, hvor hans Fader efter at have været en meget velstaaende Mand nu var kommet i knappe Kaar. Da Drengen var 3 Aar gammel, brød Faderen op og rejste til København, og sex Aar gammel fulgte Peder Baggesen efter rimeligvis sammen med Moderen og Broderen Christen.

I Aaret 1749 (den 30. Juli) blev han - kun 15 Aar gammel - Student "inter Nobiles" fra Metropolitanskolen og 12. Juli 1753 i en Alder af 20 Aar teologisk Kandidat, ganske vist kun med Karakteren non contemnendus. 1)

Fem Aar efter (24. November 1758) blev han udnævnt til Kina-præst, d.v.s. tjenstgørende Præst paa et Handelsskib, der sejlede paa Kina, og inden sin Afrejse til Østen maatte han ved Ordinationen, den 29. December, indskrive sig og paa Latin give Oplysninger om sit Levnedsløb i "vitæ candidatorum", Bispens dertil indrettede Protokol, som nu opbevares i Landsarkivet. Hans "vita" er ganske kortfattet; det er underskrevet Petrus Lakier. Den 29. November 1765 blev han Sognepræst i Skelskør og den 18. August

1) n. c. (Latin) som ikke bør foragtes, 3. Karakter. - Den i gamle Dage ved teologisk Embedsexamen erholdte Karakter giver ikke noget fast Holdepunkt for den Paagældendes Begavelse og Evner. Examenskarakteren var til en vis Grad givet forinden Examen, idet Kandidaten ligefrem indstillede sig til 1., 2. eller 3. Karakter, alt efter hvor stor en Del af det gamle Testamente paa Hebræisk han opgav til Examen, og ofte var det et økonomisk Spørgsmaal, hvor lang eller kort Tid der kunde ofres paa Studeringerne. Den ved Examen virkelig erholdte Karakter kunde ikke blive bedre end den, hvortil man indstillede sig, men nok ringere.

1769 Sognepræst i Ramløse - Annisse i Nordsjælland ved Arresøs Bredder, hvorfra han efter at have fejret sit 50-aarige Præstetjubilæum, hvorved han indgik i de saakaldte Jubellæreres Rækker, fik sin Afsked i Naade og med Pension den 6. Januar 1809, 75 Aar gammel. Han døde 11 Aar efter i Annexsognet Annisse i en Alder af 86 Aar den 8. Februar 1820.

Den 31. Januar 1766 giftede Lakier sig - efter i Forvejen at have erlagt 10 Rdl. i Copulationsafgift - i København (Nicolaï Sogn) med Lucia Thomina Borthig, der var Enke efter Jacob Quist. 1) Hun var Datter af Mons. Frederich Vilhelm Borthig og Margrethe Catharine Bech, blev døbt i Kalundborg den 30. August 1737 og døde i Hillerød den 26. August 1814. - 14 Dage efter Brylluppet, den 14. Februar 1766, indskød Lakier i Enkekassen for Landmilitæretaten (hvis rette Navn efter Rekonstruktion i 1736 var "Civile Betjentes og adskillige Stænders Enkekasse") 500 Rdl., hvorved Hustruen som Enke vilde have været berettiget til 40 % af Indskudet eller 200 Rdl. aarligt, saalænge hun havde overlevet ham. Biografier af deres 5 Børn findes i næste Afsnit.

Om Pastor Pedér Baggesen Lakiers Liv og Virksomhed foreligger der adskillige trykte Optegnelser saavel fra hans Samtid som fra senere Tider, ligesom der er opbevaret flere haandskrevne Notater fra ham selv og om ham i Form af Breve og lignende. 2)

I 1772 nedbrændte hans Præstegaard i Ramløse. Efter Sagnet var Ilden paasat af en Husmand, som var stævnet for ikke at have ydet Præsten sin Høstdag, og som hængte sig efter at have forøvet Gerningen. Om sit Tab, som i Tider uden Forsikring maatte nærme sig en Katastrofe, og som forøgedes med 3000 Rdl., som han samme Aar mistede ved sin Stiffaders Fallit, skrev han i et Brev af 24. Februar 1774 til Kongen saaledes: "Den ulykkelige Ild gjorde i en Tid af 2 Timer saaledes alting til Aske, at der næppe af Levningerne blev det, hvormed en Ovn kunde heedes. Og er mit Tab saa meget desto større, da jeg i en Tid af fire Aar har

1) I Kirkebogen er Navnet ved Daaben stavet "Tomini".

2) Den bedste Samling biografiske Noter, som dog ikke er helt rigtige, findes i S.V. Wiberg: Dansk Præstehistorie, 2. Bd., 1870.

næsten opbyggt Gaarden (som var faldefærdig) af nye . . ." Hermed motiverer han, at han: "nødes at bønfalde om nye Prøver af den kongelige Naade, at mig muelig maatte af de Kongelige Skove paa Cronborg eller Frideriksborg Amter udviises det fornødne Eege, Bøge og Elle Tømmer til min afbrændte Præstegaards Opbyggelse." Og han slutter, idet han "allerunderdanigst bønfalder om denne Hjælp, uden hvilken det bliver mig umueligt at efterlade min Eftermand en anstændig Boepæl. Thi allerhøjest veed, at jeg har lidet at betale med, men skulde det ey paa andre Vilkaar kunde mig tilstaa, saa vil jeg underdanigst haabe, at Betalingen blev saa taalelig, som muelig, og saa inderlig som pligtig vil stedse takke og paaskønne min Konges Naade

Peder Lakier" 1)

En direkte Opfyldelse af sit Ønske synes han ikke at have opnaaet, men det forekommer, at den Ordning, der der blev truffet, var langt gunstigere for ham, forsaavidt som det blev Provsten for Sognet paalagt at drage Omsorg for Genopbygningen. Denne skulde dog ikke gaa for sig uden utallige Gnidninger og Rivninger mellem Præsten og Provsten, som hed Jørgen Jensen Gad og var Præst i Nabosognet Vejby - Tibirke. Om denne Strid kan man læse i et Brev, som Provstens Svigersøn Morten Hammer (Præst i Nabosognet Helsing) den 10. Juni 1774 skrev til en Slægtning af sig: ". . . Hr. Provst Gad har og travlt, men Gud forlade ham sin Travlhed. Han har udvirket kongelig Instruks at bygge sin afbrændte Herredsnabos Præstegaard, skønt han og ommeldte Hr. Lakier ere uforsonlige Fjender, og denne derfor med daglige Chikaner og Beskikkelser søger at hævne sig. Vel kan min Svigerfader staa sig, da hans Modstander er gjort umyndig; imidlertid købes Sejren dyrt, da min Svigerfader hverken kan sove, æde, tænke eller gøre andet end lovmæssig nu angribe nu værge sig imod den stridbarste og snedigste Fjende. Dette er den eneste Disharmoni imellem Vejby og Helsing, at vi med Taare bad Hr. Gad lyde Verset over en af Dørene . . . her i Præste-

1) Brevet findes i Rigsarkivet blandt Rentekammerets "Partikulære Skrivelser".

gaarden: "Indtrænge Dig aldrig i fremmed Mands Sag, saa undgaar du mangan fortrædelig Dag." - Iøvrigt paa vor ulige Tænkemaade nær om den usle Lovmæssighed, er os aldrig et Ord imellem; . . . han er ene beskæftiget med sin Fjende. I Dag f.Eks. rejste jeg Kl. 10 Formiddag op til Vejby for at tale ham om Formaliteterne i et Afkald; men nu Kl. 10 Aften hjemkommen, har jeg umuligt kunnet faa Lejlighed at tale derom al Dagen formedelst et til Midnat holdende Forhør paa Hr. Lakiers Bekostning. . . ." 1)

Selvom Pastor Hammers Brev aabenbart er et Forsøg paa at skifte Sol og Vind lige mellem de stridende Parter, giver det ingen Grundlag for en retfærdig Dom over disse, men det lader ingen Tvivl tilbage om, at baade Præst og Provst var overordentlig stejle Karakterer.

Af Sjællands daværende Biskop, Dr. Nicolai Edinger Balles Optegnelser fra hans Visitatser hos Pastor Lakier skal anføres et Par Citater: I Ramløse Kirkebog fra den Tid læses Side 3:

"Anno 1784 d. 19. Maj visiterede jeg i Ramløse Kirke, hvor og Ungdommen af Annisse Annex havde forsamlet sig. Med den voxne Ungdom havde jeg Aarsag at være meget fornøjet, da mange deriblandt lagde mig ypperlige Kundskaber for Dagen, og alle udviiste Prøver af god og tilstrækkelig Underviisning. Ligesaa meget og næsten i højere Grad maatte jeg være tilfreds med Skolebørnene." En anden Tone har Balles Optegnelse i Visitatsbogen ved Besøget i Ramløse 17 Aar senere, i 1801. Man læser: "Sognepræsten, hr. Lakier, prædikede. . . hans foredrag er vanskeligt at beskrive. Orden og sammenhæng var ikke at tænke paa. En strøm af ord og talemaader, som efter klangen skulle være filosofiske, fremfører en strøm af tanker og forestillinger om ny oplysning og ny forbedring, som hvert øjeblik afbrydes med brændende forsikringer om kærlighed til kongehuset og om dyb ærbødighed for inderlig elskte biskop, som absolut skal være reformator, han

1) Morten Hammers her citerede Brev er gengivet in extenso i Tidsskriftet "Fra Arkiv og Museum", 2. Bd., 1903, S. 370 i Artiklen "Fra Helsingø Præstegaard" ved Holger Hansen.

ville eller ikke. Manden har altid været ligesom halv forrykt i sine koncepter og i sin skrivemaade, men af gemyt er han ikke ond. Nu er han 68 aar gammel. Hans hørelse er slet. Da jeg vilde have ham til at katekisere 1), snoede han sig derfra og lod, som han ikke forstod mig. Selv var jeg tilfreds dermed, fordi hans vidtløftighed er udstaaelig. Han messer maadelig. Der blev dog svaret, at der var intet at klage over. Han har i 32 aar været præst i menigheden. Hans dunkle sprog hindrer ham fra at gøre skade ved sine nyheder. 2)

Fra ikke-kirkelig Side finder man i Tidsskriftet "Samleren" fra 1790 en Artikel, som stiller Lakiers Personlighed og Virke-trang i en helt anden og endog særdeles gunstig Belysning. I Artiklen, som er betitlet "Skjønt Forehavende af en sjællandsk Præst", karakteriseres han først som "en Mand af Talenter, Smag og udbredt Lektur i forskjellige Sprog", og dernæst fortælles i de mest anerkendende Udtryk, hvorledes han oprettede Spindeskoler i sine fattige Menigheder, hver Skole forsynet med 40 Rokke, hvor Drengene og Piger blev dygtiggjort i Behandling af Ten og Binde-pind. Og om hans Oprettelse af militære Skoler, hvor hele Egnens mandlige Ungdom opøvedes i Krigskunst til Landets Forsvar. Ved denne Aktivitet gjorde han sig bemærket helt op paa højeste Steder og bæredes endog (i 1789) med Besøg af Kronprinsen (senere Frederik den Sjette), der erklærede hans Foretagende for "originalt og fortreffeligt" og udbad sig hans Forslag til almindelig Udbredelse i Landet af saadanne Virksomheder. 3) - Et haandgribeligt Udtryk for sin Interesse gav Kronprinsen ved efter sit Besøg at lade Lakier tildele 40 Rdl. til lige Deling mellem hans Skoler.

I Aaret 1804 (8. Januar) er det, at Lakier til Kongen indsender sit foromtalt Brev, hvori han først giver Oplysning om sin fornemme og rige Afstamning fra Normandiet i Frankrig og der-

1) katekisere = undervise i Santaleform

2) Citatet er fra L. Koch: Biskop Nicolai Edinger Balle, København 1876, S. 193-94.

3) "Samleren" Bd 3, 1790, S. 409-15. - Et fyldigere Uddrag af denne Artikel findes i "Optegnelser om Slægten Lakier", 1928.

næst redegør for, hvordan Ulykkerne brød ind over Slægten, over Oldefaderen, der maatte forlade Hus og Hjem i Normandiet og flygte af Landet for sin Tros Skyld, over Faderen, som mistede sin anselige Formue ved Skibsforlis, Ildebrand og Kvægpest, og senest over ham selv, der ved Præstegaardens Brand mistede alt, hvad han havde tilovers efter Stedfaderens Bankerot. Og om sine øvrige Trængsler, der næsten alle er Følger af hans altruistiske Aktivitet, skriver han videre i Brevet: "Ramløse Byes og begge Sognes mislige Udskiftninger, som de første, de Fattiges Mængde og Tilstand, Skolernes Trang, en Fæstejords saavel som Præstegaards Jordernes Grundforbedringer, 3de nye Familiers Etablissements med Nærings Veye (nemlig ved hans tre Døtres Ægteskabsindgaaelse), Annexgaardens Istandsættelse og 3de Fattighuses Stiftelse, og alt dette uden een Splindt af Skoven eller Skilling af Eders Majestets Casse, har sat mig i en Gield over 2600 Rigsdalere og dybe Bekymringer; idet jeg nedlægger dette allerunderdanigst for Cronen uden Dag og Klaring, meget trættet og svag i mit 71. Aar og formedelst lang, kold og besværlig Sognevej meget trængende til en Capellan, maa jeg uden Eders Majestets særdeles Naade dog renoncere paa denne saa nødvendige Lise. Jeg tæller nu 18 deylige Døttre Børn og takker Gud for 3 værdige Svigersønner, der alle 3 gjøre deres Embeder Ære, men have for liden Evne (d.v.s. Betalingsevne) at betale min saa uskyldige Gield og for megen Character, ikke at gjøre, hvad de formaae, om Gud skulle kalde mig, inden jeg faar noget mere betalt derpaa, end hidindtil skeet er."

Herefter følger endelig Formaalet med Skrivelserne:

"Allernaadigste Konge, min allerunderdanigste Bøn bestaar deri, at Deres Majestet af særdeles kongelig Naade ville tillægge mig aarlig 300 Rdr. af det nu vacante Domprovsties rige Indkomster

- mine Dage ere vist ikke mange, noget kunde det soulagere, min Enkes og Børns gode Hierter saae i saafald Udvejene muliggøre at hver kunde faae sit. En uforsørgt og eneste Søn skulle mindre rødme ved den Kaadmundredes Kritik, at hans Fader havde givet saa længe til de Fattige og giordt Forbedringer i sin

Sirkel, hvortil han ingen Evne (d.v.s. Betalingsevne) havde og ingen Fortieneste uden en taabelig Godvillighed, indtil han døde.

I et meget helligt Haab nedlægger jeg dette Bønskrift umiddelbar for min Konges Øyne og netop, fordi jeg undseer mig igiennem Eders Majestets Cancellie at giøre dette Skridt, da jeg hverken har litterære Fortienester eller Grunde af anden Natur end Alder Svaghed, Gield, men ingen Hylde fyldt af selvskrivne Bøger.

Allerunderdanigst

Ramløse d. 8de Januar
1804.

Peder Bagesen Lakier
Præst til Ramløse og Annisse."

Om Pastor Lakier fik sin Bøn opfyldt af Kongen, er os ikke bekendt, men ved Reskript af 9de Oktober s.A. blev han fritaget for Bestyrelsen af Fattigvæsenet, som - efter hvad man forstaar - havde tyngt svært paa hans Pengepung.

Af S. V. Wiberg, Dansk Præstehistorie, Kbh. 1870, citeres følgende Karakteristik af Lakier: "I sine senere Aar blev han baade i Embedsførelse og Væsen mere bizar; han foredrog i Prædiken, som stundom varede flere Timer, Kants Philosophie og Ultrarationalismens Lærdomme og messede overmaade længe selvgjorte Collecter, hvorved stundom meget forargeligt Optrin fandt Sted i Kirken, . . . "

Som andre Exempler paa hans Originalitet kan nævnes hans Indskrivning af "Ramløse Byemænd samtlige" som Faddere ved sin yngste Søns Daab (1778), og at han (omkring 1804) i en Avisannonce tog til Orde mod Folks forkerte Udtale af hans Navn (Ladekjer, Langkjer, Gadekjer) og bekendtgjorde den rette Stavemaade, Lakier, under Anførelse af den franske Afstamning. 1) I denne Forbindelse kan det ogsaa nævnes, at hans Breve og navnlig hans Kirkebogsindførsler i de senere Aar udviser en næsten ulæselig Skrift. Endelig skal her mindes om Pastor emeritus Christian C. L. Lakiens Notits af 1893, ifølge hvilken Ramløse-Præsten, med hvem han vidste, han var i Familie, af sin Samtid skulde være

1) jfr. S. 5 nederst.

blevet kaldt "den gale Lakier". 1)

Ikke desto mindre maa han have vidst til det sidste at bevare sin gode Position paa højere Steder, naar han - efter sit 50-aarige Præstejubilæum - den 6. Januar 1809 fik sin Afsked i Naade og ikke alene fik 600 Rdl. i Pension men tillige Annisse Kirkejord, 40 Td. Land, til Ejendom. Her byggede han sit Otium "Petershvile", men ogsaa denne Bolig blev lagt i Aske ved Ildebrand, og det var kun med Nød og næppe, den gamle Mand reddede Livet. (Død 8-2-1820)

Ramløse-Præsten var den første af de Lakierske Præster (her i Landet og i Norge). Der har været 7 i alt, men af disse synes Peder Baggesen - trods al sin Underlighed - ingenlunde at have været den mindst betydelige.

Hvad Navnet angaar, er det ved Daaben indskrevet Peder Bagges Lakier, ved Skiftet i 1749 Peder Bagge Lakier og Peder Bagers og i Universitetsmatriklen Petrus Bages Lakiær. Selv underskrev han sig oftest kun Peder Lakier uden Tilnavnet, men Brevet af 1804 til Kongen er signeret Peder Bagesen Lakier. I Eftertidens Artikler om ham er Navnet oftest skrevet Peder Baggesen Lakier eller Lakjer. Tilnavnets Begrundelse eller Oprindelse er ukendt. Navnet Bagge kendes som Fornavn, men hele Navnet er maaske et Forsøg paa Fordanskning af Stamfaderens Pierre Basile.

Naar Ramløse-Præsten i ovenciterede Brev af 1804 til Kongen - med en Blanding af Beskedenhed og Sarkasme - henviser til, at han ikke har nogen litterære Fortjenester og ingen Hylde fyldt af selvskevne Bøger, saa har han dog givet adskillige mindre Bidrag til Datidens Litteratur, hvorfor han da ogsaa i N.M. Petersens Litteraturhistorie (5. Bd., 1. Afd., 1860) navnes blandt de cirka 400 Theologer og Præster, der i Oplysningens Tidsalder (1750-1800) har virket for Litteraturen. Iøvrigt er han anført i Nyerup og Krafts Litteraturlexikon 1820, S. 331 og Erslevs Forfatterlexikon 1847, 2. Del, S. 92 samt dette Værks Supplement 2, 1864, S. 133, alle Steder med mere eller mindre rigtige biogra-

I) jfr. "Optegnelser om Slægten Lakjer", S. 52.

fiske Noter og med Angivelse af hans Forfattervirksomhed. Efter disse Værker anføres nedenstaaende Liste over hans Produktion, kronologisk ordnet:

1. "Noget af en siellandsk Præsts Fadervor", Kbh. 1792
2. "Lærde Efterretninger", 1792, Nr. 47
3. "Kritik", 1793, Hæfte 12, Nr. 26, (ang. 1.)
4. Bidrag i Ugeskriftet "Samleren" 1792, 4. Bd., Nr. 22, S. 326-35 (ang. hans Skoler i Ramløse)
5. Bidrag i Øst's "Bidrag til Kundskab om Mennesker og Bøger", den 2. April 1802, S. 133-35
6. Bidrag i "Lærde Efterretninger" 1804, Nr. 21
7. En Skrivelse til Rentekammeret, dat. 30. Nov. 1805, gengivet i "Dagbladet" 1859, Nr. 109
8. Diverse poetiske Bidrag i flere Blade og Aviser.

Der skal ikke her gaas ind paa nogen Analyse eller Vurdering af disse Piecer, der alle er meget tidsprægede og for en Nutids Betragtning synes ligesaa kunstige som fjerne. Der skal blot henvises til, at den under 7 nævnte Skrivelse af 1805 ogsaa har forekommet en nærmere Eftertid ualmindelig kuriøs, forsaavidt som den et godt halvt Aarhundrede efter sin Fremkomst er draget frem af Rentekammerets Arkiv og gengivet i et Dagblad. Den paagældende Skrivelse er en Bøn til Rentekammeret om at udvise Skaansomhed mod hans fattige Sognebørn ved Opkrævningen af skyldige Afgifter.

Godt 32 Aar efter P.B. Lakiere's Afsked fra Præsteembedet af lagde Biskop J.P. Mynster tjenstligt Besøg hos Efterfølgeren i Ramløse og skrev ved den Lejlighed, den 30-9-1841, i Visitatsbogen: "Denne Menighed hører vist til de mest fordærvede i Landet. Tyverie, Røverie, Mordbrand ere eller have været Dagens Orden, og det er intet andet Sted forekommet mig, at Communionen saaledes forsømmes. . . . Blandt Aarsagerne er uden Tvivl Præsten Lakiere's halvgale, gudsbespottelige Embedsførelse i 40 Aar". Det er skarpe Ord om en afdød Forgænger, navnlig naar Hensyn tages til, at Eftermanden paa den Tid havde været over 30 Aar i Embedet. Om ham skrev Mynster, at han uden Tvivl er retskaffen og punkt-

lig, men "ikke begavet og hans Omgang frastødende." 1)

Naar Lakier, trods Bispernes knusende Domme over hans Embedsførelse, ved Afskeden opnaaede en saa enestaaende Udmærkelse, som Overdragelsen af Annexsognets Kirkejord, 40 Td. Land, maa anses at være, er Sagen utvivlsomt den, at Kirkejorden er at opfatte som en velfortjent Tak og Erstatning for den personlige Indsats og de økonomiske Ofre, som Lakier gennem et langt Liv ydede til Ophjælpling af sine fattige Menigheder, og som er omtalt i hans Brev til Kongen i 1804 og i "Samleren" 1790, men som Bisperne er gaaet let hen over i deres Embedserklæringer.

Ramløse-Præstens Signet kendes fra et Aftryk paa en til Pensionskassen stilet Skrivelse dateret 12-4-1772 og opbevaret i Rigsarkivets Enkekassearkiv (Nr. G. 3054, Bilag 2). Det er kendetegnet ved et lille ovalt Felt med en Sparre og 3 Stjerner i et større ovalt Felt med en pragtfuld Fjerbusk. - og er gengivet bag i Bogen. (Seglet er mangelfuldt, og Fjerbusken er i Gengivelsen ikke opfattet helt rigtigt.)

1) J.P. Mynsters Visitatsbøger, 1835-1853, 2 Bd., Kbh. 1937, ved Bjørn Kornerup. (2. Bd., S. 241-43)

R a m l ø s e - P r æ s t e n s B ø r n

I Ramløse-Præstens Ægteskab med Lucia Thomine Borthig kendes 5 Børn, 3 Døtre og 2 Sønner, med hvilke Mandssiden af Slægten Laskiers Sidelinie saavidt vides er uddød, mens Spindesidens Efterkommere lever endnu.

1. J o h a n n a M a r i a L. , født 19-1-1767 i Skelskør, død 12-9-1818; gift 25-9-1796 i Ramløse med Kaptajnløjtnant i Søetaten, senere Ekvipagemester Kommandør, R. af Dbg. S i - v e r t U r n e R o s e n v i n g e , født 28-4-1758 paa Kjærsgaard, død 9-9-1820, Søn af Oberstløjtnant Hans Vilhelm R. til Bubelgaard i Indslev Sogn (1716-1779) og Edell Margaretha Gersdorff. De havde 5 Børn: 1. Tommine R., født 17-10-1798, død 16-9-1818. 2. Petrine Cathrine Nicoline R., født 4-1-1800. 3. Birgitte Cathrine R., født 27-5-1801, død 14-3-1822. 4. Hans Vilhelm R., født 29-5-1803, Løjtnant i Søetaten, død i Vestindien 3-1-1834; gift 10-1-1833 med Betzy Stephansen (en Datter). 5. Vilhelmine Sophie R., født 3-10-1805, d. 1868. 1)
2. C h r i s t i n e W i l h e l m i n a L. , født 24-12-1768 i Skelskør, død 8-11-1817 i Christianssand; gift 22-10-1790 i Christianssand med Provinsialmedikus, senere Stadsfysikus der, C l a u s P e t e r P e t e r s e n , R. af Dbg., født 4-3-1762 paa Dronninggaard i Holbæk Amt, medicinsk Embedsexamen 1788, død 14-11-1823 i Christianssand, Søn af Forpagter Christian Frederik Petersen og Gjertrud Jonsdatter. Der var mindst 5 Børn.
3. P e t r i n e S o p h i e L. , født 5-2-1771 i Ramløse, død 22-5-1846 uvist hvor; gift 19-9-1794 i Ramløse med kongelig

1) Om Rosenvingerne findes Oplysninger i Personalhistorisk Tidsskrift, 5. Bd., 1884, S. 252 ("En gammel Stambog"), samt i Benzons Stamtavler. - Kommandør S.U. Rosenvinge var gift 1. Gang 8-3-1792 med Cathrine Petrine Nicoline Stephansen, f. 1768, d. 9-12-1792.

Stutmester i Hillerød, Inspektør ved Schæferiet paa Esrom, Justitsraad **F r e d e r i c h C a r l E m i l N i e l - s e n**, R. af Dbg., født 28-1-1769 i Augustenborg, død 20-12-1851 i Hillerød, Søn af hertugelig Overjæger i Augustenborg, senere Stutmester paa Frederiksborg, Nicolai Nielsen og Frederikke Henriette genannt Wagrien, Hertugdatter af Plön. De havde 8 Børn: 1. Nicolai Peter N., født 28-6-1795 i Hillerød, død 13-3-1860 i København, kgl. Skuespiller; gift 2. Gang 8-7-1834 med kgl. Skuespillerinde Anna Helene Dorothea Brenøe (4 Børn). 2. Frederikke Henriette N., født 16-4-1798 i København, død 1-12-1857 sst., ugift. 3. Thomine Lucie N., født 20-11-1799 i København, død 18-8-1853 i Helsingør 1); gift 22-5-1822 med Kommandørkaptajn i Helsingør Henrik Gerner Sneedorff, 1793-1883; (3 Døtre og 1 Søn). 4. Elisabeth Charlotte Christiane N., født 19-4-1802 i Hillerød; gift 1824 med svensk Ritmester M.E. Ouchterlony (1799-1866). 5. Christian August Carl N., født 1-12-1803 i Hillerød, død i Amerika, Toldassistent; gift. 6. Johanne Vilhelmine N., født 28-6-1805 i Hillerød, død 22-1-1881 i København; gift 1833 med Kommandørkaptajn R. Aschlund, København. 7. Frederikke Charlotte Christiane N., født 1810, død 1845, ugift. 8. Caroline Petrine Emilie N., født 1812, død 1877, ugift. 2)

4. **H a n s L .**, døbt 7-2-1777, død ung.

5. **G o t l o b B a d s t u b e r L .** (fejlagtigt: Gottlieb Badstüber L.), født 7-4-1778 i Ramløse, i hvis Kirkebog Faderen meddeler, at Navnet er en Opkaldelse efter "velædle og velbaarne Hr. Regimentskriver Badstuber paa Esserom." Og han fortsætter:

"Faddere vare Ramløse Byemænd samtlige; men som Vidner efter Loven udstode alene de 5 ældste Mænd, nemlig Lars Hansen Sog-

1) Fødsels- og Dødsdatoer er anført efter Personalhist. Tidsskr. 1929, 9. R., Bd 2, S. 97, Artiklen "Nogle uægte Efterkommere af Hertug Frøderik Carl af Plön" af Carl Lindberg Nielsen. I samme Tidsskr. 1884, Bd. 5, S. 82 (i Artiklen "Kommandeurkapt. Henrik Gerner Sneedorffs Autobiografi" ved Kammerherre Kaptajn C.J. Anker) er anført følgende Datoer: f. 10-11-1800, d. 16-8-1853.
2) Om Slægten Nielsen findes Oplysninger i Personalhist. Tidsskr. i de to i ovenstaaende Note nævnte Artikler.

nefoged . . ." etc. Ifølge Faderens Brev til Kongen af Januar 1804 var Gotlob, der dengang var 25 Aar gammel, "uforsørget og eneste Søn." I Københavns Vejviser for Aaret 1807 er han opført som "Undercancellist i det danske Cancellie" og boende i Store Kongensgade. Han var da 29 Aar gammel. Dette er alt, hvad vi ved om det sidste os bekendte Skud af Familien Lakiers Sidelinie.

B. H o v e d l i n i e n (Poul-Linien)

2. Generation

Denne Generation er os ukendt. - Den eftersøgte 2. Søn af Pierre Basile de la Quierre er muligvis født i Frankrig, og hans og hans Kones Navne vil antagelig kunne findes ved Eftersøgning i Viborg Landsarkiv af deres Søn Poul Lakiørs Daab (se næste Side).

3. Generation

T i p o l d e f o r æ l d r e n e
o g S l æ g t e n i N o r g e

P o u l L a k i e r

Mag., Conrektor ved Bergens Katedralskole
f. 1713, d. 11-6-1733 i Bergen.

For min Tipoldefader, Poul Lakier, hvis Liv og blotte Navn hidtil har været den nulevende Lakjerske Slægt ganske ukendt, er det ikke lykkedes at udfinde Fødestedet saalidt som det nøjagtige Fødselsaar, men i Henhold til Samtidens Aldersopgivelser - i hans Skolevidnesbyrd fra Ribe og i hans Dødsannonce i Adresseavisen - blev han født i et af Aarene 1712 -13 -14, snarest 1713.

Heller ikke hans Forældre kender vi. Et Holdepunkt for hans Afstamning foreligger i Rigsarkivet i Form af en højtideligt affattet original Haandskrivelse, dateret 2-6-1746 og underskrevet af Ringkøbing Købmanden Christen Lakiers ældste Søn Peder, daværende Taxator og Førstefuldmægtig ved Curantbanken i København, som i nævnte Haandskrivelse to Gange benævner Conrektor i Bergen, Poul Lakier "min Broder" (jfr. S. 53). Denne Oplysning er imidlertid i Strid med Undersøgelser foretaget i Landsarkivet i Viborg, hvoraf fremgaar, 1. at Christen Lakier ved sin Død kun efterlod to Børn, nemlig Peder og Christine (jfr. S. 8), og 2. at Christen L. døde i Aaret 1700 (jfr. S. 8), mens Poul jo som ovenfor nævnt blev født 1713. - Heller ikke Christens Enke, Gunder Boesdatter, kan antages at være Pouls Moder, 1. Fordi hun i 1703 giftede sig 2. Gang med Raadmand Stauning i Ringkøbing, der først døde 1738 (jfr. S. 8), og 2. fordi Poul ifølge sit Skolevidnesbyrd fra Ribe "mistede sine Forældre som Dreng".

Naar saaledes Peder Lakiers Erklæring i Rigsarkivet ikke kan tages bogstaveligt, har man dog vel Lov til deraf at slutte, at

Peder og Poul har tilhørt den samme Generation af Slægten Lakier. Poul var maaske efter sine Forældres tidlige Død blevet optaget som Plejebarn af Peders Moder i Ægteskab med Raadmand Stauning og levede der sammen med den 15 Aar ældre Peder, indtil han (Poul) sendtes i Skole i Ribe.

Ud fra de foreliggende Kilder maa man vel antage, at Peder og Poul var Fætre, og at Pouls Fader var en yngre - os endnu ukendt - Søn af Pierre Basile de la Quière. Efter denne Hypothese er Poul Lakier indført i Stamtavlen S.108 .

De tidligste Oplysninger om Poul Lakier har vi fra Ribe Katedralskole, hvorfra han i Aaret 1734 blev dimitteret, 20 Aar gammel. Hans Rektor, C. Falster, der i sin Tid var en meget anset Skolemand, gav ham et latinsk Vidnesbyrd med til København, i hvilket han varmt anbefalede den fattige og forældreløse Dreng til Universitetets Professorer. Det lyder i Oversættelse:

"Højædle Universitets Rektor !

Højtærede Professorer !

Hvad der berettes om Drengene i Hippo 1), som forud var særlig ivrige til at svømme, nemlig at de plejede at kappes om Æren af at naa længst bort fra Kysten, det har den fortræffelige og haabefulde unge P o u l L a k i e r fra sin Ungdom af foresat sig at bestræbe sig for at efterligne i sit Liv og sine Studier, idet han ikke anser noget for ærefuldere end, om jeg saa maa sige, at dykke dybt ned i Lærdommens Flod, ihukommende desuden, at i Eders Omdømme, højtansete Herrer, er Forskellen mellem selve de fortjenstfulde Handlinger og Forsøgene derpaa ingenlunde ligegyldig, men (tværtimod) afgørende, - en større (Forskel) kan nemlig ikke godt tænkes.

Og ligervis som en nøgen Svømmer anstrenger sig for at kæmpe sig frem mod Bølgerne, saaledes har vor unge Ven, berøvet sine Forældre, hvilke han mistede som Dreng, uden Midler og Paarørende, kæmpet mod Modgangs Brænding, og vilde ikke lettelig være naaet i Havn, hvis han ikke i en heldig Stund var blevet hjulpet af den højtansete Jens Schindberg, hvem jeg nævner med

1) Byen Hippo Regius, nu Bona i Algier.

al mulig Agtelse.

Denne Fremmede beder jeg Eder nu, højædle Velyndere, indstændigen at modtage saa venligt som muligt og varme hans kolde Lænder (d.v.s. frysende Krop) med den akademiske Kaabe. I vil ikke, haaber jeg, komme til at angre slig Velvilje og Menneskekærlighed, thi efter hvad jeg har set selv og faaet bekræftet altid, er han anbefalelsesværdig i Henseende til Lydighed, Lærevillighed og Retskaffenhed, for ikke at tale om hans store Lærelyst og omfattende medfødte Begavelse.

Han gaar i sit 21nde Aar.

Gid, højærværdige Herrer, ligesom mange andre, I dog i særlig Grad, i Betragtning af Eders fremragende Fortjenester, fremdeles maa blive begunstigede af Lykken.

Givet i Ribe, 31. Maj 1734.

Christian Falster." 1)

Denne smigrende Omtale udgør som sagt alt, hvad vi for Tiden ved om Poul Lakiere Barndom. Studentereksamen, som dengang absolveredes ved Universitetet, bestod han med Glans, og samme Aar immatrikuleredes han (1734).

U n g d o m s a a r e n e

Om Lakiere første Par Aar i Hovedstaden, som dengang talte omkring 70 000 Indbyggere, ved vi intet. Af Slægtninge paa fæderne Side synes der paa den Tid højst at have været en enkelt i København, nemlig P e d e r N i e l s e n L a k i e r , der ifølge Stadsarkivets Protokoller var født i Jylland og den 25. August 1728, to Maaneder før den store Ildebrand, havde løst Borgerbrev som Øltapper, og som i hvert Fald i Aarene 1730-45 boede i Farvegaden, Vester Kvarter Nr. 36, (jfr. S.12 og 54). Om Forholdet mellem disse to forlyder imidlertid ikke noget, saalidt som det vides, om de overhovedet var beslægtede. Da endvidere den akademiske Kappe, som Falster i sin Anbefaling saa indtræng-

1) Oversættelsen er foretaget efter en Afskrift i Ribe Katedralskoles Arkiv.

ende lyste efter, næppe har kunnet gøre det ud for det nødvendige til Livets Ophold for den unge Mand, saa maa man tænke sig, at han kun har kunnet vie sig til Studeringerne i den vel sagtens knappe Tid, som Kampen for Tilværelsen i Form af Privatundervisning eller lignende levnede ham.

Efter to Aars Forløb (1736) flyttede den ca. 15 Aar ældre "Broder" Peder Lakier til Hovedstaden for der at søge Lykken efter sit økonomiske Sammenbrud i Jylland; hos ham kan man ikke tænke sig, at den unge Student har fundet nogen nævneværdig Støtte. Et halvt Aar senere ser vi ham da ogsaa søge fast Stilling som Lærer ved Vajsenhuset. Af Vajsenhusets Direktionsprotokoller fremgaar, at hans Ansøgning var vedlagt et godt Testimonium fra Universitetsprofessor Reuss, og at han i Vajsenhusets Kirke havde aflagt Prøve i Katekisering og Prædiken med det Resultat, at Præstationen betegnedes som "ulastelig". Han indstilledes derfor til Antagelse, og 14 Dage efter, ved Collegiets næste Forsamling den 31. Januar 1737, forelaa hans Udnævnelse til Præceptor (Lærer). Dagen efter indtraadte han i sin Virksomhed og blev saaledes den første Lærer ved den nystiftede "Charité-Skole" for fattige skolesøgende Dreng og Piger, som fik fri Undervisning "og de Klæder, som Vajserne aflægge, naar de hvert andet Aar klædes nye paa." Vajsenhuset, hvis anselige Bygning laa paa Nytorv, der hvor det nuværende Domhus ligger, var tre Aar før fuldstændig restaureret og genopbygget efter den Skade, det havde lidt ved den store Ildebrand, som i 1728 - Aaret efter Stiftelsens Oprettelse - lagde en Trediedel af Byen i Aske. Skolelokalet for den nyoprettede Skole var oven over Kirken i Hovedfløjen ud imod Torvet, som forøvrigt dengang - til ringe Opbyggelse for Skolebørnene - var Byens offentlige Rettersted, behørigt udstyret med muret Skafot og Kagstøtte af Sten. 1)

I sin Bog om Vajsenhusets Historie har den nuværende Forstander Ottesen udtrykt sig saaledes om Lakiers Virksomhed ved

1) Den sidste Henrettelse paa Nytorv (af to Falskmøntnere) foretoges den 7. December 1758. I 1761 flyttedes Retterstedet til Vesterfællø, men Brændemærkning og Kagstrygning foregik paa Nytorv indtil 1780 (afskaffet 1840).

Charité-Skolen: "Han (Lakier) maa have styret den godt og til Byens Borgeres Tilfredshed, thi Tilgangen var saa stor, og Gaverne indstrømmede saa rigeligt, at Direktionen paa Hoiers (Direktørens) Indstilling gik ind paa (i Marts 1738) at udvide Skolen med endnu en Klasse, "for at got Folks Børn kunde faa Adgang". 1)

Med saa meget større Undren erfarer man, at Lakiers Løn kun beløb sig til 20 - tyve - Rigsdaler aarligt. Selvom man i Henhold til Vajsenhusets Fundats forstaar, at der udover Pengene tillige ydedes ham Kost og Logi i Vajsenhuset, saa synes det af den Kendsgerning, at de første fem Aar opviser fem Lærerskifter, at fremgaa, at Lønningen var jammerlig ringe - selv efter at den i dette Femaar blev øget med 10 Rdl. Lakier fik imidlertid paa anden Maade rigelig Belønning for den opofrende Gerning, han med saa stor Dygtighed havde udøvet for Byens Fattige, idet han efter 1½ Aars Forløb, den 26. Juni 1738, kunde forlade Skolen med et kongeligt Rejsestipendium i Lommen.

I Rigsarkivet findes en fra Christian den Sjette til dennes øverste Raadgiver, Geheimeraad Schulin, rettet tysk Haandskrivelse, der er et Vidnesbyrd om den kongelige Bevaagenhed, den begavede fattige unge Mand havde erhvervet sig. Den lyder i Oversættelse: "Frederiksberg den 23. April 1738 . . . Vi indeslutte

to Memorialier for tvende Studiosi ved Navn David Pontoppidan og Poul Lakier, som vi ville sende til fremmede Universiteter.

Han vil lade Passer udfærdige for dem i det tyske Cancellie." 2) Den 28. samme Maaned blev der under Nr. 50 udstedt et "Teutscher Reyse-Pass für den Studiosum theol: Paul Lackier nach Sächsischen Universiteten." 3) En Formodning om, at Halle

1) Chr. Ottesen: "Det kgl. Vajsenhus gennem 200 Aar", Kbh., 1927. (Hvad angaar de der anførte Aarstal, er de, der refererer sig til Lakiers Virksomhed, ikke helt rigtige.)

2) Citeret i Møllers Mnemosyne 3, S. 151. David Pontoppidan (1710-1760) blev senere Sognepræst i Kbhvn. Jfr. Fodnoten S. 13.

3) Originalkonceptet befinder sig i Statsarkivet i Kiel, idet Danmark i Henhold til Fredsbestemmelserne i 1864 maatte udlevere til Tyskland hele "det tyske Cancellie"s Arkiv, som for en stor Del omhandler Forhold Hertugdømmerne vedrørende.

var Maalet for denne Rejse, har ikke fundet Bekræftelse i de foreliggende Fortegnelser over danske Studenter, som immatrikuleredes der i dette Tidsrum.

At Resultatet af Stipendierejsen imidlertid har været tilfredsstillende fremgaar deraf, at General-Kirkeinspektions-Kollegiet efter Kongens egen "mundtlige Befaling" den 23. November 1741 indgav en saalydende Indstilling til Kongen: ". . . til Conrektor ved Bergens Latinske Skole i bemelte Haberdorphs Stæd Studiosus P a u l L a k i æ r , som har reist paa Eders kongel. Maj.tæts allernaadigste Stipendio og desforuden tient som Præceptor i det kongelige Vaysenhuus, men nu opholder sig i Fridrichsborg." Allerede 14 Dage efter forelaa Udnævnelser, og den kongelige Skrivelse lyder i sin ophøjede Majestæt:

Studiosus P o u l L a k i æ r , Bestalling at være Conrektor Skolæ i Bergen.

C 6tus

G: a: V: 1) at vi Allernaadigst have bestemmet og forordnet saa og hermed bestemme og forordne Studiosum P o u l L a k i æ r til at være Conrektor Scholæ i Vor Kiøbstad Bergen udi forrige Conrektoris Scholæ Mathias Albert Haberdorph, som vi Allernaadigst have befordret til at være øverste Residerende Capellan ved Domkirkens Menighed i bemelte Bergen, hans Sted, og bevilge Vi derhos allernaadigst, at hand for samme sin Tieneste maa nyde ligesaadan Løn, Indkomst og Rettighed, som bemelte hans Formand før hannem ved Skolen nydt og haft haver; Thi skal hand være Os, som sin Absolut og Souverain Arve Konge og Herre, huld og troe, Vores og Vores Kongelig Arve huuses Gavn og Beste søge, viide og ramme, Skade og Forderv af yderste Magt, Evne og Formue hindre, forekomme og afværge; I Særdeleshed skal hand samme Conrektoris Bestilling med største Flid og Vindskibelighed betiene og forestaae, samt icke for nogen Aabenbare, hvis (=hvad) samme hans Embeds Forretninger Vedkommer og hemmelig bør at holdes, saavel som sig udi Liv og Levnet tilbørligen skicke og forholde, som det een Retsindig Conrektor i alle maader egner

I) G: a: V: = gøre alle vitterligt.

og vel anstaar og hand agter at ansvare og bekiendt være; Ili-gemaade skal hand sig, efter hvis (= hvad) hannem af nu værende eller efterkommende Biskop /:som paa vore Vegne Inspection med Skoelerne haver:/ til bemelte Skoeles Nytte og Gavn, bliver forelagt og befalet, tilbørligen rette, saa at ingen kand have billig Aarsag sig over hannem at besværge, og sig ellers i alle maader efter den Eed hand os derpaa Allerunderdanigst giort og aflagt haver, forholde; Forbydendes alle og enhver herimod, eftersom forskrevet staar, at hindre eller udi nogen maade Forfang at gjøre.

Christiansborg Slot den 8de December 1741. 1)

Paa dette Tidspunkt havde Lakier endnu ikke taget nogensomhelst Examen som Afslutning paa sine Studier, men til Gengæld udviser Københavns Universitets-Matrikel det ret enestaaende Tilfælde, at han et halvt Aar efter med eet Slag indhenter det forsømte ved at indstille sig og blive Bachalaureus (svarende til Nutidens cand.phil.) og knap en Maaned senere (den 20. Juli) efter behørig Prøve at erhverve Magistergraden.

B e r g e n s K a t e d r a l s k o l e 2)

Samme Aar, 1742, kom han saa til Bergen, som dengang med sine henved 20 000 Indbyggere var Kongeriget Danmark-Norges største By næstefter København. Stadens Borgere ernærede sig af Handel og Skibsfart og var stærkt paavirkede af det intense Samkvem med fremmede Lande, i Særdeleshed Tyskland og Holland. De højere Embeder beklædtes af Danske. At Bergen i kulturel Henseende stod ret lavt, fremgaar blandt andet af en Rejsebeskrivelse fra Aarene 1767 - 68 af en fransk Greve; Han skriver om Mændene i Bergen: "De

1) Afskriften er foretaget i Rigsarkivet efter "Norske Register", Nr. 33, S.331. Om denne Serie haandskrevne, pergamentindbundne Folianter af anselig Tykkelse (15 - 20 cm) har der været ført for-gæves Forhandlinger med Norge, der ønsker dem udleveret.

2) Til dette og delvis til det følgende Afsnit (Conrektoratet) er anvendt A.E. Erichsen: Bergen Kathedralskoles Historie, Bergen 1906.

elske stærke Drikke og røge overmaade megen Tobak. De komme tilsammen mellem hverandre og foretrække deres Værtshuus for Fruentimmernes Selskab."

Lakier overtog sit Embede ved Katedralskolen, og hans Levnetsløb indgaar herefter i Billedet af denne ærværdige, allerede dengang over 500 Aar gamle, Skoles Historie - paa Baggrund af den driftige Provinsbys Liv med dertil hørende Verdslighed og Sladder.

Rektoratet ved Skolen beklædtes paa den Tid (siden 1729) af Magister J. Steensen, en for sin Dygtighed meget anerkendt Mand, under hvis Ledelse ifølge samstemmende datidige Udtalelser Skolen hævedes til en hidtil uovertruffen Anseelse. At det i tidligere Tid havde været mindre bevendt med Anseelsen turde fremgaa deraf, at Skolens Rektor i 1563 blev dømt fra Livet, og at Rektoren i 1619 blev halshugget.

Der var i alt fem Klasser eller "Lektier", af hvilke de fire laveste havde hver sin "Hører", der læste alle Klassens Fag. Undervisningen i den øverste Klasse, Mesterlektionen, deltes mellem Rektor og Conrektor, som var Skolens Ledere og Hørernes Foresatte. Disciplene skulde normalt gaa to Aar i hver af de nedre Lektier og tre Aar i Mesterlektionen; Rektors og Conrektors Kvalifikationer var saaledes af afgørende Betydning for den vordende Student. For Hørerne var der strenge Straffe (Mulkt, Suspension evt. afskedigelse) for Forsømmelser, mens de to Ledere stod væsentlig friere, idet de kun var underkastet Biskoppens Tilsyn, hvoraf de til Tider skal have ydst at benytte sig.

Disciplene, der hovedsagelig var vordende Præster, var i Almindelighed fattige. De havde derfor ikke blot fri Skolegang og Beklædning, men ogsaa Stipendier og Kostpenge samt Renter af Skoleformuen og dertil forskellige indbringende Privilegier, saasom Sang ved Byens Bryllupper og Begravelser - med faste Taxter, hvoraf forøvrigt baade Rektor og Conrektor fik deres Del.

Skolens Hovedfag var Latin og Græsk, af hvilke det førstnævnte Sprog - i hvert Fald i de øvre Lektier - skulde være det daglige Talesprog indenfor Skolemurene; der var sat Straf for

Overtrædelse heraf. Særlig Vægt lagdes der ogsaa paa Sangundervisningen, og Disciplene var Byens Kirkers faste Sangkor. Endvidere var Skrivning af Vigtighed - herom bærer mangt et velprentet Brev fra den Tid Vidnesbyrd - men saa var ogsaa alle andre Fag, derunder Dansk og Regning, af ganske underordnet Betydning. Disse Forhold bekræftes tillige af Læseplanen, forsaavidt som der for de vordende Præster i den daglige Undervisning, som tog sin Begyndelse Kl. 6 om Morgenen, var indlagt to Gange Korsang i Domkirken, to Timer Sangøvelser og to Gange Andagtsøvelser paa Latin paa Skolen. Om Søndagen var der tre Gange Korsang i Domkirken ! Her foregik ogsaa Mesterlektiens Religionsundervisning.

Trods denne megen Gudfrygtighed var Bergenserdrengene kendt for at være alt andet end Hængehoveder. Dette er ogsaa i Overensstemmelse med den fremtrædende Rolle, den korporlige Straf spillede i Datidens Skoler. Ris og Ferle (en sømbeslaet Kugle med Træskaft) var de anvendte Redskaber, og at Anvendelsen var vidtgaaende, fremgaar af Skolereglementets Bestemmelse om, at Ferlen ikke maatte bruges til "at lemlæste Børn med". Selv af Forældrene betragtedes Skoletugten som uundværlig, og den praktiseredes i Henhold til Skolelovene helt op i øverste Klasse. - Holberg skriver meget malende om sin Skolegang, der ganske vist sluttede 40 Aar før Lakiers Ansættelse ved hans gamle Skole, uden at der dog som nævnt i Mellemtiden var indtraadt nogen nævneværdig Forandring i Reglementet: "Disciplenes stribede Rygge deres Buler udi Panden og deres hovne Kinder gave tilkjende, at hver Skole var som et lacedæmonisk (spartansk) Gymnasium. Forældrene, istedenfor at kjæle for deres Børn, spurgte dagligen efter, om de fik brav Hugg, hvilket de nidkjære Lærere gemenligen bejaede og til Bevis fremviseede Disciplenes broderede Kroppe." 1)

En Omtale fortjener endnu to Skikke, som vel nok ganske særlig maa falde Nutidens Pædagoger for Brystet: Skoleretten og Anvendelsen af "Observatorer". Skoleretten var et Sidestykke til Militærets Spidsrod: Disciplene stilledes op, med hver sit Ris, i to Geledder, og enhver tildelte Synderen et vist Antal Slag. -

1) Ludvig Holberg: Epistler Nr. 226

Observatorerne udtoges blandt de "flittigste og gudeligste" Disciple, to i hver Lektie, til at føre Bog over Kammeraternes Forsyndelser, som derefter indberettedes til Rektor.

Examen holdtes en Gang om Maaneden, og Ferier ansaas som uødvendige og skadelige; mangen udenbys Skoledreng saa derfor hverken Hjem eller Forældre under sin hele 11-aarige Skolegang. Naar det aligevel forekommer os knapt med de erhvervede elementære Kundskaber, ligger det selvfølgelig først og fremmest i den ensidige Skoleplan, men ogsaa i al den Tid, der spildtes ved "Sangopvarningen" i Byens Kirker og private Huse.

Indretningen af Skolebygningen svarede til Datidens Krav og til Normen i baade Danmark og Sverige; maalt med Nutidens Maalestok kan den just ikke kaldes ideel: Foruden Rektorboligen og nogle smaa daarlige Værelser for Hørerne indeholdt den til Brug for Undervisningen kun to Rum: et rummeligt Lokale for Mesterlektionen og een Sal for de fire andre Lektier. I Mesterlektionen fandtes et stort Kateder, hvortil den latinske Bibel var fastlænket, og her havde de to Rektorer deres Pladser, hvorfra de, naar Fløjddøren til Salen aabnedes, kunde overskue den hele Myretue. - Her maa vi altsaa nu tænke os Lakier indtage sit Sæde efter, som Tegn paa sin Myndighed, ifølge Datidens Skik af Rektor højtideligt at have faaet overrakt "arma scholastica", Ferlen og Riset. Det hele Sceneri vil forøvrigt fra første Færd have forekommet ham meget hjemligt, nemlig ganske som han kendte det fra sin egen gamle Skole i Ribe - og saa at sige ganske, som det havde været gennem hele det 17de Aarhundrede og vedblev at være lige til det 19de Aarhundredes Begyndelse.

C o n r e k t o r a t e t

Som anført i Udnævnelsen succederede Lakier ved sin Ansættelse ved Skolen Mag. Mathias Albert Haberdorph, om hvem det berettes, at han havde været en daglig Plage for sin Rektor lige fra den første Dag. I en Besvarelse paa en af Rektorens Klager

over denne Lærer har Københavns Universitets daværende Rector, den lærde Hans Gram, udtalt, at det testimonium publicum, Haberdorph fik ved sin Afgang fra Universitetet, var det sletteste af de mange hundrede Testimonier, han havde skrevet, og dog bedre, end Haberdorph havde fortjent. Forøvrigt kunde Gram kun give den Trøst, at Conrektoren "med sin Dristighed i det Onde" vel tilsidst vilde gøre sig umulig i Bergen. Efter Biskop Bornemanns Klager over ham til Kollegiet i København var der blevet ham tildelt en skarp Irettesættelse for hans Opsætsighed og de derved givne Forargelser i Menigheden, Skolen og Byen. Sin Stilling ved Skolen havde han faaet ved Protektion, og nu ombyttede han altsaa - stadig befordret af sine høje Velyndere - ved kongelig Ud-nævnelse Conrektorværdigheden med Præstekjolen, og til offentlig Haan for sine Modstandere og liden Opbyggelse for Menigheden virkede han en Tid lang ved Byens Domkirke, hvor han end ikke veg tilbage for personlige Angreb fra Prædikestolen.

Om Lakiers Virksomhed som Lærer eller hans Forhold til sine Kolleger foreligger ingen Beretninger, hvilket i denne Forbindelse afgjort er at tyde til hans Fordel. Det bør nemlig erindres, at enhver Afvigelse fra Pligtens Vej saavel som enhver Mangel og Svaghed let kommer til Efterverdenens Kundskab, mens det korrekte og støtte, det regel- og pligtmæssige ikke bogføres. - Efter faa Aars Forløb hører man imidlertid, at Steensen sled sig op i sin Virksomhed, og at hans Kræfter i Slutningen af Syttenhundrede og Fyrrerne var udtømte, ligesom det af Bisparkivets Bøger fra denne Tid fremgaar, at Lakier var sygelig og led af Skørbug. Samtidig begynder der at rejse sig Klager over Disciplinens Forfald og manglende Autoritet indenfor Skolen. Det er nærliggende heri at se en simpel Aarsagssammenhæng og at opfatte den indtrædende Dekadence som et Vidnesbyrd om, at Respekten hos den bergensiske Skoleungdom var betinget i lige saa høj Grad af fysisk Kraft som af pædagogisk Personlighed hos Skolens Ledere.

I 1748 var Erik Pontoppidan, efter Bornemanns Død, blevet Biskop i Bergen. Han var i Modsætning til sin Forgænger en meget energisk Mand, der strax overfor Steensen gjorde Forestillinger

om, at han burde tage sin Afsked af Hensyn til de om sig gribende uordentlige Forhold paa Skolen. Vistnok af Krænkelse herover brød den forhen saa dygtige, men efterhaanden mere og mere affældige Rektor ganske sammen og døde den 30. Marts 1749, kun 55 Aar gammel.

Omtrent paa denne Tid ser man Lakier tage Orlov for senere at begive sig til Danmark paa et længere Ophold. I August 1749 indskibede han sig i Bergen sammen med sin Kone, og i deres Selskab medfulgte Politi- og Borgmester i Bergen Henrik Mathiesens ugifte Datter Maren, om hvem det hed sig, at hun led af Vattersot og skulde søge Kur hos en Læge (Ankersen) i Ribe. I Henhold til de foreliggende Kilder blev denne Rejse, som unægtelig faldt paa et for Skolens Trivsel meget uheldigt Tidspunkt, ogsaa for Lakiers Vedkommende tiltraadt af Helbredshensyn. Dette stemmer ogsaa med den Indberetning, som Biskoppen ved Aarets Begyndelse havde indsendt til Kancelliet, og hvori han karakteriserer Skolens Forhold saaledes: "Vores latinske Skole er i slet Stand, endskønt Rektor Justitsraad Steensen er en excellent Mand, men udslidt og trængend til en Subrektor, især da Conrektor Lakjær er idelig syg." Muligt Lakiers Rejse ogsaa delvis var motive- ret af en hos Biskoppens Undergivne - paa Grund af hans strenge Ledelse - efterhaanden ret almindelig vakt Uvilje, en Uvilje, som allerede maatte være kommet frem ved hans Udfald mod Rektor Steensen, og som hos Lakier maaske yderligere fandt Næring derved, at han saa sig tilsidesat i sine Forhaabninger ved Rektoratets Besættelse. Og endelig staar selvfølgelig den Mulighed aaben, at den var foranlediget af en Kombination af nævnte eller helt andre Aarsager. - Hvorledes denne Rejse skulde bringe Conrektoren umaadelig Skade skal berettes nedenfor.

Den 5. Maj 1749 havde Jacob Høyer, som i København havde taget Magistergraden samtidig med Lakier, faaet kongelig Udnævnelse som Rektor ved Katedralskolen, men længe inden hans Ankomst til Bergen havde Lakier tiltraadt sin Orlov, og for at holde Skolen i Gang havde Biskoppen allerede den 9. April, kort efter Steensens Død, midlertidigt konstitueret en norsk Akademikus R.F. Cortin

som Conrektor. Under dennes Styre blev Forholdene ved Skolen imidlertid værre end nogensinde, han tiltog sig despotisk Myndighed overfor sine Kolleger, tyranniserede Disciplene og vakte almindeligt Anstød ved sin forargelige Banden. Konstitutionen hævedes derfor allerede om Efteraaret, og i sin Vaande skrev Biskoppen den derpaa følgende 17. Februar 1750 til Lakier om snarest muligt at komme hjem og overtage sit Embede, da hans Permission var udløbet, og han fortsatte saaledes: "hvad Fortrød jeg har havt af Cortin, som fremfor alle Mennesker paa Jorden har saaret mit Sind med sin forgiftige Slangebraad, det ved Gud alene." Lakier kom da endelig, overtog Conrektoratet, og Klagerne fra Skolen forstummer - for en Tid.

Imidlertid var der under hans Udlændighed voxet en Frodighed af ondsindede Rygter op om hans Navn. Til disses Bedømmelse skal det paa Forhaand slaas fast, at han tiltraadte sin Rejse med Pas fra Biskoppen, altsaa med behørig Orlov som ovenfor nævnt, og at han foretog den sammen med sin Hustru. Ved Hjemkomsten til Bergen i Foraaret 1750 vidste hele Byen at fortælle, at den Svaghed, som den unge Jomfru Maren Mathiesen havde lidt af ved sin Afrejse fra Bergen Aaret forud, ikke just havde nødvendiggjort nogen saadan Langfart, men at den var af den almindelige Art, som helt naturligt, i Tidens Fylde, ophæves ved en Nedkomst. Og det kunde jo være et ret generende Rygte - ogsaa for Lakier.

Værre blev det imidlertid, da samme Ting et Par Aar efter kom op igen - for denne Gang at blive sat i Forbindelse med en Skandalehistorie af saadanne Dimensioner, at den i Aarevis skulde holde Sindene i Bevægelse i Bergen, medens Dønningerne naaede ikke blot til København, men ud over hele Landet. Og selvom Lakiens Forhold til denne uhyggelige Sag kun var af underordnet Art, og selvom det tilsidst for hans Vedkommende endte med fuldstændig Rehabilitation, saa kastedes der - for en rum Tid - ved denne Affære en Skygge over hans Liv. Iøvrigt hvirvledes der i denne Forbindelse saa meget Støv i Vejret, at Eftertiden faar Indtrykket af, at den moralske Fordærvelse har været stor i Byens fornemmere Kredse ved Midten af det 18de Aarhundrede.

D e n s t o r e R e t s s a g

En udførlig Fremstilling af den hele Sag findes i et Værk af F.W. Wivet, Generalfiskal og Advokat ved Højesteret: "Forsøg til Fortælling om mærkværdige Danske og Norske Sager, udførte i Højesteste Ret", trykt i Kjøbenhavn i Aaret 1774. Denne Sag alene fylder et helt Bind (2,2), og i Forordet erklærer Forfatteren, at den er "en af de allermærkværdigste, som i min Tid har været for Højesteste Ret, og indeholder saa uanstændige Ting som . . . jeg nu har indklædt saaledes, at de ere taalelige at læse og høre af ærbare Folk, eet eneste Sted undtagen, som jeg ikke kunde forbigaae, . . . men det er derfor sat paa Latin." Og han tilføjer en særlig Henvisning til "Den særdeles List, med hvilken denne Sag er begyndt, den forestilte Guds frygt, som Anstifternes Forhold er dækket af, Vidnernes besynderlige Forklaring, de Anklagedes usikre Optræden . . ." etc. 1)

I Korthed er Sagen denne: Viceborgmesteren i Bergen, Peter Severin Garboe, har den 10. Marts 1752 ved hemmeligt udsatte Vidner og ved Løfte om Belønning skaffet sig et vist - forøvrigt senere omstridt - Grundlag for Skilsmissekrav overfor sin Hustru Geeske født Kaae, som han i Henhold til Loven kræver dømt til Døden tilligemed sin Don Juan, Raadmand Hans Faber, som er Geeskes Mands Halvsøsters Søn. Til en Begyndelse tilstaar de Anklagede og flygter fra Byen, men derefter vender de tilbage og nægter sig skyldige, og Geeske retter nu paa sin Side Anklage mod Garboe for Egteskabsbrud og fører Bevis for, at han allerede tidligere har søgt skaffe hende (Geeske) af Vejen ved Gift og paa anden Maade. Manden og Konen var begge Præstebørn, hun fra Bergen, han fra Vejrum i Ringkøbing Amt, født 1711, og Student fra Odense 1740. Egteskabet var barnløst.

I Aarenes Løb holdtes et Utal af Retsforhandlinger, af hvil-

1) I Wivets Afhandling nævnes ingen Navne, kun Forbogstaver eller - for Personer - højst Fornavne, hvilket dog har været tilstrækkeligt til ved Hjælp af andre navnlig haandskrevne Kilder at identificere Personer og Lokalteter.

ke skal nævnes Bergens Byting 16. August 1752, en Provsteret i Bergen i December 1752, et Provsteforhør i Lunde Præstegaard ved Varde i Marts 1753, et Provsteforhør i Ammitsbøl Skole, Ø(d)sted Sogn (ved Vejle), Koldinghus Amt (nu Vejle Amt) i Oktober 1753 og et Birketing i Kolding i November 1753, og der bragtes for Dagen en Række for begge Parter graverende Oplysninger, af hvilke her kun skal nævnes, at Garboe var Fader til det af føromtalte Borgermesterdat~~ter~~, Maren Mathiesen, allerede i 1749 fødte Barn, og at Lakier og hans Kone dengang havde været behjælpelige ikke alene med at faa Maren optaget i en Præstegaard i Jylland (Oxenvad Præstegaard, 17 km N.V. for Haderslev, den 25. September 1749 hos Pastor T.T. Lorentzen), hvor Barnet blev født den 18. Oktober, men ogsaa med at faa Barnet døbt og derefter (5. November) anbragt i Pleje hos Garboes Søster og hendes Mand, der var Degn i Outrup ved Varde og hed Jan Lorents Breum.

En saadan Vennetjeneste fra Lakiers Side synes i og for sig ikke at burde have belastet hans Samvittighed, hvad enten Venligheden nu var rettet mest mod Viceborgermester Garboe eller mod Borgermester Mathiesen, men det angribelige i hans Forhold ligger deri, at han fik Barnet døbt paa Grundlag af falske Papirer og Navne, hvorved det indførtes i Kirkebogen som ægtefødt - mens Barnets Fornavn "Petrus Marinus" ellers tydeligt nok i sin latiniserede Form bærer Vidnesbyrd om Ophavet, baade hvad Fader og Moder angaar. At Mystifikationen er anstiftet af Peter Garboe, Barnets Fader, siger sig selv. Som Baggrund for Begivenheden skal det fremhæves, at den da gældende Christian 5.s "Danske Lov" af 1683 foreskrev, at ingen Barnefødsel maatte finde Sted udenfor Moderens Hjemsted, og der var fastsat Straf for Overtrædelse heraf. Nægtes kan det følgelig ikke, at Lakier ved at lade sig benytte til sligt er gaaet et Skridt for langt i sin Tjenstvillighed mod andre - ganske ligegyldigt hvor velansete og fortjenstfulde disse andre end maa have været paa det paagældende Tidspunkt. Der foreligger intet til Forklejnelse af Lakiers Motiv. Efter Vidneudsagnene var Conrektoren paa denne Expedition - som ovenfor nævnt - led-

saget af sin Hustru, ligesom han lejlighedsvis fremviste sit Pas fra Biskoppen i Bergen. Endvidere er det oplyst, at Conrektorparret - som naturlig Følge af ovennævnte Lov - havde det største Besvær med at faa Jomfru Maren anbragt, idet det forgæves maatte rejse med hende fra den ene Præstegaard til den anden, og at de falske Papirer først bragtes i Anvendelse, da Fødslen var saa nær forestaaende, at en øjeblikkelig Ordning var tvingende nødvendig.

Da disse Forhold under Retsforhandlingerne i den Garboeske Sag var blevet draget offentligt frem, indsendte Biskop Pontoppidan den 8. Januar 1754 til Kancelliet i København en Redegørelse for Conrektorens Rolle i Sagen med Paastand om, at dette Forhold var til Skade for Lakiers og Skolens Anseelse. Svaret herpaa kom i Form af et kgl. Reskript af 15. Februar, hvorved det paalagdes ham at sætte Lakier under Tiltale og suspendere ham fra Embedet med Bibeholdelse af Gage. Den 8. Marts parerede Biskoppen Ordre ved Konstituering af Anklager (Lyder Fasting) og Afsendelse af Suspensionsskrivelsen. Faa Dage efter, 12. Marts, blev Stævningen forkyndt, men der blev ikke beskikket nogen Forsvarer.

I Bergen blev der nu nedsat en Provsteret, ved hvilken Forsædet beklædtes af Bergens Stiftsprovst, Ole Tidemand. Som underordnet Biskoppen, der jo var den egentlige Anklager i denne Sag, synes Tidemand at have manglet den elementæreste Betingelse, der maa stilles til en uvildig Dommer, nemlig Uafhængighed; denne Anskuelse synes da ogsaa, som det vil ses, bekræftet af Begivenhedernes Gang.

Tilsagt som Vidne for en i Jylland tidligere nedsat Provsteret (i Ammitsbøl Skole, se foran, 8. - 25. Oktober 1753 under Forsæde af Provst Jørgen Bang) havde Garboe glat nægtet enhver Delagtighed i Sagen vedrørende Maren Mathiesen og hendes Barn - og det paa Trods af alle Indicier og Vidneudsagnene, som gav Oplysning om hemmelige Underhandlinger og natlige Møder mellem ham og Degnefolkene, Plejeforældrene til Barnet. Han havde dermed trods set den velbegrundede, almindelige Mistanke gaaende ud paa, at det for ham kun gjaldt om at rydde Geeske af Vejen for at gøre Plads for Maren. Ved dette Forsøg paa at redde sig selv havde

Garboe rigtigt nok, som man vil se, bevirket, at Lakier, der ikke var til Stede ved denne Provsteret, kom til at staa i den daarlignst mulige Belysning, men for at bøde paa den saaledes udviste sorte Utaknæmmelighed mod sidstnævnte, synes Garboe dog at have villet række ham en Redningsplanke, naar han under et følgende Forhør fremkom med den Sigtelse mod Biskoppen, at denne formentlig var lige ~~aa~~ skyldig overfor Borgermester Mathiesens Datter som han selv. Denne dristige Sigtelse var for Pontoppidan en Kræn-kelse, der ikke kunde bæres, og i sin Iver for at rense sig kendte hans Nidkærlighed ingen Grænser. Omtrent samtidig med sin Besværing til Kancelliet over Lakier havde han saaledes (21-1-1754) indsendt Begæring om, at den paagældende Protokollation ved det jydsk Provsteforhør blev udslettet, og der blev ført en vidtløftig Korrespondance mellem de kompetente Myndigheder om den Sag, der endte med, at Bispens Ønske blev efterkommet. 1) I sin Harme over sin Indblanding i Sagen rejste Pontoppidan den følgende Sommer til København - for aldrig mere at vende tilbage til Bergen. Pontoppidan var utvivlsomt en baade retsindig og samvittighedsfuld Biskop, men ved sit haandfaste Regimente (og sin pietistiske Indstilling) undgik han ikke, som alt berørt, at skaffe sig Modstandere, hvorved der endog - forøvrigt i en Sag Katedralskolen vedrørende - indbragtes Klager over ham paa højere Steder i København. Denne Pontoppidans Renselse af sin egen Person i den Garboeske Sag synes at have været en medvirkende Aarsag til hans Aktion mod Lakier, og den har ganske sikkert foraarsaget Provst Tidemands systematiske Nægtelse af de af Lakier begærede Vidneafhøringer og Protokollationer i Sagen. 2)

Samme Aar, den 17. Juni 1754 blev Lakier fradømt sit Embede af Provsteretten. 3) Domskonklusionen lyder saaledes:

1) "Jydske Tegnelser" 1751 - 1755, Sag 97, Rigsarkivet.

2) Erik Pontoppidan blev senere Prokansler ved Universitetet i København og døde 66 Aar gammel i 1764. Han var en produktiv Forfatter og staaer som en af de mest fremragende Repræsentanter for den kendte Pontoppidanske Præsteslægt. Han var Farbror til Lakiers Studenterkammerat David Pontoppidan (jfr. S.13 og S.33).

3) Dommen fylder 28 store, tætskrevne Foliosider og findes i Genpart i Rigsarkivet som Bilag til foran nævnte Sag Nr. 97 i "Jydske Tegnelser" 1751 - 1755, S. 620.

" T h i k e n d e s f o r R e t , afsiges og dømmes saaledes: Da Lovgiveren i allernaadigste Forordning af 7 Aprilis 1694 den 5te Articul retfærdigen dicterer Embedsforbrydelse for Skoletienere og Lærere, som ej udi Sæder og gandske Liv og Levnet foregaar Deris anfortroede Ungdom med al Skikkeligheds og Ærbarheds Exempler; og ligeledes udi Lovens 6te Bogs 13de Capit: 30te Articul viiser sin retfærdige Nidkiærhed mod Dølsmaal at lægge paa letfærdige Quindfolk, som paa fremmede Stæder, hvor de ubekjendte ere, imod Tiiden at de skulle føde, sig begive; saa at en Præst i saa Tilfælde, at han det ikke giver Øvrigheden og Herreds Provsten strax tilkiende, naar Barnet af hannem christnet er, bør uden al Naade miste sit Kald, saa bør ogsaa Conrektor Magister Paul Lakiær, som en Skoletiener, Lærer og Geistlig Person, formedelst et retfærdigt Følge af allerhøjstbemelte saa vel Forordnings 5te som Lovens 30te Articul have forbrudt sit hidtil havde Embede, som Conrektor ved den Cathedrale Skole her i Bergen; og altsaa herved fradømmis bemelte Conrectors Embede for saavel sin begangne Forseelse mod Skikkelighed og Ærbarhed ved at have impliceret sig i en hans anfortroede og vigtig Skole-Embede saa uanstændig Handel, som allermeest ved at have derudi gaaet saa vidt, at han paa saadan Maade, som under denne Action er bleven ham overbeviist, samme Handel haver understøttet og indtil Dag lagt Skiul og Dølsmaal paa. Og som Lakiær for bemelte sin Forseelse i saadan Maade og saadan Grad bør, som dømt bøde med benævnte sit Skole Embeds Forbrydelse, saa henfalder dermed Actors Paastand, hvad angaar andre Bøder, og ligesaa denne Processes paastaaede Omkostning. . ."

Dommen er underskrevet af Ole Tidemand. En Ober Hoff Rets Dom af 7. Maj 1755 og en Højesteretsdom af Oktober 1756 i en sekundær Sag, som var anstrengt af Lakier og Borgermester Mathiesen paa Grund af, at det var forholdt dem at føre Vidner for Provsteretten, gik Klagerne imod. Men ved Højesteretsdom af 1757 frikendtes Lakier og overtog derefter atter sit Embede ved Skolen. 1)

I) Se Fodnoten næste Side.

Vedrørende Hovedsagen skal det nævnes, at den med sine utallige Vidneførsler ligeledes slæbte sig fra den ene Domstol til den anden, og da netop det "mærkværdigste" ved Sagen er de efterhaanden afsagte højst divergerende Domme, skal disses Hovedindhold kortelig nævnes:

Ved Bytings Retten frikendes de Anklagede (Geeske og Faber), mens Vidnerne idømmes Bøder.

Ved Raadstue Retten idømmes de Anklagede Bøder, mens Vidnerne frikendes.

Ved Ober Hoff Retten dømmes de Anklagede til Døden og deres Formues Fortabelse, mens Vidnerne faar Erstatning.

Og endelig, efter otte Aars Forløb, fældedes den 29. Januar 1760 ved Højesteret i København, hvor Wivet var Forsvarer for de anklagede, følgende salomoniske Dom: De ergangne Domme frafaldes, hvorimod Geeske og Faber landsforvises og fortaber deres Gods til Kongens Kasse !

Man ser, at Loven var streng i gamle Dage; og som Loven, saa Dommerne. Men fæster man Blikket paa Garboe, hvis hele Vidneudsagn bærer Usandfærdigheden til Skue, og som ogsaa ved Voteringen i Højesteret anerkendtes som Anstifteren af og Drivfjederen i den hele Sag, og som navnlig var kommet sin Kone hele tre Aar i Forløbet med si Egteskabsbrud, saa faar man et noget besynderligt Indtryk af Retfærdighedens Haandhævelse dengang: Han gik fri og frank ud af Sagen. Strax efter Katastrofen havde han forladt Bergen, og senere blev han for Resten gift med Maren Mathiesen.

Da Lovens Bogstav imidlertid først var sket Fyldest ved Domfældelsen, var Øjeblikket inde for den kongelige Naades Udøvelse: Madam Geeske fik Tilladelse til at flytte tilbage til Bergen og Faber til at blive i Danmark, hvor han hørte hjemme.

Ligesom Lakier var ogsaa den anden Bifigur i Sagen, Degnen

1)(Fodnote til forrige Side) Højesterets Domsprotokoller for hele dette Tidsrum er gaaet tabt ved Christiansborgs Brand i 1794, derimod er Voteringsprotokollerne i Behold; desværre er det dog ikke lykkedes Forf. at finde netop den Votering, som gik forud for den absolute Frifindelsesdom af 1757; den har ogsaa forgæves været eftersøgt af andre. Jfr. f.Ex. Samlinger til jydsk Historie og Topografi, 3.R., Bd.1, 1898, S.429, Fodnoten.

Breum, ved en Provsteretsdom i Jylland (17-5-1756) blevet fradømt sit Embede (paa Grund af Medviderskab om sit Plejebarns Ophav), men ogsaa han blev sluttelig frikendt (ved Landemodet 20-6-1759).

Naar denne Bergensiske Skandalesag her er trukket op i sine Hovedlinier, hvorved foruden Wivets Bog og Højesterets Voteringsprotokoller navnlig er benyttet en Del af Sagens i Rigsarkivet forefundne Akter i Haandskrift, er det dels for at give et Tidsbillede fra Tipoldeforældrenes Dage og deres umiddelbare Omgivelser, men ganske særlig for at stille Lakier og hans Forhold til denne Sag i en retfærdig Belysning. Dette kan nemlig ikke siges at være sket i A.E. Erichsens førnævnte Bog om Bergens Katedral-skole, som med sine faa og meget ensidige Oplysninger og Hentydninger giver Læseren Indtryk af, at Lakier var en af Sagens Hovedpersoner. 1)

2 5 s t i l l e A a r

Under Lakiers Suspension fra Embedet var Rektor Høyer død den 12. Januar 1756, og hans Efterfølger, den norskfødte Magister Boalth, udnævnt, og under dennes Ledelse gled Skolen paany ind i fredelige Forhold, og den kunde i de følgende Aar, da Lakier altsaa atter beklædte Conrektoratet, glæde sig ved Anseelse og stærk Søgning. Af Kildernes Tavshed om Conrektoren i denne anden Peri-

1) Den Garboeske Sag i sin Helhed har faaet ret udstrakt Omtale i Litteraturen. Om Garboes senere Liv kan det oplyses, at han i 1751 rejste udenlands, studerede Medicin, blev Dr. med. i Halle og døde i København 60 Aar gl. 1771. Hans 2. Hustru, Maren Mathiesen døde 1810. - Litteratur: Ingerslev: Danmarks Læger og Lægevæsen 2, S. 549 f; Wolf: Journal for Politik o.s.v. 1827, 1, S. 236 f.; Personalhist. Tidsskr. 2. R., Bd. 2, S. 199 f.; Bricka: Dansk Biografisk Lexikon, Bd. 5, S. 565.

Endvidere kan det nævnes, at det omstridte Barn, Petrus Marinus, efter et vidt omstrejfende og eventyrligt Liv har nedskrevet sine Livserindringer, som under Titlen "En Jydes Oplevelser" er fremkommet paa Tryk i "Samlinger til jydsk Historie og Topografi", 3. R., Bd. 1, 1898, S. 409-85. Han troede, at hans Fader var Conrektor i Bergen (jfr. S. 435). I Artiklen er der givet en Del Oplysninger om den store Retssag.

ode af hans Virksomhed ved Skolen, der ligesom den første strakte sig over 12 Aar, har man Lov at drage den Slutning, at han har udfyldt sin Plads til alles Tilfredshed.

For Kuriositetens Skyld skal det nævnes, at vi ved, at han i Oktober 1762 var paa Besøg i København og havde indlogeret sig i Farvegaden Nr. 66 paa første Sal i Forhuset. Dette fremgaar af den dette Aar i København paa Grund af en Extraskat særlig grundig førte Mandtalsliste, som giver Oplysning om, at Opholdet alene gjaldt hans Person, mens han forøvrigt "har Huus, Børn og Familie i Bergen i Norge."

Den 20. Januar 1769 fik Lakier efter Ansøgning sin Afsked med Pension, 200 Rdl. aarligt; Pensionens relative Størrelse fremgaar deraf, at Conrektoratets Løn paa den Tid var 369 Rdl., Rektoratets 480 rdl., hvortil dog kom yderligere 500 Rdl. fra et Nabosogn, hvor Rektoren var Præst af Navn. De fire Hørere lønnedes med henholdsvis 151, 151, 120 og 75 Rdl. aarligt. Forinden sin Fratræden havde han ved Biskop F. Arentz's Medvirkning - i Overensstemmelse med den Tids Skik og Brug - indgaaet en Akkord med cand.teol H.M. Seehus, der var dimitteret fra Katedralskolen 1752, hvorved Seehus skulde overtage hans Embede mod at udrede en aarlig Pension til sin Formand. Men da Lakier tog sin Afsked, brød Seehus Aftalen og vilde ikke forlade sit Kapellani ved Aarhus Domkirke. Conrektoratet blev da delt mellem den tidligere omtalte Cortin og F.C.H. Arentz (Biskoppens Søn), af hvilke den første levede i uafslædig Strid med Rektoren, medens den sidste i Aaret 1781 succederede Boalth og beklædte Rektoratet med Ære til 1825.

Lakier, der imidlertid var blevet Enkemand, blev boende i Bergen til sin Død den 11. Juni 1783. Trods sin Sygelighed naaede han en Alder af 70 Aar; han lukkede sine Øjne Ugedagen efter Sønnen i det fjerne Trankebar, men Datiden var barmhjertig, og intet Dødsbudskab naaede frem til Forbitring af den gamle Faders sidste Timer. - Han begravedes paa Domkirkens Kirkegaard den 17. Juni 1783.

Fra Statsarkivet i Bergen har man meddelt forgæves at have eftersøgt Skifteretsbehandlingen af hans Dødsbo.

T i l b a g e b l i k

Til Bedømmelse af Poul Lakiers Liv og Virksomhed skal fremhæves de ualmindelig gode Skudsmaal, han fik saavel fra sin Skole i Ribe som fra Universitetet og Vajsenhuset i København. Falsters Vidnesbyrd om hans glimrende Evner synes ikke at have været overdrevet, naar man betænker, at han fattig, uden Navn og uden Fortalere alene ved egen Dygtighed kunde henlede selve Majestædens Opmærksomhed paa sig og opnaa først et kongeligt Stipendium og derefter et overordnet Embede i Kongerigets største Provinsby.

Der foreligger intetsomhelst til Begrundelse af, at han som Conrektor ikke skulde have ydet sit bedste og røgtet sit Embede under Opfyldelse af sine Pligter til det yderste, og dette er jo ogsaa kun i Linie med hans Ungdomspræstationer, som skaffede ham ovennævnte Anerkendelser. I Modsætning til hvad Tilfældet var i høj Grad baade med hans Forgænger og Eftermand i Conrektoratet og med adskillige andre af Skolens Embedsmænd før og i hans Tid, finder vi ingen Klager over Lakiers Lærervirksomhed eller hans Forhold til Kolleger og Overordnede. En anden Ting er, at han med sit svage Helbred maaske jævnligt kastedes paa Sygelejet, og at han derfor ikke til enhver Tid besad den fornødne korporlige Kraft til at opretholde Disciplinen. I Kirkelig Kalender for Norge, 1875, giver saaledes J.F. Lampe i en Artikel om Biskop E. Pontoppidan følgende Notits om Lakier: "Var jævnlig sygelig, led af Skjørbug og Hypokondri; var uden Autoritet, men forøvrigt erudit (lærd), Magister."1) Denne Bemærkning om manglende Autoritet kan være berettiget, og det var saaledes maaske med Føje, at han ikke ved Forfremmelse bebyrdedes med Rektoratet, hvortil han iøvrigt ubestridt af alle fuldtud sad inde med de nødvendige Kundskaber. Det havde utvivlsomt lagt ham i Graven i en tidlig Alder

1) Denne Karakteristik er kopieret af A.E. Erichsen i Bogen om Bergens Katedralskole - dog med Udeladelse af de sidste 4 Ord! Aarsagen til denne Udeladelse turde være at søge deri, at Erichsen er Nordmand og som saadan vistnok i nogen Grad søger at fremhæve Skolens norskfødte Lærerkrefter paa de danskes Bekostning.

ligesom Steensen, der var Dødens Bytte med 55 Aar, og Høyer, der endog kun naaede de 44. (If. nævnte Artikel var han født 1713.)

Ved et uheldigt Sammentræf af Omstændigheder skulde hans Hjælpsomhed, som gav sig saa smukt et Udslag i hans Ungdomsaar, men som paa det senere Tidspunkt unægtelig var noget overdreven, bringe hans Navn i Forbindelse med Tidens Sensation - og deri ligger det mørke Punkt i Conrektorens Liv.

Naar imidlertid Datidens strenge Højesteret ikke kunde se nogen Brøde i Conrektorens næstekærlige Handling (som var faldet den nidkære Bisp saa stærkt for Brystet), saa skulde hans nulevende Efterkommere i 4de og 5te Led vel langt mindre ville dømme deres Forfader for hans gode Hjerte efter nu at have lært Sandheden at kende om denne i sin Tid saa stærkt omdebatterede, men nu forlængst forglemte Sag.

Om Lakiers Ydre er der morsomt nok i et af de førømtalte Vidneudsagn bevaret os en Karakteristik, som i sin Knaphed røber Slægtstypen saa langt som 200 Aar tilbage: "Manden var høj", hedder det; og Tidens Mode fremgaar af en Notits om Paaklædningen: "hvid Paryk og brun Rejsekjol".

Æ g t e s k a b o g S l æ g t s k a b s f o r h o l d

Hedevig Pritzier, f. 27-5-1717 i Helsingør

Den 28. Maj 1744 blev Poul Lakier viet til Hedevig Sophia Catharina Pritzier. Hun tilhørte en fra Tyskland indvandret Officersslægt, og hendes Fader, Oberst Johan Jacob Pritzier, var født den 21. December 1682 i Fæstningen Harburg i Fyrstendømmet Oettingen, en Del af det nuværende Bayern. Paa den nordiske Krigs Tid (1700-1721) kom han til Danmark som Løjtnant med tyske Hjælpetropper og blev i Aaret 1710 gift med Gye Hansdatter Bruun, døbt 3. April 1685 i Fredericia, Enke efter Rektor ved Fredericia Latinskole Magister Peder Rosenberg (1670-1709) og Datter af Købmand i Fredericia Hans Iversen Bruun (død 27. December 1685) og Hustru Anna Hendrichsdatter. (Jfr. Danske Patriciske Slægter, I.

Samling, 1891.)

I Oberst Pritziers Ægteskab med Gye Bruun var der 12 Børn. Saalænge Krigen med Sverige stod paa, førte Familien en omstrejffende Tilværelse omkring i Danmark, Hertugdømmerne, Ditmarsken, Mecklenburg og Pommern. Herunder fødtes de 7 ældste Børn, hvoraf de 5 døde spæde. I Foraaret 1717 opholdt Ægteparret sig i Helsingør, og her blev det syvende Barn, Hedevig, Pouls tilkommende Hustru, født den 27. Maj og døbt i Byens tyske Kirke, i hvis Kirkebog er indskrevet en Hoben Militære som Faddere. Det var paa Tordenskjolds Tid, saa det er højst sandsynligt, at hans Kanoner har dundret en ublid Vuggeviser for den lille Hedevig.

Den 3. Juli 1720 sluttedes Freden med Sverige, og fra den paafølgende Vinter slog Familien Pritzier sig endelig til Ro paa Moldegaarden i Ous Sogn i Nærheden af Bergen. For den Formue, Hustruen bragte til Huse, erhvervedes denne Gaard tilligemed Nabo-gaarden Klyve. Forældrene døde paa Moldegaarden, Moderen den 13. Juni 1749 og Faderen to Aar senere, den 25. Marts 1751.

Alle Hedevids 4 Brødre var Officerer, to af dem blev Kaptajner, nemlig Johan Ferdinand August og Johan Jacob, og en blev Oberst ligesom Faderen, nemlig Christopher. Denne blev den længstlevende af Søskeneflokken og døde 85 Aar gammel paa Klyvegaarden den 11. Februar 1806, efter at han Aaret i Forvejen havde nedskrevet Hovedpunkterne i sin Slægts Historie. 1) Jfr. Stam-tavlen S. 59.

To Aar efter sin Ægteskabsindgaaelse lod Poul Lakier sig indskrive i "Enkekassen af 1736 for Civile Betiente i Danmark", og den paagældende Inskriptionsprotokol, som nu befinder sig i Rigsarkivet, indeholder den foran (S. 9 og S. 29) berørte Meddelelse, der til Dato er vort eneste (men desværre uholdbare) Holdpunkt vedrørende hans Afstamning. Indtegningen, som paa Pouls Vegne er foretaget af Peder Lakier, daværende Taxator og Førstefuldmægtig ved Curantbanken i København, har følgende Ordlyd:

1) Aftryk i Personalhist. Tidsskr., 3. R., Bd. 3, 1894, S. 98-103, under Titlen: Optegnelser om Familien Pritzier. Jfr. ogsaa A.T. Gløersen: Slægten Meidell i Norge og Danmark, Christiania 1903.

"I Kraft af Foundationens Bydende og efter en mig fra min Broder magt: Poul Lakier, Conrector ved Skolen i Bergen tilsendt Fuldmagt dat. 11. Maj 1746, som til Directionen er overleveret, indtegner jeg paa bemelte min Broder magt: Poul Lakiers Vegne
T v e n d e P o r t i o n e r for hans Hustrue Hedevig Sophie Catharina Pritzler, hvorfor Præmien = 12 Rdr: og Rente af 200 Rd. fra hans Copulations Dag 28 Maj 1744 til 28 Maj 1746, 20 rd. er i Dag til Cassen betalt. Enkekassens Contoir den 2den Juni 1746. sign./ Peder Lakier. "

Som tidligere nævnt er det endnu ikke opklaret, hvorfor Peder kalder Poul sin Broder, naar Peders Fader Christen Lakier if. andre samstemmende Kilder døde 12 - 13 Aar, før Poul blev født.

Ovennævnte Enkekasse, der afløste den oprindelige "Enkekasse for Landmilitairetaten" af 1707, og hvis Statutter hjemlede Enkerne Ret til en aarlig Rentenydelse af 40 - 80 % af det gjorte Indskud, blev lukket for Tilgang i 1754 paa Grund af de store Tab, Grundfonden led, selv efter at Rentenydelsen var nedsat til 15 % af Indskuddene. Senere (1804) er den omdannet til "Understøttelses - Anstalt for trængende Efterslægt", i hvis Register Peder og Poul figurerer henholdsvis under Nr. 449 og 450. Denne Forening eksisterer endnu og sorterer under Magistratens tredie Afdeling, og der beror Arkivet, som dog kun indeholder Dokumenter fra senere Tid. En Henvendelse der angaaende Pouls ovennævnte Fuldmagt, der muligvis vilde give Oplysning om hans Fødsel og i hvert Fald indeholder hans Underskrift, har saaledes været forgæves.

Da Hustruen døde før Manden, er der aldrig udbetalt en Hvid paa denne Konto, og der er næppe nogen af Slægten i de siden da forløbne halvandet Hundrede Aar, der har vidst, at en i Slægten trængende Enke, ugift Kvinde eller et Lakiersk Barn til enhver Tid har været og stadig er berettiget til at melde sig og nyde godt af det Indskud, som Conrectoren effektuerede i Omsorg for sine eventuelle Efterladte og Efterkommere, og som i Dag, om det havde staaet urørt, med Rente og Rentes Rente vilde have repræsenteret en Kapital paa over 100 000 Kroner. 1)

1) Jfr. Understøttelses-Anstaltens Foundation, 2. Oplag, Kbh. 1832.

Under Conrektorens og hans Hustrus lange Ophold i Danmark 1749 - 50 har de haft rig Lejlighed til at besøge hans Slægt og Venner dels i Vestjylland (Ringkøbing og Ribe) og dels i Hovedstaden. Her var Broderen, Førstefuldmægtig ved Curantbanken, Peder Lakier, dog død Aaret før (30-3-1748), men hans Enke, Johanne Maria f. Høxbroe, boede stadig i den af Manden erhvervede Ejendom i Badstuestræde, Snarens Kvarter Nr. 5 (sub 15) - formodentlig sammen med sine eneste to paa den Tid i Live værende Børn: Christen Pedersen Lakier, Isenkræmmerlærling, 21 Aar gammel, og Peder Baggesen Lakier, som med sine kun 16 Aar allerede var blevet Student og havde paabegyndt de teologiske Studier. To Aar efter (1750) giftede Enken sig paany, med Købmand Christian Falck i Adelgade.

Øltapperen P e d e r N i e l s e n L a k i e r , der foran er omtalt (S. 12 og 31), er opført sidste Gang i Stadens Mandtal i Aaret 1745, stadig under Adressen Vester Kvarter 36, (Farvegaden), og i Aarene 1748 - 1755 er under denne Adresse opført "Peder Lakiers Enke". Følgelig maa Øltapperen antagelig være død kort Tid før Bankfuldmægtigen. Om de var i Familie vides ikke.

Da Conrektoren i 1762 var alene paa Besøg i København og boede i Farvegaden Nr. 66, var hans "Brorsøn" Peder Baggesen Lakier borte som Kinapræst, og Mandtalslisten for det Aar nævner overhovedet kun een Bærer af Navnet som bosiddende i København, nemlig N i e l s J e n s e n L a k i e r , Kornmaaler, Indehaver af en Ejendom i Henrik (Diderich) Fyhrens Gang (en smal forlængst forsvundet Passage mellem Kattesundet og Mikkel Bryggers Gade), Vester Kvarter Nr. 191, "hvorudi hand for nærværende Tiid med sin Familie ikke selv boer . . .". Han har dog ikke været længere borte, end at han selv under den 16. Oktober har tilføjet det paagældende Skema sin Underskrift for rigtig Udfyldelse. Det er nærliggende at antage, at denne Kornmaaler var i Slægt med Øltapperen Peder Nielsen Lakier, men om de tilhører Slægten Lakier er uvist.

I Daabsbogen for Garnisons Kirkes Danske Menighed nævnes en J o h a n M i c h e l L a k i e r , Strømpevæver, gift med

Kirstine Knudsdatter, som den 5-6-1766 fik et Barn døbt med Navnet Maria Cathrina. Dem kender vi ikke. (Daabsvidner var: Joh. Likman, Joh. Mitlænder, Gabriel Lakner o.fl.)

En P e d e r C h r i s t i a n L a u k i e r , hvis Navn dog i de officielle Bøger (i Stadsarkivet) ogsaa forekommer stavet Laukiær og Lakier, var Arbejdsmand, født 1742, og blev den 20-3-1771 ~~h~~iet til Catharina Larsdatter i Holmens Kirke. Dette var i hvert Fald ingen Lakier, eftersom hans Forældre var Peder Larsen, Skomager i Brøndstrædet og Hustru Karen Jensdatter.

Endelig skal nævnes en H e n d r i k L a d e k i æ r , som i 1757 var Ejer af Snarens Kvarter Nr. 14, paa nordre Side i Snaregade, den anden Ejendom regnet fra Naboløs, (if.Chr. Geddes Kort over Kbh. 1757). Hans Herkomst og Afstamning er ukendt.

B ø r n e n e

I sit Ægteskab med Hedevig Pritzier havde Conrektoren to Sønner og en Datter: Johan Jacob, født den 1. August 1745, senere Sognepræst i Larvik, Christen, døbt den 12. Oktober 1746, min Oldefader, bosat i Trankebar og Gye Christine, døbt 1755-56, gift Schrep og bosat i Bergen.

At Conrektoren har staaet paa den bedste Fod med det gode Selskab i Bergen bevidner de i Domkirkens Kirkebog indskrevne Fadderes Navne: For den ældste Søn, hvis Daab fandt Sted fem Dage efter Fødslen, anføres blandt andre: Borgermester Fasmer, Rektor Assessor Steensen og Fru Majorinde Pritzier, mens min Oldefader fulgtes til Daaben af selve Biskoppen, Hr. Bornemann, Rektorfruen Assessorinde Steensen, Major Pritzier (Morfaderen), Jomfru Gye Maria Amalia Pritzier (Hedevigs eneste Søster), samt endelig - vel sagtens af kollegiale Hensyn - af den forhenværende Conrektor, daværende residerende Kapellan ved Domkirken, Mathias Albertus Haberdorph. - Forøvrigt spillede Rangforordningen en stor Rolle i Bergen, og den var netop nogle Aar i Forvejen blevet fastslaaet ved et kongeligt Reskript.

Man lægger Mærke til den Pietet, hvormed Opkaldelserne i Overensstemmelse med Skik og Brug har fundet Sted: Den ældste Søn, Johan Jacob, fik Navn efter Morfaderen og Datteren, Gye, efter Mormoderen. Med nogen Berettigelse skulde man herefter synes, at man turde gisne paa, at den anden Søns Navn, Christen, saavel som Datterens Tilnavn, Christine, var Opkaldelser efter Farfaderen - men det er foran paavist, at Ringkøbing-Købmanden Christen Lakier ikke var deres Farfader.

To af Børnene bosatte sig i Norge:

1 . J o h a n J a c o b L a k i e r
Sognepræst i Larvik

f. 1-8-1745 i Bergen, d. 11-1-1795 i Larvik.

Johan Jacob Lakier, min Oldefaders ældre Broder, dimitteredes i Foraaret 1764 fra Bergens Katedralskole. Derefter blev han sendt til Universitetet i København, hvor han absolverede "Depositsen" (Studentereksamen) og immatrikuleredes den 23. Juli. Det følgende Aar tog han "Anden Examen" (Bachalaureus, nu Filosofikum) hvorefter han rejste tilbage til Norge. I 1770 kom han atter til København, hvor han to Aar efter, den 29. August 1772 tog Attestats med haud illaudabilis. Samme Karakter erholdt han for sin Dimisprædiken i Trinitatis Kirke af C.B. Studsgaard. 1)

Efter at have givet sig af med Privatundervisning i Bergen blev han af Sognepræsten for Sandeherred, Provst Peder Flor, antaget som Personelkapellan den 25. Januar 1774; et halvt Aar efter ordineredes han dertil, og den 16. September samme Aar giftede han sig med Flors Steddatter Henriette Kemler (Kjembler), 1729 - 1789. Hun var født i Gislev Præstegaard paa Fyn (døbt 15. September 1729) som Datter af Sognepræst der Claus (Hansen) Kemler, 1686 - 1730, efter hvis Død i 1730 Enken giftede sig 2. Gang med Flor i Sandeherred, som saaledes blev Stødfader til Henriette. (En ældre Søster til denne - Bolette, 1720-1791, - var gift

1) Attestats = Modtagelse af de akademiske Læreres Vidnesbyrd (Attest) for gennemført Studium = Embedsexamen. - Dimisprædiken, egtl. Afskedsprædiken: Kandidaten tager Afsked med det teologiske Studium; = Prøveprædiken.

med Sognepræsten ved Viborg Domkirke, W.A.S. Worsoe, 1718-1781).

Den 18. Maj 1775 blev Johan Jacob Lakier kaldet til Sognepræst for Larvik og indsattes af Provst Schelven Aaret efter, den 17. Marts. Hans Hustru døde den 23. Oktober 1789, og selv døde han i Larvik i sit halvtredsindstyvende Aar, den 11. Januar 1795. Ægteskabet var barnløst, hvorfor han testamenterede sin Formue til sin Kusine Elisabeth Jacobsen Pritzler. Han blev bisat i Kælderen under Larviks Kirke.

3 . G y e C h r i s t i n e L a k i e r
gift Schrep

f. 1755 eller 56 i Bergen, d. 24-9-1786 i Bergen.

Min Oldefaders Søster, Gye, var gift med F r i d e r i c h A u g u s t i n u s T o n d e r S c h r e p , 1750-1794, som var dimitteret fra Katedralskolen i 1769 og saaledes tilhørte det sidste Hold Studenter, Conrektor Lakier underviste. Den 19. December samme Aar immatrikuleredes han, 13 Aar gammel, ved Universitetet i København uden dog at tage yderligere Examinere. Som Privatlærer slog han sig ned i Bergen, oprettede en Privatskole og var i sin Tid bekendt som en dygtig Skolemand; han dimitterede endog til Universitetet. Gyes Morbroder karakteriserede ham som "Studiosus philosophiæ og Informator udi adskillige Sprog". - Gye døde "i sit 31. Aar" den 24. September 1786 og Manden 8 Aar derefter, som Enkemand, ved en "Ulykkeshændelse", den 28. December 1794.

Der var to Sønner, som blev sat til Bogen, men maatte opgive Studeringerne som Følge af Forældrenes tidlige Død. De gik til Søs, og om deres triste Skæbne skrev Grandonklen, Oberst C. Pritzler: "Den ældste, 1. F r i d e r i c h S c h r e p , blev ved Englands Angreb 1801 commanderet til København, kom frisk og ubeskadiget af Bataillen, men paa Hjemrejsen til Bergen blev han under Skibets Vending af et Seilskjøde kastet overbord. 2. P a u l L a k i e r S c h r e p er med Skib og alle Folk forlist paa en Reise til Middelhavet."

Slægten er altsaa forlængst uddød i Norge: Navnet Lakier udslettedes allerede i 1795, og paa Kvindesiden er den sidste Ætling gaaet bort før 1806. - Navnet Pritzier holdt sig ca. 100 Aar længere, men forekommer nu heller ikke mere i Norge.

Af Conrektorens Børn er det kun Nr. 2, Sønnen Christen, min Oldefader, der har Efterkommere endnu i Dag (se næste Afsnit).

Hedevig Sophia Catharina Pritzier gift Lakiers Slægt og Børn

Iver Hansen Tjufkjær g.6-6-1657 m. Gye Hansdatter
 Handelsm.i Fredericia Bruun,d.i
 begr.10-8-1684 8 Børn: Frcia.2-8-1707

2.Hans Iversen Bruun g.m. Anna Hen-
 Købmand i Fredericia drichsdatter
 d.27-12-1685 der 2 Døtre:

Johan Jacob Pritzier g.1710 m. 2.Gye Hansdatter Bruun
 f. 21-12-1682 i Fæstning dbt.3-4-1685 i Frcia.
 Harburg, Oettingen, d.13-6-1749 v.Bergen
 (Bayern),Oberst i Norge (g.1.G.m.Mag.P.Rosenberg
 d. 25-3-1751 v.Bergen 12 Børn, 1670-1709,Rekt.i Frcia.)
 hvoraf 6 blev voxne:

3.Johan Ferd.Aug.P.
 f.7-3-1713 i Rantzau
 d.18-12-1780 i Bergen
 Kapt.v.Fynske Reg.
 g.1763 m.Elis.Jacobi
 Rauff; 5 Børn

8.Christopher P.
 f.2-3-1721 v.Bergen
 d.11-2-1806 v.Berg.
 Oberst v.Bergen
 g.1748 m.Anna Eleo-
 nora Jacobi,d.30-12
 -1781; 6 Børn

10.Johan Jacob P.
 f.18-8-1724
 d.1759 i Rendsborg.
 Kapt.v.Kongens Liv-
 reg.g.m.Elisb.Hall-
 mann; ingen Børn

3.G. 7.Hedevig Soph.Cat.P.
 f.27-5-1717,Helsingør
 g.28-5-1744 m.Conrekt
 i Bergen Poul Lakier,
 1713-1783; 3 Børn:

9.Nicolaus Philip P
 f.26-5-1723 v.Berg.
 d.30-7-1740 i Kbh.,
 Landkadet i Kbh.
 ingen Børn

12.Gye Maria Amalia
 P.,f.22-9-1727
 g.m.Sgpr.Henr.Lexau
 i Norge; 4 Børn

4.G. Johan Jacob Lakier
 Sognepræst i Larvik
 f.1-8-1745 i Bergen
 d.11-1-1795 i Larvik
 g.16-9-1774 m.Henri-
 ette Kemler,dbt.15-9
 1729,d.23-10-1789,
 ingen Børn

Christen Lakier
 Pakhusforv.i Trkbr.
 dt.12-10-1746,Berg.
 d.4-6-1783 i Trbr;
 g.1778 m.Birgitte
 Andrea Schifter,dbt
 19-12-1751 i Kbh.
 d.6-12-1832 i Kbh.
 (gift 3 Gange)
 2 Børn:

Gye Christine Lakier
 f.1755 à 56 i Bergen
 d.24-9-1786 i Bergen
 g.m.Friderich Augus-
 tinus Tonder Schrep
 f.Dec.1750
 d.28-12-1794
 2 Børn:

5.G. Poul Johan Lakier
 1779-1854,Sgpr.i
 Sværdborg;10 Sønner
 Stamfad.til den nu-
 lev.Lakjerske Slægt

Christopher
 Aug.Lakier
 1781-1791
 Landkadet
 i Kbhvn.

Friderich
 Schrep
 druknet
 1801
 ingen Børn

Paul Lakier
 Schrep
 forlist i
 Middelhavet
 ingen Børn

4. Generation

O l d e f o r æ l d r e n e o g
d e r e s T i l k n y t n i n g t i l T r a n k e b a r

B i r g i t t e A n d r e a S c h i f t e r ' s S l æ g t

Min Oldemoder, Birgitte Andrea Schifter, blev født i Sct. Annegade paa Christianshavn og døbt den 19. December 1751 i Frelseres Kirke. Hun var Datter af J ø r g e n S c h i f t e r og Hustru Anna f. Rasmusdatter, som i deres Ægteskab i Forvejen havde en Datter, Anna Marie, og en Søn. Faderen døde den 28. April samme Aar, som Birgitte blev født, saa Moderen allerede var Enke, før Barnet kom til Verden.

Frelseres Kirkes Ministerialbog anfører Schifters Næringsvej som Brændevinsbrænder. Med Hensyn til denne nu ganske forsvundne Virksomhed skal det her nævnes, at den i Datidens København var den allermest almindelige af alle Næringsveje, forsaavidt som omtrent hver ottende af Byens Næringsdrivende var Brændevinsbrænder. Der var Gader, hvor Brænderierne laa Side om Side i Gadens halve Længde, men til Gengæld var de enkelte Bedrifter meget smaa - i de færreste var der en Medhjælper. Selvom Produktionen for hver Mesters Vedkommende derfor var ringe, kaster den paafaldende store Arbejdskraft paa dette Omraade dog et interessant Strejffly over Forbrugsforholdene paa den Tid.

For Schifters Vedkommende synes Brændevinsbrændingen imidlertid kun at have været en forbigaaende Beskæftigelse. Hans Ophold paa Christianshavn var i hvert Fald kun af kort Varighed; han er ikke viet i København, og han havde ingen Bevilling som Brændevinsbrænder. (Derimod havde en vis Andreas Olsen Schifter netop paa den Tid løst et saadant Borgerskab.)

Efter eet Aar og tre Dages Enkestand giftede Anna Rasmusdatter sig anden Gang, den 22. December 1752, med J a c o b J e n s e n

R a n d e r s . Han var da "Constabel paa China", men fik 18. Juni 1755 Borgerskab i København som Brændevinsbrænder for dog atter, 4 Aar efter, som 3. Styrmand at træde ind i Asiatisk Kompagnis Tjeneste, hvor han fra nu af gik i stadig Fart paa Ostindien og Kina - fra 1761 til 72 som Understyrmand - og efterhaanden tjente sig op til Kaptajn. I dette Ægteskab kendes ingen Børn.

1. Om Sønnen i 1. Ægteskab ved vi kun, hvad Sværdborg-Præsten beretter i sin Biografi, nemlig at han som Styrmand paa et Slaveskib ved Guineas Kyst blev overfaldet, dræbt og kastet overbord af Slaverne.

2. Den ældste Datter i 1. Ægteskab, **A n n a M a r i e S c h i f t e r**, blev den 5. Maj 1767 gift med Immanuel Nicolas Junge, Søn af Kommandanten Johan Junge paa Fæstningen Kongsvinger i Norge og født der den 4. September 1736. Ligesom Svigerfaderen havde han ansættelse i Asiatisk Kompagni, og begge leyede de, som Professionen krævede det, Størstedelen af deres Liv paa Havet. Og det var et Liv, som rummede alskens Farer og Besværligheder, ikke alene fra Naturens Side, men i lige saa høj Grad paa Grund af Sø-røvere, hvoraf det dengang vrimlede, navnlig ved Afrikas Kyster. En Kinarejse varede normalt halvandet a to aar, men det kunde let blive mere. I 1761 var Randers og Junge sejlet ud sammen fra København, henholdsvis som Understyrmand og tredie Styrmand paa Skibet "Grev Moltke", som den 30. Maj 1763 brændte paa Negapatnams Red i Forindien, og de naaede først hjem efter tre aars Fravær, med et andet Skib. I det samme Ulykkesaar 1763 gik forøvrigt to andre danske Skibe tabt ved Sø-røveroverfald ved Indiens Kyst. Fra 1776 sejlede Junge som Kaptajn, snart paa Ostindien snart paa Kina. Det var meget anselige Honorarer, hvormed Kaptajnerne lønnedes; for hver Tur blev der sluttet en Kontrakt, hvorved der efter vel tilendebragt Fart udbetaltes Føreren en rund Sum, et Par Tusind Rigsdaler eller saa. At Mandskabets Hyre ogsaa var rigeligt tilmaalt, har man et Tegn paa i det fra den Tid stammende Slogord fra den hjemvendte Matros: "Af Vejen for en Kinafarer". Fra 1792 boede Junge, hvis Ægteskab var barnløst,

i Trompetergangen Nr. 111, og Enken Anna Marie fik fra 1. April 1803 aarlig udbetalt 100 Rdl. i Pension af Asiatisk Kompagni. 1)

3. Den yngste Datter i 1. Ægteskab, Birgitte Andrea Schifter, min Oldemoder, blev gift 3 Gange. Om hendes Liv, Mænd og Børn berettes paa de følgende Sider; Jfr. ogsaa Stamtavlen S. 83.

A n d r e a s N o r d b o r g
Underbogholder i Trankebar
død 8-1-1778 i Trankebar

Madam Randers's yngste Datter i første Ægteskab, Birgitte Andrea Schifter, giftede sig 19 Aar gammel med Andreas Nordborg. Som Skik og Brug var dengang blandt "bedre Folk" foregik Vielsen "i Huuset", d.v.s. i hendes Hjem paa Vandkunsten, hos Moderen, idet Stedfaderen Randers paa det Tidspunkt var paa Langfart som Styrmand. Efter at der i Forvejen paa Raadstuen var erlagt 4 Rdl. i "Kopulationsafgift", en Skat der alt efter Rang og Stand kunde variere fra 0 til 50 Rdl., fandt Ceremonien Sted Onsdag den 6. Marts 1771 Kl. 6 slet, og Handlingen protokolleredes i Frue Kirkes Kirkebog.

Nordborg var da "Skriverkarl", blev kort efter "Ober-Collekteur" ved det nystiftede Tallotteri i København og boede paa Vandkunsten. 2) I 1774 fik han imidlertid - rimeligvis ved Svigerfaderens og Svogerens Indflydelse - Ansættelse som Assistent i Asiatisk Kompagnis Tjeneste i Trankebar og afsejlede i December s.A. som Passager med Kompagniets Skib "Printz Friderich", der paa Vejen til Kina anløb Trankebar den 10. Juli 1775. Han avancerede til Underbogholder, men blev 1777 syg og var siden da stadig sengeliggende. al Pleje var forgæves. Den 5. Juli 1777 an-

1) Trompetergangen var indtil 1874 Navnet paa den nordlige Ende af den nuværende Niels Hemmingsensgade, hvis sydlige Ende til 1881 hed Lille Helliggeiststræde.

2) Tallotteriet, hvori Indsatsen var ad libitum, oprettedes 1771 og ophævedes 1851.

søgte han om at komme hjem med "Castellet Dansborg", men maatte blive tilbage med halv Gage. Efter i lang Tid at have henligget syg og fattig døde han den 8. Januar 1773 og begravedes samme Eftermiddag.

I dette Ægteskab var der to Børn. Af disse havde Hustruen, som var blevet tilbage i København, bortadopteret den ældste lille Pige, **E l s e M a r i e** til sin Søster og hendes Mand, Kaptejn Junge i København og begivet sig selv med den yngste Datter, **J ø r g i n e**, som var født efter Nordborgs Bortrejse (døbt 16-5-1775), paa Vej til Trankebar, hvor hun dog først ankom i Aaret 1778 efter Mandens Død. (Om Børnene se S. 79 o.f.)

T r a n k e b a r

Efter at Søvejen til Indien var opdaget af Vasco da Gama (1498), var Portugiserne i det følgende Aarhundrede omtrent alene om at nyde Frugterne deraf. Som den fjerde i Rækken af europæiske Stater udstrakte Danmark, repræsenteret af det "Dansk Ostindiske Kompagni", sit Herredømme til Østen ved anlægget af Kolonien Trankebar paa Koromandelkysten, Forindiens Østkyst (Ove Geddes Expedition, 1620). I de derpaa følgende 150 Aar var ikke alene Danmarks Handel i Østen, men ogsaa hele dets der sig udviklende Kolonirige, med Regeringsmyndighed, Jurisdiktion etc., alene betroet dette Handelsselskab, som end yderligere var udstyret med store økonomiske Privilegier. Udviklingen i denne Tidsperiode foregik i Bølgebevægelse, op og ned, alt efter de forskelligartede Konjunkturers mere eller mindre heldige Sammenspil og Administrationens og de udsendte Embedsmænds Dygtighed og Redelighed. Med de indiske Fyrster afsluttedes Traktater, nye Støttepunkter i Form af "Loger" og "Faktorier" oprettedes langs Indiens og Kinas Kyster, selve Byen Trankebar, som var Hovedstaden og Regeringens Sæde, forvandlede fra en Fiskerflække til en anselig By med et Kastel, "Dansborg" og omgivet af Volde og Grave, ligesom det omliggende Territorium udvidedes og bragtes under forbedret Kultur. 1) (se Fodnoten næste Side)

Dette store Foretagende har gennem Tiderne været underkastet ret forskellig Bedømmelse, og der er peget paa, at Forvaltningsmaskineriet i Forhold til den relativt beskedne økonomiske Indsats, der blev ydet fra Moderlandet, var for stort anlagt og slugte uforholdsmæssig store Beløb samtidig med, at Virksomheden med den store Import af fremmede Varer og ringe Export af Moderlandets egne Frembringelser virkede til Skade for Landets Handelsbalance. Hos Lederne skortede det sikkert ogsaa ofte paa Energi og Sagskundskab til Udnyttelse af Konjunkturerne.

Det synes imidlertid hævet over enhver Tvivl, at dette Forsøg paa Udnyttelse af Østens Rigdomme havde sin Berettigelse, forsaavidt som det fremmede dansk Foretagsomhed og skaffede Arbejde og Fortjeneste til Kredse af Befolkningen, ligesom ogsaa Kompagniet selv - trods Fejl og Forsømmelser - gjorde gode Forretninger, periodevis endog særdeles gode. Endvidere bør det erindres, at langt den største Del af de indførte Varer (Kolonialvarer og Tøjer) reexporteredes til de europæiske Nabolande. Og selvom det ikke kan maales i Penge, bør det - i vor nøgterne Tid - ikke forglemmes, at der kastedes Glans over Danmark derved, at dets Flag vajede over Verdenshavene.

Da Octroyen, som i Aarenes Løb Gang paa Gang var fornyet, hovedsagelig under de gamle Former, atter udløb i Aaret 1772, blev Monopolet for Kompagniet, som ved tidligere Lejlighed havde antaget Navnet "Asiatisk Kompagni", indskrænket, idet Handelen paa Ostindien (men ikke paa Kina) blev frigivet for enhver dansk Borger med dansk Skib - mod visse Afgifter til Selskabet. Her ved lukkedes der op for det private Initiativ, og da tillige Kompagniets Aktiekapital fik en meget betydelig, og stærkt tiltrængt, Forøgelse (fra 0,8 til 2,4 Millioner Rdl.), var der hurtigt Fremgang at spore paa alle Felter. I denne almindelige Opgangstid var det, at min Oldefader søgte til Trankebar.

I) (Fodnote til Forrige Side) Navnet, hvis gamle Form er Tranquebar, afledes af "Tarangambadi" (tamulsk) = Bølgestedet. Brændingen paa et undersøisk Rev ud for Byen var stærk og hørlig langt bort, og dog skal Trankebar have haft den bedste Red paa hele Koromandelkysten. Nogen Havn var der ikke Tale om; der var kun en ganske svag Bugt ved en vandrig men næppe sejlbar Flodarm.

C h r i s t e n L a k i e r
Pakhusforvalter i Trankebar

dbt. 12-10-1746 i Bergen, d. 4-6-1783 i Trankebar.

Min Oldefader, Christen Lakier, var, som allerede nævnt, født i Bergen, i hvis Domkirke han blev døbt (jfr. S.55 o.f.). Mens Domkirkebogen anfører Fornavnet, som muligvis er en Opkaldelse efter Ringkøbing-Købmanden af samme Navn, i ovenstaaende gamle Form, finder man i det eneste af Slægten hidtil kendte Kildeskrift, hans egen Søns (Sværdborg-Præstens) Biografi, den mere moderne Skrivemaade Christian, som han selv anvendte i levende Live, og som hans Børn og Børnebørn naturligvis hidtil har akcepteret som den rette. Det er rimeligt at antage, at Christen som sin ældre Broder Johan blev sat i Skole i Katedralskolen. Han har dog næppe haft Lyst til Bogen, eftersom han ikke blev dimitteret, men mere følt sig tiltrukket af det pulserende Liv paa Havnebryggen, hvor Skibene bragte Bud fra det Fjerne og Længsel mod det Fremmede.

Hvor han tilbragte sine Ungdomsaar, vides ikke - antagelig har han faaet Kontoruddannelse i Bergen - men 27 Aar gammel opnaaede han i 1773, Aaret efter Nyordningen af den oversøiske Handel, Ansættelse som Reserveassistent i Asiatisk Kompagnis Tjeneste i Trankebar. Som Passager paa Kompagniets Fregat "Ganges" under Kommando af D. Bagge afsejlede han fra København i December og ankom til Trankebar den 26. Juli 1774, et Aar før Nordborg.

Det Modsætningsforhold, som efter Handelens Frigivelse stærkere og stærkere gjorde sig gældende mellem Kompagniets Embedsmænd og de private Købmænd, resulterede i, at "samtlige Kompagniets Etablissementer og Loger i Indien" den 1. August 1777 overtoges af Kongen (Christian den 7.) mod en Afstaaelsessum engang for alle. Kompagniets tidligere Embedsmænd blev nu "kongelige Betiente" med Undtagelse af dem, der som Lakier udelukkende havde med Handelen at gøre. Disse blev i Kompagniets Tjeneste under Ledelse af tre Faktorer, af hvilke en var Præces, en Bogholder og

en Kasserer; under dem sorterede Pakhusforvalteren (eller -mesteren) og en Stab af Assistenten, Kontorfolk og arbejdere.

Omtrent samtidig med denne ændring indledes Kompagniets store Tid. Det var den saakaldte "glimrende Handelsperiode", hvor Danmark var et af de faa Lande, der paa Basis af sin Neutralitet profiterede af, at de krigsførende Magter, Nordamerika, England, Frankrig og senere Holland gensidig ødelagte hverandres Handel. (Den nordamerikanske Frihedskrig 1776-83 og de europæiske Koalitionskrige 1792-1807.)

For Lakier gav denne udvikling sig Udslag i, at han hurtigt forfremmedes til Underpakhusmester og den 3. August 1778, Aaret efter Salget, af Faktorerne blev udnævnt til Førsteassistent, hvilken Post han altsaa beklædte, da han ganske kort efter giftede sig med Birgitta Andrea Nordborg, der samme Aar var kommet til Trankebar - som Enke. To Aar senere, 1780, var han Pakhusmester med 500 Rdl. i aarlig Gage.

Kirkebogsindførslen om Vielsen lyder saaledes (efter Kopien i Rigsarkivet): "1778. Octbr. (?) 13. Blev udi Hr. Seconde Huulbechs Huus copulerede Hr. Paqvehuusmester Christian Lakier med Madame Birgitha Andrea Schifter Sal Nordborgs. Brudeskamler og Tæpper brugt." - Tidspunktet for Vielsen er ikke helt sikkert, da Maanedens Navn "Octbr" har været utydeligt i Kirkebogen. Uklarheden øges ved, at Kirkebogen indeholder følgende aabenbare Uoverensstemmelse:

23-8-1778 anføres "Madm. Nordborg" som Vidne ved en Barnedaab,
 2-9 1778 anføres "Madm. Lakier" som Vidne ved en Barnedaab, mens
 13-10-1778 anføres som hendes Vielsesdag. - Antagelig er det Titulaturen, man ikke tog det saa strengt med i Kirkebogen. Man bemærker, at Lakier er betegnet som Pakhusmester. - Forøvrigt "passer" Vielsesdatoen, den 13. Oktober, godt nok, forsaavidt som den ligger præcis 9 Maaneder forud for det første Barns Fødsel.

Handels-Konjunkturerne bedredes stadig, Skibene sejlede fuldstædt hjem, og Varerne - hovedsagelig Tøjer, Te, Krydderier og Porcelæn betaltes ved auktionerne i København med højeste Pris, for Størstedelens Vedkommende for som sagt at reexporteres til

Nabolandene. Selskabets Aktier steg; de noteredes momentvis 2 - 300 % over Pari og gav indtil 30 % - ja et enkelt Aar næsten 40 % - i Udbytte.

Alt mens Handelen blomstrede, hang Krigsfaren imidlertid som et Damokles-Sværd over Kolonien. I 1779 havde Frankrig allieret sig med den frygtede Rajah af Mysori, Hyder Aly, hvis indfødte Tropper, som indøvedes af franske Officerer, i Aarene 1780-82 tilføjede Englænderne adskillige betydelige Nederlag. Paa deres Plyndringstog naaede Hyder Alys Krigere frem i Nærheden af den danske Grænse, hvor de dog indskrænkede sig til at overskære Vandledningerne; Kolonien blev herved i følelig Grad truet af Hungersnød.

I denne Tid maa man tænke sig, at Lakier indtraadte i det "frivillige Borgerkorps", som var oprettet af Byens civile Europæere og daglig exercerede for at træde til i Farens Øjeblik. Naar Trankebar undgik den almindelige Ødelæggelse, som de danske Loger i Indien ellers i saa høj Grad kom til at lide under, skyldes det navnlig de med Kanoner og Haubitzerer vel bestykkede Fæstningsværker samt Garnisonen, som i disse Aar øgedes til 4-500 Mand. - Alle de med Krigsuroen forbundne Omkostninger tyngede alene paa den kongelige Kasse.

Ligesom de tidligere indiske Krige bragte ogsaa denne Trankebars Borgere økonomisk Fordel takket være Byens Fæstning og Koloniens Neutralitet. Der var en stor Tilstrømning af Fremmede, som bragte deres Formuer og Værdigenstande i Sikkerhed under det danske Flag, og som for høj Betaling lagde Beslag paa ethvert disponibelt Rum i Byen. Lakier vidste at udnytte disse Forhold: Han havde i Trankebar, som paa den Tid vil have talt mellem 10 og 20 Tusind Indbyggere, hovedsagelig Tamuler ("Malabarere"), oprettet en lille privat Handelsvirksomhed paa egen Konto, begyndende i det smaa; nu arbejdede han den op - i direkte Konkurrence med Kompagniet. Men det tolereredes. Der var Fortjeneste nok for Alle - kun med den Forskel, at Embedsmændene tog deres ind i Form af Gaver og Drikkepenge. Paa Skibene var det saadan, at hele Besætningen, lige fra Kaptajnen til Skibsdrengen, importerede

og negocierede. Alle tjente Penge. Og Københavns Børs oplevede for første Gang Aktiespekulation og Børsjobberi i større Stil.

Det synes saaledes ingenlunde uberettiget, at Sværdborg-Præsten i sin Biografi udtaler den Formening, at Faderen havde drevet det vidt og sikkert var blevet en "meget rig Mand", om han havde levet. Men naar han som yderligere Motivering herfor skriver: "kort før hans Død blev han af Kompagniet udnævnt til Faktor", stemmer dette ikke med Kirkebogsindførslen ved hans Død, hvor han benævnes Pakhusmester. Ganske vist angiver S.V. Wiberg i sin Præstehistorie (1871) Sværdborg-Præstens Faders Stilling som "Factor", men det er næppe noget nyt Bevis, da Wiberg utvivlsomt direkte eller indirekte har sin Viden fra Sværdborg-Præsten. - Trankebar-Kartoteket i Rigsarkivet nævner intet om Faktor-Titlen. - Forøvrigt er Kirkebogen ikke ufejlbarlig, som paavist foran (S.66).

Efter kun 5 Aars Ægteskab døde Lakier den 4. Juni 1783, knap 37 Aar gammel. I Kirkebogen læses under Begravne: "1783 Juni 5. Gl. Kirkegaard. Packhuus Mester Lackier hvorfore de 3de Zions Klocker ringet, Orgelet spillet og Liigklæde brugt." (If. Trankebar-Kartoteket begravedes han paa Dødsdagen.) Efter knap 9 Aars Virksomhed i Trankebar kunde han efterlade sin Enke og sine Børn den anselige Formue af henved 14 000 Rdl.

I dette Ægteskab var der to Børn: Poul Johan, min Bedstefader, født den 13. Juli 1779, samt Christopher August, godt to Aar yngre, døbt den 7. November 1781. De blev døbt i Zionskirken, som var Trankebørs Hovedkirke og søgtes af Europæerne, mens den ældre Jerusalemskirke navnlig betjente den indfødte kristne (tamulske) Befolkning. Begge Sønnernes Navne synes at være Opkaldelser, den ældstes efter Faderens Fader og Morfader, den yngstes efter Faderens Morbrødre. Ved Christophers Daab var der 14 Faddere: Guvernøren (Abbestee), 2 Faktorer, 2-3 Faktorfruer, 2 Oberløjtnanter, 3 Skibskaptajner o.s.v., mens Poul maatte nøjes med 9 Faddere: 1 Faktor, 1 Løjtnant, 1 Skibskaptajn, 1 Superkargie o.s.v.

Efter fem Maaneders Enkestand giftede Birgitte sig tredje Gang, den 3. November 1783, med M.A. Fugl, som paa den Tid var

Fuldmægtig ved Guvernementet og havde 300 Rdl. aarlig i Gage. Vielsesdatoen er anført efter Kirkebogen; Trankebar-Kartoteket opgiver den til den 12. December. 1)

M i c h a e l A l r ø e F u g l
 Regeringsraad i Trankebar
 f. 24-11-1750 i Nysted, d. 9-2-1803 i Batavia.

Fugl blev født i Nysted som Søn af Henrik Julius Fugl og Hustru Elle Alrøe. 2) Han var Nummer tre af elleve Børn, blev Student fra Nykøbing Falster med 22 Aar og immatrikuleredes ved Universitetet uden dog at tage Examinier der. To Aar senere blev han ansat i Asiatisk Kompagnis Tjeneste og kom til Trankebar under samme Konditioner og med samme Skib som Nordborg, den 10. Juli 1775. (Heri en Forklaring paa Sværborg-Præstens Kendskab til Nordborgs Munterhed ombord paa Udrejsen).

Fugl avancerede hurtigt til Overassistent og i Løbet af de følgende Aar lykkedes det ham at arbejde sig op i en fremskudt Stilling i Koloniens Styrelse, hvorved hans Navn er blevet knyttet til en Periode af Trankebars økonomiske Udvikling.

Ved Koloniens Overgang til Kronen (1777) var Peter Hermann Abbestee, som var velanskrevet fra sin tidligere Virksomhed i Trankebar, men nu opholdt sig i København som Meddirektør for Kompagniet, blevet udnævnt til Guvernør i Ostindien, hvorved han kom til at indtage den første Plads i Guvernementet. Dette skulde yderligere bestaa af tre Medlemmer: "Justitiarius", "Finansraaden" og Fæstningskommandanten. Efter en meget eventyrlig og farefuld Sejlads, som varede over et Aar, og hvorved Skibet af Storm blev forslaaet helt over til Bagindien, et Par Hundrede Mil

1) Ved Koloniens Overgang til Englænderne blev Jerusalemskirkens Bøger, der er temmelig blottede for Interesse, udleveret til Danmark, mens Zionskirkens blev tilbageholdt og nu (i temmelig medtaget Stand) opbevares i Kolonialarkivet i Madras, hvor der i 1936 blev udarbejdet et Uddrag af dem for Aarene 1767-1845, hvilket Uddrag nu befinder sig i Rigsarkivet.
 2) Kirkebogen staver Fornavnet: Michel.

ud af Kurs, kunde Abbestee endelig stige i Land i Trankebar og overtage Regeringen den 16. Januar 1779.

Fugl ansøgte strax Guvernøren om at blive forflyttet til Calicut for sit svækkede Helbreds Skyld, og en Maaned efter forelaa hans Udnævnelse til Sekretær i kongelig Tjeneste paa Logen der under Passarant. 1) Den 24. September 1781 kaldtes Fugl tilbage til Trankebar, hvor han blev 2. Sekretariatsfuldmægtig og Arkivar med 250 Rdl. aarlig.

Ved kgl. Resolution af 2. December 1782 blev han Fuldmægtig, og i det følgende Aar, 1783, da Lakier døde den 4. Juni og Fugl den 3. November ægtede Enken, forrettede han Bøgholder- og Revisor-Tjeneste med en aarlig Gage af 300 Rdl. Han havde taget dansk juridisk Examen i Trankebar og faaet Skudsmaalet: "ei ubequem til en justitsbestilling", og der blev nu tillagt ham Titlen "Kancelliraad".

Ved kgl. Resolution af 9. Maj og 15. august 1787 blev Fugl Justitiarius og 4. Medlem af Guvernementet med en Gage af 1000 Rdl. aarlig og to Fripakker; virkelig Kancelliraad blev han den 22. Juni s.a., Rang 6. Kl. Nr. 1. - De klimatiske Vanskeligheder synes Fugl nu ganske at have overstaaet; fra 1785 foreligger en af Lægen Bötticher i Trankebar udfærdiget Attest for fuldkommen Sundhed.

Det havde været en vanskelig Opgave for Abbestee og hans Regering under de Krige, som England og Frankrig og deres respektive Forbundsfaller blandt de indfødte førte om Overherredømmet i Indien, at bevare Danmarks dyrebare og for Handelens Trivsel ubetinget nødvendige Neutralitet; men det var lykkedes. Det fandt i høj Grad Paaskønnelse i København, og Guvernøren opnaaede endelig efter gentagne Ansøgninger - og Postgangen var langsom - Afskedigelse fra sin ansvarsfulde Stilling 1786; dog maatte han blive endnu et Par Aar i Trankebar, til hans Efterfølger, Nordmanden

1) Calicut var Hovedbyen paa Malabarkysten paa Vestsiden af Forindien. Her landede Vasco da Gama 1498, da han første Gang be-
traadte Indiens Jord.

Peter Anker, tidligere Generalkonsul i London, indfandt sig. Dette skete den 11. Maj 1788. Anker fik en festlig Modtagelse, og 4 Dage efter blev Ledelsen overdraget ham af Abbestee, samtidig med at Fugls Optagelse i Guvernementet og hans Indsættelse i Auktionsdirektørembedet fandt Sted.

En Datter udenfor Ægteskab af Fugl, døbt den 13. Februar 1782, blev begravet i Trankebar den 24. August s.A. Aaret efter var det, han giftede sig med Birgitte Lakier; Vielsen fandt Sted "udi Hr. Factor Lyckes Huus" den 3-11-1783. I dette Ægteskab var der tre Børn, hvoraf dog kun de to ældste blev født i Trankebar, nemlig Anna Helene, døbt 25-8-1784, og Julius Christian, døbt 3-2-1786, begge i Zionskirken. (Se S. 81)

F a m i l i e n h j e m s e n d e s

Omkring Aarsskiftet 1784-85 blev Poul Johan Lakier i en Alder af 5½ Aar afsendt alene til København. I sin Biografi angiver Sværdborg-Præsten, at hans Forældres gode Ven, den retskafne Kaptajn Berg, som tog ham med hjem, og hos hvem han kom i Huset de første Aar, førte et stort Skib, Danmark, der tilforn havde været Orlogsskib. Dette passer forsaavidt paa Kompagniskibet "Dannemark", som netop hjemkom til København 1785. Men det førtes saa vidt vides paa denne Tur ikke af Berg, men af Kaptajn M.R. Holm. (Johan Christian Berg gjorde senere to Ostindierejser som Kaptajn paa Kompagniskibet "Dannebrog"; jfr. Sværdborg-Præstens Biografi S. 9 og 10.)

Et Par Aar efter blev Pouls Broder Christopher hjemsendt. Og endelig den 30. Januar 1789 rejste Moderen, Kancelliraadinde Fugl fra Trankebar ledsaget af sine tre Børn: Jørgine Nordborg og Anna og Julius Fugl; til sin personlige Opvartning medførte hun en indisk Slavinde, som hun efter en Hungersnød havde købt af dennes Forældre for nogle Maaltider Mad. Rejsen blev foretaget med "Dannemark", og Rejseselskabet var fint, idet den afgaaede Guvernør Abbestee med Familie samt tre Officerer vendte hjem med

samme Skib. Dette, som var et af Asiatick Kompagnis større Skibe, havde tre Dæk, maalte 300 Læster, d.v.s. ca. 350 Registertons, og førtes af Kaptajn P.T. Engerslev.

Naar man betænker Skibets relative Lidenhed og det gammel-dags Udstyr, med Vinden som eneste Drivkraft, den lange Vej Syd om Afrika og Tidspunktet: Aaret for den franske Revolution, kan man danne sig en Forestilling om en saadan Rejses Eventyrlighed. Enkelte Data for denne Sejlads er opbevarede: Man passerede Kap den 20. April, kom 6. Maj til St. Helena og sejlede derfra den 21. sammen med "Castellet Dansborg". Skibet blev nu sat i krigsmæssig Stand, og den 15. Juni mødte det "Norge", hvorefter alle tre Skibe fulgtes ad. Fra 1. til 7. August laa man i Fayals Havn (Azorerne). Uden Oplevelser passeredes Kanalen, den 7. September kom Lods ombord fra Gilleleje, og Dagen efter, den 8. September 1789 ankrede man i København efter over 7 Maaneders Sejlads. - Nutidens Motor-Handelsskibe, der almindeligvis er 50 Gange saa store, gør Rejsen til Indien paa en Maaned - eller 7 Gange saa hurtigt som dengang; ganske vist er Ruten gennem Sueskanalen ogsaa væsentlig kortere. Ogsaa Bemanningen er en Sammenligning værd: et 15 000 Ts. Motorskib kræver 43 Mands Besætning, eller 1 Mand pr. 350 Ts.; Danmark, der netop maalte 350 Ts., havde 145 Mands Besætning.

Samme Aar, den 18. December 1789, lod Moderen Poul og Christopher indrullere paa det kgl. Landkadetakademi, hvor der betales 150 Rdl. aarligt for hver for Undervisning og Kost. I Akademiets Stambog i Hærens Arkiv, hvor Navnet - som Skik og Brug var - er indskrevet som v o n Lakiær, angives Faderens "Charge" at være Pakhusforvalter. Dette er dog ikke Bevis for, at Faderen ikke opnaaede Udnævnelsen til Faktor kort før sin Død, som anført i Sværdborg-Præstens Biografi, eftersom Indførslen i akademiets Stambog tydeligvis er sket paa Grundlag af Drengenes Daabsattester, hvilket fremgaar deraf, at Stambogen som Drengenes Fødselsdage fejlagtigt udviser deres Daabsdage, og ved Daaben er jo Faderen i Kirkebogen opført som Pakhusmester. Paa Sværdborg-Præstens Daabsattest, som er udstedt i Trankebar i 1817, og som er

opbevaret i en af dennes Søn, Sognepræst Christian C.L. Lakier, udfærdiget Genpart, er der naturligvis - i Overensstemmelse med Kirkebogen - som Faderens (Christen Lakiers) Stilling anført: "Pakhusmester".

F i n a n s r a a d F u g l i T r a n k e b a r

Imidlertid var Fugl ved kgl. Resolution af 23. September 1789 - antagelig efter Abbestees personlige anbefaling i København - blevet udnævnt til 3. Medlem af Guvernementet og Finansraad, hvorefter han fik alt Regnskabsvæsen, Forpagtningssagerne, Udbetalingen af Lønningerne og Indsendelsen af de reviderede Regnskaber til Kommercekollegiet under sig. Hermed havde han naaet Toppunktet af sin Løbebane i Trankebar, og naar hans Gage ikke forhøjedes udover de 1000 Rdl. og 2 Fripakker, var det antagelig under Hensyn til de Gaver og Biindtægter, som i stor Stil efter indisk Skik blev Embedsmændene til Del, og som stod i ligefremt Forhold til Embedets Højde. I særlig Grad var netop Finansraaden begunstiget, idet han ved Bortforpagtningen af Landdistrikterne og de forskellige Monopoler (paa Spiritus, Tobak etc.) havde rig Lejlighed til gennem sin "Dubash" (Sekretær) at modtage Gaver fra Forpagterne. I Abbestees Tid var dette tolereret.

Anderledes blev det, da Anker kom til Styret; han skærpede Tilsynet med Embedsmændene og modsatte sig med megen Energi enhver Uregelmæssighed. Det varede ikke længe, før han slog ned netop paa Finansraadens Dubash, Supremany Setty, der tillige var Forpagter af et af Landdistrikterne, som han beskyldtes for at udsuge. Han blev arresteret, men Fugl kautionerede, hvorefter Setty slap fri - for at ryste Støvet af sine Fødder og drage af Byen uden Hensyn til Kautionen. Fra Nabostaten Tanjaur, i hvilken Trankebar dannede en Enklave, gjorde han med nogle Tilhængere og alskens Løsgængere regulære Plyndringstog ind over dansk Territorium, og Anker maatte ud til Grænsen i Spidsen for Garnisonen for at berolige de opskræmte Gemytter. Efter at Raja-

en af Tanjaur havde udvist Setty, blev der i Trankebar nedsat en Kommission til hans Paadømmelse, men Undersøgeisen forhalede det ene Aar efter det andet og resulterede endelig i Settys Idømmelse af en Bøde paa 4000 Rdl., Halvdelen af hvad han frivilligt havde tilbudt før Kommissionens Nedsættelse, og der blev end ikke gjort Krav paa Erstatning for Plyndringerne.

I 1790 var der afsluttet en Traktat med Rajaen af Tanjaur, der med et Laan af 160 000 Rdl. overlod Regeringen i Trankebar et større Landomraade med 53 Landsbyer paa et vist Aaremaal. Overopsynet med disse nye Distrikter blev - efter den beklagelige Affære med Supremany Setty - ikke overdraget Fugl, men af Anker tildelt sin fortrolige Ven Mühlendorff. Finansraad Fugl skulde stik imod Skik og Brug kun have det endelige Regnskabsvæsen under sig, hvorover han naturligvis følte sig tilsidesat, og indsendte Klage til Kommercekollegiet i København. Misfornøjelsen med Ankers Regimente, hans Bestemthed og Egenraadighed, var forøvrigt almindelig; fra alle Kanter, lige fra Regeringsraaderne til Missionærerne strømmede Klagerne til København.

Den 1. Oktober 1790 blev der tillagt Fugl 400 Rdl. P.C. (Dansk Curant) i Vartpenge, og ikke længe derefter begav han sig paa Vej til Danmark for personlig at forebringe sin Sag paa højeste Steder, og Aaret efter, i Oktober 1791, befandt han sig i Fredensborg, utvivlsomt for at rapportere til selve Kongen. At der samtidig fra Trankebar som Modtræk indberettedes til København om Mangler ved Fugls Regnskaber, kan ikke vække Forbavselse. Hvad Fugl opnaaede ved sin personlige Tilstedekomst i Danmark, og om han havde forladt Trankebar med den Hensigt ikke mere at vende tilbage, er alt sammen uvist. Han har dog næppe haft faste Planer for Fremtiden, men ladet alt bero paa Resultatet af sin Henvendelse til den hjemlige Regering. Og da denne trak Sagen i Langdrag, blev Fugl i Danmark.

Klagerne over Anker vilde ikke høre op. Nogle Aar senere opnaaede en Indier, som dog bagefter viste sig at være en Svindler, megen Omtale ved at gøre den lange Rejse til København for

at klage sit Lands Nød under Anker for Christian den 7..

Endelig i 1795 og senere i 1799 blev der i Trankebar nedsat en Undersøgelseskommision, hvis Indberetninger var holdt i ret tilslørede Former, uden at der direkte lagdes Guvernøren Myndighedsmisbrug eller anden Forseelse til Last. Snarest er der vistnok ved disse Lejligheder med Forsæt bortset fra saadanne Fejl i Erkendelse af de store Fortjenester, Anker imidlertid havde indlagt sig i Trankebar ved Hævdelsen af Koloniens Neutralitet, dels under de evindelige Koalitionskrige mellem England og Frankrig med dertil hørende Felttog i Indien, dels under den 10-aarige Krig mellem Englænderne og den uforfærdede indiske Frihedskæmper, Tippto Sahib, Hyder Alys Søn (død 1799). Sin Fortjeneste øgede Guvernøren yderligere ved Opnaaelse af meget gunstige Kapitulations-Betingelser ved Englændernes Besættelse af Trankebar. (12. Maj 1801 - 17. August 1802). Ankers Dygtighed og Redelighed som Embedsmand synes ubestridelig, men han har sikkert været i høj Grad egenraadig og som god Nordmand ikke ladet sig noget sige af nogen. Og den Slags Folk var aabenbart ikke velset i Trankebar, men de maa jo heller ikke have været behagelige at samarbejde med. Hvad "Gave-Systemet" angaar, var det selvfølgelig - ved Overdrivelse - til indirekte Skade for Kolonien, men som en grundfæstet indisk Skik blev det i Almindelighed tolereret ikke alene i Trankebar, men i uendelig meget højere Grad i de engelske Besiddelser. - Anker blev senere Ridder af Dannebrog og paa anden Maade hædret; han forlod Kolonien i 1806. Efter Norges Adskillelse fra Danmark i 1814 gjorde han sig særlig fortjent af sit Fædreland som norsk Statsminister i Stockholm.

Med det 18de Aarhundredes Udgang var Trankebars Glanstid forbi. Handelsmonopol-Princippet havde overlevet sig selv, og Danmark blev i Indien trængt ud, Skridt for Skridt, af England. Frankrigs Indflydelse var forlængst slaaet ned med Magt, og de indiske Fyrster maatte bøje sig for Brittens Kanoner. Fremtiden tilhørte England. Trankebars Tilbagegang fortsattes, og i 1845 solgtes (for 1 Million Rdl.) de sørgelige Rester fra en svunden

Storhedstid til den engelske Regering. Siden da har Byen levet et Torneroseliv. 1)

I D a n m a r k

Samme Aar Fugl vendte hjem fra Trankebar, døde den stakkels lille sygelige Christopher Lakier i sit 10. Aar, den 21. Marts 1791. Under en Mæslingeepidemi var han og hans Broder sammen med en Flok andre Landkadetelever blevet indlagt paa Frederiks Hospital (nu Kunstindustrimusæet, Bredgade Nr. 66); af disse var Christopher den eneste, der døde; det fortælles, at han i Vildelse sprang ud af Vinduet en Nat, mens Vaagekonen sov. Hans Svagelighed blev tilskrevet en Brutalitet udøvet mod ham i hans spæde Barndom af hans indiske Amme, der som Hævn for at være afskediget (paa Grund af Tyveri) havde indgivet ham en Gift, hvis Virkninger han ikke forvandt. (Jfr. "Opteg. om Slægten Lakjer", S.3 og S.13). Af hans fædrene Arv indløb $\frac{1}{4}$ Aar senere fra Overformynderiet i Trankebar til Overformynderiet i København 2902 Rdl., som sammen med 525 Rdl., Fugl var blevet ham skyldig, nu tilfaldt Moderen og Broderen Poul. Denne havde forøvrigt saa sent som i Aaret 1792 endnu 2900 Rdl. af sin Arv deponeret i den kongelige Kasse i Trankebar under Faktor Tops Formynderskab.

Den 28. September 1793 blev Poul efter Ansøgning udskrevet af Landkadetakademiet og flyttede med sine Forældre til Vordingborg, hvor han blev forberedt til Latinskolen. Efter godt fire Aars Ophold her blev Fugl ved kgl. Resolution af 25. April 1798 udnævnt til dansk Konsul i Batavia, Hovedstaden paa Java, grundlagt af Hollænderne 1619. Forældrene forlod da Vordingborg, Stedfaderen for snart efter at begive sig paa Rejsen til Østen, mens Moderen bosatte sig i København. Da Poul 1798 var blevet dimit-

1) Om Livet i Trankebar og Forældrenes mere private Oplevelser der, er der givet en Del smaa Notitser i Sværborg-Præstens Selvbiografi. - En illustreret Rejsebeskrivelse fra Trankebar i Nutiden af Forfatteren Holger Rosenberg findes i Familie-Journalen, 54. Aargang, Nr.14, 1930.

teret fra Vordingborg, havde hun ham boende hos sig under Børsen et Par Aar, men 1801 flyttede hun til Birkerød.

Fugl døde i Batavia den 9. Februar 1803, og det berettes, at Enken Aaret efter, den 25. April, i Pension fik tildelt de 400 Rdl. Vartpenge, Fugl havde haft i Danmark. Nævnte Beløb har dog snarere udgjort hendes Overlevelserente fra Enkekassen, hvilket stemmer med de i Dødsboet fremlagte Dokumenter (se nf.).

I det skæbnesvangre Aar 1807 boede hun i Hørkræmmer Aarestrups Enkes Gaard paa Hjørnet af Volden og Skidentorvet. 1) Da Englænderne Onsdag den 2. September lidt efter Solnedgang aabnede Bombardementet paa Hovedstaden, havde hun sine Døtre samt Poul og hans Forlovede, Jomfru Widberg, samlede hos sig til Chokolade. Poul fortæller i sin Biografi, hvorledes de i Hast maatte forlade Huset og Chokoladen, og at Moderen og Døtrene flygtede til Christianshavn, mens han selv efter at have fulgt Kæresten til Madam Knorr i Store Helliggeiststræde maatte til Volds i Bomberegningen. Han gjorde Tjeneste som Premierløjtnant ved det Kompagni af Kongens Livkorps, som forsvarede Volden (Ahlefelds Bastion) lige foran Skidentorvet, altsaa omtrent hvor den nuværende Ahlefeldsgade er. (Halvbroderen Julius Fugl var paa Bataviarejse.) Næste Dag lykkedes det Poul at redde noget af Moderens Indbo og sine egne Bøger, mens Nabohusene paa Skidentorvet stod i lys Lue.

Efter denne ulykkelige Episode nævner Sværborg-Præsten ikke mere Moderen i sin Biografi, og han giver ikke engang en Notits om hendes Død, som, efter hvad vi nu ved, først indtraf et Kvart Aarhundrede senere. - Forholdet mellem Moder og Søn behøver dog ikke af den Grund at have været mindre inderligt, eftersom denne heller ikke i Biografien omtaler sine Svigerforældre, om hvem vi nu ved, at de begge lukkede deres Øjne i Præstegaarden i Sværborg. Det er iøvrigt rimeligt at antage, at Moderen har været mest optaget af sit sidste og fornemste Ægteskab og af de fire Døtre, hvoraf i hvert Fald de tre var bosatte i København. For

1) Skidentorvet, senere Nørre Torv: Pladsen hvor Fiolstræde udmunder i Nørrevoldgade.

denne lange Aarrække er os saa at sige intet bekendt om hendes Liv, men det kan formodes, at hun efter sin begivenhedsrige Ungdom har henlevet disse Aar i stille Opfyldelse af sine bedstemoderlige Pligter, som ikke har været faa, da der alene af Døtrebørn fødtes henved en Snes, (18). I Tiaaret 1820-30 boede hun i sit Barndomskvarter paa Christianshavn, St. Annegade Nr. 144, hvor hendes Søn Julius Fugl i alt Fald en Tid boede sammen med hende.

Hun døde af Alderdom i sit 82nde Aar, Torsdag den 6. December 1832, og i Adresseavisen bekendtgjorde Datteren Jørgine Nordborg, at hendes "kjære Moder Frue Cancelliraadinde B.A. Fugl, fød Schifter, den 6te dennes omskiftede Tiden med Evigheden." Begravelsen fandt Sted den paafølgende Onsdag paa Assistens Kirkegaard, og den kan tænkes at have været standsmæssig, eftersom Dokumenterne oplyser, at Ligvognen blev trukket af fire Heste, og Bedemandens Regning indeholdt ikke mindre end 25 specificerede Poster foruden hans eget Salær. Den totale Omkostning var omkring 100 Rdl., af hvilke Jorden dog kun udgjorde de fem.

Af Skifterettens Protokol-Bilag fremgaar, at hendes økonomiske Stilling havde været upaaklagelig, forsaavidt som hendes faste Indtægter beløb sig til 550 Rdl. aarligt. Heraf var de 150 Rdl. Enkepension af Statskassen, tilstaaet hende ved kgl. Resolution af 8. Juni 1810. De resterende 400 Rdl. var Overlevelsensrente af den almindelige Enkekasse for kongelige Embedsmænd, hvori Fugl i 1785 og 86 fra Trankøbar havde gjort de respektive Indskud, tilsammen paa 1537 Rdl. 56. Sk. Som Embedsmandsenke fra Trankebar nød hun yderligere Fritagelse for Kungskat. - Forsikringspoli- cerne fra Enkekassen var gaaet tabt ved Ildebranden efter Bombardementet, hvilket dog ikke kom hende til Skade.

Ved Skifteretsbehandlingen i hendes Bolig, Klareboderne 1, første Sal, protokolleredes kun en Del Klædningsstykker vurderede til ca. 20 Rdl., og Datteren Jørgine Nordborg afgav en Erklæring, ifølge hvilken hendes Bopæl var sammesteds, hvorved Indboet vil være anset som tilhørende hende. Nogen Formue var der ikke Tale om, og det maa forsaavidt vække nogen Forundring under Hensyn til,

at hendes to Ægtefællers Virksomhed faldt i Trankebars Guldalder-tid; men paa den anden Side tyder det paa, at Finansraaden ingen-lunde havde misbrugt sin Stilling der. - Det vides kun, at Fugl i Aaret 1800 havde nogen Kapital i en Gaard paa Brøndbyøster Mark.

Til Trods for de nu foreliggende ret fyldige Oplysninger om Birgittes bevægede Liv kan man kun vanskeligt danne sig nogen Fo-restilling om hendes Personlighed og Karakter. - Ifølge en O-verlevering, der rimeligvis stammer fra "Tante Gine" (Sønnedatte-ren Jørgine Fugl, gift med Sønnesønnen Sognepræst Christian C.L. Lakier og død 1905), var hun lille og pukkelrygget. Naar hun dog har kunnet bringe tre Mænd for sine Fødder, hvoraf de to efter kun ganske faa Maaneders Enkestand, er det muligt, det har en na-turlig Forklaring deri, at europæiske Kvinder var sjældne og der-for i Kurs i den fjerne Koloni i Østen - men ligesaa muligt er det, at hun har været udstyret med alle de indre Dyder, som gør en Kvinde attraaværdig i en Mands Øjne. Endelig kan det jo godt tænkes, at ovennævnte Overlevering kun er Udtryk for en alminde-lig Alderdomssvaghed i hendes sidste Aar. Forøvrigt berettes det, at hun havde en god Forstand.

Mens for Tipoldeforældrenes Vedkommende Mandens Levnedsløb er det dominerende, er for Slægtens 4. Generation det modsatte Tilfældet. Birgittes Liv var jo ogsaa mere end dobbelt saa langt som Lakiers, hun blev Enke første Gang med 26 Aar, lagde tre Mænd i Graven og skulde overleve sin sidste Mand i 30 Aar. Hendes Liv er den røde Traad, som sammenknytter foranstaaende vexlende Begi-venheder.

B i r g i t t e A n d r e a S c h i f t e r s B ø r n

I: I første Ægteskab med Nordborg

Som allerede nævnt var der to Døtre i Ægteskabet med Nord-borg, begge født i København:

1. Den ældste, E l s e M a r i e N o r d b o r g , som var døbt den 27. April 1773 i Frue Kirke, og som ved Moderens Af-

rejse til Trankebar bortadopteredes til sin Onkel Kinakaptajn Junge, blev i Vordingborg den 27. August 1794 gift med J e n s A n d r e a s G r ø n . 1) Han var døbt den 10. Maj 1757 og Søn af Raadmand i København Rudolph Henrik Grøn og Hustru Anne Margrethe Galschiøtt.

Jens Andreas Grøn var kommet til Trankebar 1782, 23 Aar gammel, som Kapist med Prædikat af Fuldmægtig og avancerede til Regimentskvartermester, Materialforvalter og Kasserer med 500 Rdl. T.C. (Trankebar Courant) aarlig. Efter i 1791 at være kommet til København paa Orlov, med fuld Gage, for at tage Del i Arvesagen efter sin Fader, der i 1789 var død som Justitsraad, indløb der Klager over hans Regnskaber, og da han efter ansøgning næste Aar fik sin Afsked, var han tynget af en Gæld paa 2-3000 Rdl. T.C. til den kongelige Kasse i Trankebar. Han ansøgte Kongen om Eftergivelse af Gælden og synes at have haft Pengevanskeligheder, hvilket ogsaa fremgaar deraf, at han for sin Hustru, ved Ægteskabets Indgaaelse, i Enkekassen tegnede en Pension paa kun 40 Rdl. (Indskud 200 Rdl.) I Sommeren 1798 maa han have været i en særlig slem Knibe, naar han kort inden Svigerfaderen Kancelliraad Fugls Afrejse til Batavia kunde indlade sig paa at spille ham det grimme Puds, som Sværdborg-Præsten Poul Johan Lakier omtaler i sin Biografi (S. 17-18), og som kun ved Tilfælde blev opklaret til Ærgrelse for Fugl og til Skam for Grøn men til Oprejsning for Poul. (Grøn havde narret Fugl til 2 Gange at betale en Regning for Skolebøger til Poul og stukket de overskydende Penge i sin egen Lomme.)

I 1802 blev han Kaptajn og Kompagni-Chef i Vestjylland, boede en Tid i Fædrenestaden Holstebro, men kom derefter til en sjællandsk Bataillon og tog sin Afsked i 1808 med kun 140 Rdl. i Pension. Else Marie døde allerede den 28. Juni 1812, 38 Aar gammel, han døde den 30. Januar 1830 i en Alder af 72.

Børn: Der var to Sønner, 1. Marinus Emanuel Grøn, født 1799, død 1872, Grundlægger af Handelshuset M.E. Grøn og Søn, som nu (siden 1923) er et Aktieselskab; og 2. Andreas Grøn.

I) Vielsesdatoen er forgæves søgt bekræftet i Kirkebogen.

2. Den anden Datter i første Ægteskab, **J ø r g i n e N o r d b o r g**, som var fulgt med Moderen til Trankebar, var døbt i København den 16. Maj 1775 og forblev ugift. Som en trofast Datter blev hun hos sin Moder til hendes Død - i et Tidsrum af over 57 Aar.

II. I andet Ægteskab med Lakier

var der to Sønner, 1. **Poul Johan Lakier**, Sognepræst i Sværdberg, født den 13. Juli 1779 i Trankebar (døbt 19. Juli), død den 7. Marts 1854 i Sværdberg, og 2. **Christopher August Lakier**, Landkadetelev, døbt den 7. November 1781 i Trankebar, død godt 9 Aar gammel den 21. Marts 1791 i København. For disses Vedkommende henvises til de foranstaaende spredte Oplysninger om deres Barndom og for Sværdberg-Præstens Vedkommende til det efterfølgende Afsnit: 5. Generation.

III. I tredie Ægteskab med Fugl

var der som før nævnt en Søn og to Døtre:

1. **A n n a** (Annette, Ane) **H e l e n e F u g l** var døbt i Trankebar den 25-8-1784 og døde i København den 29. November 1875; hun blev 21. April 1810 gift i København med Grosserer paa Christianshavn **L a u r i t z S ø r e n T a c k**, døbt 28. Oktober 1778 i Store Hedinge, død 26. Maj 1852 i København. De havde 8 Børn.

2. **J u l i u s C h r i s t i a n F u g l** var døbt i Zionskirken i Trankebar 3-2-1786 og døde i Fredericia 1826. 3½ Aar gammel var han med Moderen (8-9-1789) kommet til København, hvor han blev Søkadet og teg Styrmandsexamen 1802. Han indrulle-redes den 17. November 1804 som 4. Styrmand med 14 Rdl. maanedlig paa det private Skib "Mariana" til en Bataviarejse (1804-06). I Maj 1807 gik han som 3. Styrmand paa samme Skib til Batavia, men undervejs blev Skibet opbragt af Engländerne, og han blev ført som Fange til Reading i Sydengland. Her sad han i to Aar, hvorefter han giftede sig med Sarah Margrethe Hedges, Datter af en Jernstøber i London, og de rejste sammen over Norge til København,

hvor hun fødte to Børn: 1. Jørgine Andrea Elisabeth Fugl, født 11. Juli 1812, og 2. John William Anton Fugl. - I December 1814 sejlede han som 2. Styrmand og Kanoner paa Skibet "Diana" til Indien (50 Rdl. mdl.) og førte Skibet hjem 1816 som Kaptajn. Han tog nu Borgerskab i København som Skipper, foretog endnu et Par Rejser til Indien og forliste senere ved Yarmouth. Derefter forlod han Sømandslivet og fik Ansættelse som Toldbetjent i Fredericia, hvor han døde 1826. - Mens Manden var paa Rejser, tog Hustruen efter et Besøg i Holland begge sine ovennævnte Børn med til England, hvor Sønnen senere blev gift og nedsatte sig i Reading som Snedker. Han efterlod to Sønner: John Christian og Henry. Datteren Jørgine vendte derimod efter fire Aars Ophold i England tilbage til København (o. 1824), hvor hun fandt et kærligt Hjem hos Farmoderen, Kancelliraadinde Fugl og hendes Datter Jørgine, kaldet Tante Nordborg, i deres daværende Hjem paa Christianshavn, Sct. Annegade 144. Senere kom hun til sin Halvonkel i Sværdborg Præstegaard, hvor hun blev, til hun den 6. Oktober 1847 blev gift med en af Sønnerne der, cand.teol. Christian Laskier (se S. 103). Fra hendes høje Alderdom kan der gives "Tante Gine" følgende Karakteristik: lille, krum og tyk og Pessimist til Fingerspidserne, mens hendes Mand, Onkel Christian, trods Slægtskabet snarest var hendes Modsetning i enhver Henseende: høj, rank og mager, med venlige Øjne og et elskeligt Væsen. Gine døde den 1. April 1905 i København i en Alder af 93 Aar, 1½ Maaned efter Manden.

3. A u g u s t a E l i s a b e t h (Elise) F u g l født i København 1791 eller 92 og døde 10-7-1852 i Særslev i Holbæk Amt; hun blev 1814-15 gift med F r e d e r i k F æ s t e r Kirurg, senere Kontorist i Nykøbing paa Sjælland, (død efter 1852). Ved Hustruens Død 1852 blev han indskrevet i Kirkebogen som Maler. De havde 6 Børn.

Jfr. Stamtavlen paa næste Side.

Birgitte Andrea Schifter gift Lakier's Slægt og Børn.

Jørgen Schifter g.m. Anna Rasmusdatter
 død 28-4-1751 (hun blev gift 2.G.1752
 Brændevinsbrænder m. Jacob Jensen Randers
 i København 3 Børn: Koffardikapt.; ingen Børn)

Søn	Anna Marie S.	Birgitte Andrea S.
Styrmand	g.5-5-1767 m.	dbt.19-12-1751 i Kbh.,
dræbt i	Immanuel Nicolas	d.6-12-1832 i Kbh.; bo-
Afrika	Junge, f.4-9-1736 i	sat i Trankebar 1778-89
	Kongsvinger, d.1803	gift 3 Gange:
	Koffardikaptajn	1.G. Nordborg 1771
	ingen Børn	2.G. Lakier 1778
		3.G. Fugl 1783

1. Æ g t e s k a b

g.6-3-1771 i Kbh.m.
 Andreas Nordborg
 d.8-1-1778 i Trkbr.
 Overkollektor i Kbh.
 Beghold. i Trankebar,
 i Trbr. fra 10-7-1775
 2 Børn:

2. Jørgine
 Nordborg
 dt.16-5-1775
 i Kbhvn.
 d.1833-60?
 ugift

1. Else Marie
 N., dbt.27-4-
 1773 i Kbh.
 d.28-6-1812
 g.1794 m.
 Jens Andreas
 Grøn, dbt.10-
 5-1757 i Kbh
 d.30-1-1830
 Kaptajn
 2 Sønner:

a. Marinus
 Emanuel Grøn
 1779-1872, Grundlægger af
 Handelshuset M.E.Gr. og Søn

b. Andr. Grøn

2. Æ g t e s k a b

g.13-10-1778 i Trkbr.
 m. Christen Lakier, dt.
 12-10-1746 i Bergen
 d.4-6-1783 i Trkbr.
 Pakhusforv. i Trkbr.
 i Trbr. fra 26-7-1774,
 2 Børn:

3. Poul Johan
 Lakier, 1779-
 1854, Sgpr. i
 Svbg., g.1807
 m. Joh. Fr.
 Cath. Widberg
 1783-1856
 10 Sønner,
 Stamfader
 til den nu-
 levende
 Lakjerske
 Slægt

4. Christoph-
 er Aug. L.
 f.1781 i Trb
 d.1791 i Kbh
 Landkadetel.

3. Æ g t e s k a b

g.12-12-1783 i Trkbr.
 m. Michael Alrøe Fugl
 f.24-11-1750 i Nysted
 d.9-2-1803 i Batavia
 Regeringsraad i Trbr.
 Dnsk. Konsul i Batavia
 3 Børn:

6. Julius Chr.
 Fugl
 dbt.3-2-1786
 i Trankebar
 d.1826 i
 Fredericia
 Koffardikapt
 Toldkontroll
 g.m. Sarah
 Margrethe
 Hedges
 2 Børn:

a. Jørgine
 Andrea Eli
 sabeth Fugl
 1812-1905, gm.
 C.C.L. Lakier
 1818-1905
 Sgpr. v. Ran-
 ders; 2 Børn
 døde spæde

b. John W.A. Fugl, f. i Kbh., Snedker
 i Reading (England), gift, 2 Børn

5. Generation

B e d s t e f o r æ l d r e n e i S v æ r d b o r g

P o u l J o h a n L a k i e r
 Sognepræst i Sværdborg ved Vordingborg
 f. 13-~~7~~-1779 i Trankebar, d. 7-3-1854 i Sværdborg.

Sværdborg-Præsten Poul Johan Lakier har i sin Selvbiografi, skrevet i Sværdborg Præstegaard i hans 75nde Aar og afsluttet den 18de Februar 1854, 17 Dage før hans Død, efterladt os et interessant Dokument, som er gengivet i det i 1928 udsendte Hæfte "Optegnelser om Slægten Lakjer". Sammesteds findes enkelte andre Afskrifter ham vedrørende, nemlig af hans Daabsattest og Testamente samt af et Fødselsdagsdigt fra omkring 1845 af Steen Steensen Blicher, hos hvem Sværdborg-Præstens Søn Vilhelm ved den Tid var Kapellan (i Spentrup ved Randers).

Her er der i det foregaaende Afsnit om Pouls Forældre allerede givet spredte Oplysninger om hans Barndom, og nedenfor skal der gives et kort Résumé af Biografien, der i sin Helhed er temmelig vidtløftig og vilde fylde ca. 40 Sider i denne Bog. I det efterfølgende Slægtsregister er der endelig kort anført hans biografiske Datoer og Aarstal.

Naar der er forskellige mindre Uoverensstemmelser mellem de nu foretagne Undersøgelser Resultater og Selvbiografien, vil Aarsagen være at søge dels i den svigtende Hukommelse, Sværdborg-Præsten selv giver Udtryk for i Biografiens Indledning, og dels i hans Mangel paa bedre Viden. I Originalen er Begivenhederne anført i en mere eller mindre tilfældig Rækkefølge, saaledes som de under Nedskrivningen er dukket op i den gamle Mands Erindring, men i Gengivelsen af 1928 er Stoffet ordnet og inddelt i Afsnit for den bedre Oversigts Skyld. Selvø Texten er naturligvis uforandret.

I første Afsnit præsenteres man for Pouls nærmeste Slægt,

hans Forældre, Stedfaderen og Søskendeflokken. (Om Moderens Afstamning er hans Viden baade ret begrænset og fejlagtig, og om sin Faders Familie synes han ganske uvidende.) Dernæst følger en Beretning om Livet i Trankebar og om Forældrenes Oplevelser der: Faderens heldige private Forretningsvirksomhed og alt for tidlige Død, de krigerske Forviklinger mellem de indfødte Nabostammer, der var en stadig Trusel for Koloniens Sikkerhed, Stedfaderens Tilfangetagelse af indiske Krigere og senere Løskøbelse af Guvernementet, etc. etc.

Saa kommer hans egne Erindringer, der gaar tilbage til hans 6. Aar og begynder med den lille Drengs Rejse alene til Danmark og hans første Skoleaar i København, der paa den Tid talte 90 000 Indbyggere (1785). Om Landkadetakademiet, hvor han i sit 11. Aar blev anbragt sammen med Broderen Christopher, efter at Moderen og hans Halvsøskende var hjemkommet fra Trankebar, faar man en meget indgaaende Beskrivelse, baade hvad angaar Bygningens Indretning, Disciplinens Overholdelse og det daglige Liv for de smaa Landkadetter. 1) Her døde Christopher, der var aandelig og legemlig svækket efter den Gift, hans indiske Amme som Hævn havde indgivet ham i hans spæde Barndom (jfr.S.76). Selv forlod han Akademiet i sit 15. Aar for at flytte med Forældrene og sine Halvsøskende til Vordingborg, hvor han frekventerede Latinskolen, og hvor han blev sat i Huset hos en Skipper Spur, da Stedfaderen efter 4 Aars Forløb (1798) blev udnævnt til Konsul i Batavia, og Moderen med de øvrige Børn flyttede til København. Tyve Aar gammel blev han Student og kom til København, og efter et kort Forsøg med det medicinske Studium kastede han sig over Teologien. Først boede han hos Moderen under Børsen, men da hun flyttede til Birkerød, kom han i Huset hos en Købmand Mohr i Store Kongensgade, hvor han blev forlovet med sin tilkommende Hustru, Jomfru Johanne Widberg, Datter af Urmager W. i Store Regnegade. Senere boede han i to Aar hos Marskalk Louzow paa Hjørnet af Stormgade og Frederiks-

1) Landkadetakademiet (oprettet 1713, ophævet 1861) havde til Huse i Bredgade Nr. 59, Hjørnet af Fredericiagade. Bygningen blev opført 1703 som Operahus og er senere blevet anvendt som Kaserne og Rigsdagsbygning; nu benyttes den af Østre Landsret.

holms Kanal, hvor han fik Bolig og Kost mod at undervise Marskalkens to Børn. Her var det, at han, mens han "studerede til examen theologicum" læste Ramløse-Præstens Avisannonce, hvori denne bekendtgjorde, at hans rette Navn var Lakier, og at han "nedstammede fra den normanniske Hertug Pierre Basil de la Quier". (Jfr. S. 5) Om Sommeren laa han sammen med Familien Louzow paa Landet paa Ebberødgård i Nordsjælland.

I 1805 (30-4) tog han sin teologiske Embedsexamen, hvorom han skriver, at han var saa uheldig kun at faa Karakteren haud, men at han, da han under Prøven havde været syg, senere ved diverse Attester og anbefalinger opnaaede en Forhøjelse af Karakteren. Både i sin Studietid og som teologisk Kandidat i København opholdt han Livet ved Undervisning dels i private Hjem, hvorved han kom i Forbindelse med mange formaaende Personligheder saasom Biskop Münter, Grev Lerche, Marskalk Louzow, Staldmester Roepstorff m.fl., og dels i Skoler - Metropolitanskolen, von Westens Institut etc., - hvor han navnlig underviste i Matematik og Skrivning. Iøvrigt havde han jo efter Faderen og Broderen arvet nogle Tusinde Rigsdaler, som han - vistnok uden synderligt Held - forsøgte at frugtbar gøre ved Spekulationer og Handel.

Om Københavns Bombardement i 1807 og sin Deltagelse i det blodige Forsvar, hvor han gjorde Tjeneste i Kongens Livkorps - først som Kommandersergent senere som Premierløjtnant - giver han en længere Beretning. Han stod ved 6. Kompagni, som forsvarede et af de mest udsatte Punkter af Volden, Ahlefelds Bastion, ud for Fiolstræde, hvor hans Moder netop boede i Hjørneejendommen, saa hendes Bolig maatte dele Skæbne med Nabohusene og de øvrige 300 Ejendomme i Byen, der blev skudt i Brand af Englændernes 10 000 Bomber.

Efter Fredens Genoprettelse og Englændernes Afsejling med den danske Flaade (21. Oktober) giftede han sig med Jomfru Widberg (7. November 1807) og blev boende i København endnu i 6 Aar. Her fødtes 4 Børn, hvoraf to døde i en spæd Alder. I 1813 (Aaret for Statens Bankerot og Rigsdalerens Fald til en Tiendedel af sin oprindelige Værdi) tog han sin afsked fra Livkorpset med Rang af

Kaptajn og overtog Embedet som Sognepræst i Tømmerup under Grevskabet Lerchenborg ved Kalundborg, hvortil han ved sin tidligere Elev Grev Christian Lerches Mellemkomst havde faaet kongelig Udnævnelse (24-9-1813, ordineret 6-10). 1) Det var kun et lille Kald med daarlige Indtægter, men det aabnede Adgang til stor og fornøjelig Selskabelighed. Efter fem Aars Forløb blev han kaldet til Sognepræst i Sværdborg ved Vordingborg under Baroniet Gaunø, Reedtz-Thott (10-6-1818). Det var et betydeligt større og mere indbringende Kald, saaledes at han nu efterhaanden kunde afbetale sin Gæld, der i Tømmerup var naaet op paa 5 - 6000 Rigsdaler. For at kunne bestride Udgifterne med sine Sønners Uddannelse, (af hvilke Halvdelen studerede), lagde han sig efter Dyrkning af Raps og tog fremmede Børn i Pension og underviste dem sammen med sine egne, ligesom han forbedrede og udvidede Præstegaardshaven, der maalte 3 Tønder Land og havde hans særlige Interesse. For sine Sognebørn oprettede han 3 - 4 nye Skoler.

Til Slutning dvæler Pastor Lakier ved det Modsætningsforhold, der herskede mellem ham og Bondestanden, som han i sin Helhed tillægger en yderst slet Karakter. Han fremfører flere Exemppler paa denne Stands Løgnagtighed og Trættekærhed og blandt disse et Tilfælde, som resulterede i Proces og Bøde for Bonden, og hvor Tvisten var opstaaet som Følge af Datidens uheldige Ordning, hvorved Præsten "hævede Tienden i Kærven", d.v.s., at han i Høstens Tid bogstaveligt gik om paa Bøndernes Marker og talte Negene i Hovene og udtog hvert tiende til sig selv.

Endelig indeholder Biografien et Afsnit om hans 10 Sønner, hvoraf som nævnt to døde i en spæd Alder, mens 4 blev Præster, 1 Skolelærer og 3 Landmænd. I et Tillæg skrevet næsten 50 Aar se-

I) Ved sin næstældste Søn Wilhelms Daab i Frue Kirke 8-2-1810 er han i Kirkebogen fejlagtigt tituleret "Kapt. i Kongens Livk. 6te Komp." - I sin Biografi skriver han: "Jeg havde næppe været 3 Uger i mit Sogn (Tømmerup, 1813) da jeg i Aviserne læste, at jeg af Hans Majestæt allernaadigst var udnævnt til Kaptajn ved Livkorpset i Stedet for Nachtigal, der efter Ansøgning var afgaaet." - Hirsch: Danske og Norske Officerer 1648-1814 anfører derimod: Sekondlt. i Kong. Livkorps 14-7-1808, Premierlt. smst. 20-1-1812, og der nævnes intet om yderligere Avancement.

ner (i 1893) af en af Sønnerne, Pastor emeritus Christian C.L. Lakier, har denne givet supplerende Oplysninger herom; dette Tillæg er ogsaa gengivet i "Optegn. om Slægten Lakjer" 1928. Her skal for Sønnernes Vedkommende henvises til de kortfattede Oplysninger i omstaaende Slægtsregister, som indeholder alle Lakjerske Efterkommere af Sværdborg-Præsten og tillige (i Parentes) Børnene af Kvinder født Lakjer. - Det skal tilføjes, at Pastor Lakier havde sine Svigerforældre boende hos sig i Præstegaarden i deres Alderdom; begge døde og blev begravede i Sværdborg, den forhenværende Urmager 75 Aar gammel i 1820 og hans Kone 71 Aar gammel i 1826.

I Sværdborg-Præstens T e s t a m e n t e , der er skrevet et Aarstid før Biografien, den 8. December 1852 (og gengivet i "Optegn. om Slægten Lakjer", 1928), er der rettet et endnu stærkere Angreb paa Bondestanden end i Biografien. Man læser: "Fremdeles beder jeg Eder om ikke at lade nogen Bonde, i hvem det saa end er, bære eller ledsage mig til Graven. Jeg har nu i 39 Aar som Sognepræst boet blandt Bønder og har altsaa haft fuldkommen Lejlighed til at iagttage og kjende deres Character. Det er et Folkefærd, i hvis Barm ikke den mindste Gnist af Ven-skab, Kjærlighed, Agtelse og Taknemlighed ulmer, men derimod den groveste Egoisme og Hævngerrighed. For Fordelens Skyld tage de ikke i Betænkning at begaa de sletteste Handlinger, til hvilke de villigen lade sig forføre og forføre Andre. Til det Gode kommer de sjælden og næsten aldrig til Enighed, men lettere til det Onde. . . . Derfor beklager og foragter jeg dem, men hade dem gjør jeg ingenlunde . . . Slige foragtelige Mennesker ønsker jeg ikke skulle lægge Hænder paa min Kiste eller ledsage mig til min Grav. . . . Istedetfor Bønder beder jeg Eder om at anmode saa mange af de omkringboende Skolelærere, som fornødent gjøres, om at bære mig til og nedsænke mig i Graven, hvilken jeg ønsker anbragt nærmest ved Muren af min kjære Have i mit indhegnede Gravsted." - Iøvrigt anmoder han, af Angst for at blive begravet som Skindød, om at Begravelsen først maa finde Sted paa den 8nde eller 9ende Dag efter Døden. - Af Kapi-

tal efterlod han 1300 Rdl.

Mens Lakier i Henhold til de her citerede Optegnelser ikke kom godt ud af det med den jævne Landbefolkning og manglede al Sympati for det dengang frembrydende Bondedemokrati, faar man Indtrykket af, at han stod paa den bedste Fod med det større Hartkorn. Hans Selskabelighed i Tømmerup er allerede berørt, og fra Aarene i Sverdborg nævner han i Biografien sit til Døden varende Venskab med Kammerraad Busch til Snertingegaard. - Ifølge et Sagn skal han med dennes Eftermand, Godsejer P. Lund, have indgaaet et - vistnok ogsaa andetstedsfra kendt - Væddemaal gaaende ud paa fra Prædikestolen i een Sætning at nævne alle Kortspilletts Kulører og vundet det - uden Menighedens Forargelse - ved dette lille Kunstgreb: "Og hvis nu Djævelen kom ind gennem disse Ruder og satte sine Klør i Eders Hjerter, vilde I saa ikke raabe: Spar os Herre !" Han var dengang over 60 Aar gammel og synes saaledes at have været en spøgefuld ældre Herre.

Biskop P.J. Mynster udtaler sig saaledes om Pastor Lakier i sine Visitatsbøger 1) : " . . . Den 2den Junii (1841) visiterede jeg i Sverdborg Kirke. . . . Sognepræst Lakier prædikede over Ordspr. 22,6 . . . Vel udarbejdet og ikke uden smukke Steder, men rationalistisk og abstract; "Kime, Dyd og Forædling, Kloder" endog "Capital". Foredrag frit og med Anstand. Katechisationen som man pleier at høre den i de lærde Skoler. En temmelig Forsamling. Ungdommen svarede vel; dog Mange tause." 2)

Derefter beretter Bispen om en Strid mellem Præsten og Bønderne, som blev forelagt ham ved denne Visitats, og som Præsten selv har gjort Rede for i sin Selvbiografi. Bispen skriver: "Inden Tienstens Slutning blev mig overrakt en Klage, underskreven af 34 Personer, ikke blot at Præsten understøttede Skolelærernes overdrevne Fordringer, især siden hans Søn er bleven Skolelærer,

1) Citater fra J.P. Mynsters Visitatsbøger 1835-53 ved Bj. Kornrup, 2 Bd., Kbh. 1937.

2) Rationalismen: en teologisk Retning, der gør Fornuften til højeste Dommer i religiøse Spørgsmaal, dominerede det kirkelige Liv omkring Aar 1800. Mynster var en skarp Modstander deraf. - Katekisation: Undervisning i Samtaleform.

men at han en Communion-Dag ikke var mødt i Kirken, saa Communikanterne maatte gaae hjem igien p.p. Klagen er formodentlig skreven af en Procurator Arntzen. Præsten benægter Facta (sic). Jeg taledo med 2 tilstedeværende Skoleforstandere. Den Ene havde ei underskrevet; den Anden sagde, at han kun havde boet 2 aar i Sognet, og ei vidste Beskeed. Han fortrød at have underskrevet. Præsten er vel ikke meget omhyggelig i sit Embede (smlgn. 9 Linier længere nede), og tager det Verdslige nok med vel stor Myndighed. Bønderne skulle være stridige. - - - Det erfores siden, at Klagen er skreven af en Huusmand Hansen i Lundby, som er vel oplært, og var bleven valgt til Sognefoged, men formedelst falske Regninger har været arresteret. . . Skjøndt Lakier neppe er nogen ret kirkelig Præst, bekræfter dog Alle, at Gudstienesten holdes meget ordentligt og anstændigt. De anførte Facta ere enten Løgn eller Fordreielser. L. er meget ordentlig i Embedssager (smlgn. 9 Linier ovenfor), behandler maa ske Bønderne uden synderlig Kierlighed, tager sig stedse af Skolelærerne imod dem, men hans Fremgangsmaade skal være aldeles retlig. . . . Det nærværende Udbrud er nok egentlig foranlediget ved et Tillæg, Skolelærerne fik efter den seneste Placat (d.v.s. Forordningen af 22-5-1839), mod Bøndernes Villie. En Gaardmand, som havde underskrevet Klagen, opsøgte mig siden i Toxværd for indstændigen at bede, at hans Navn maatte blive ud-slettet, da han, som han sagde, ikke havde havt Ro siden." - Denne Klage blev videresendt til Kancelliet, der dog under 31-8-1841 meddelte Amtmanden og Biskoppen, at der ikke kunde agtes paa Klagen. 1) Naar Mynster, som ovenfor paapeget, har kunnet give to helt modsatte Vidnesbyrd om Lakiers Embedsførelse, maa det forklares saaledes, at det andet Vidnesbyrd: "Lakier er meget ordentlig i Embedssager" er baseret paa en nøjere Undersøgelse og saaledes ophæver det første.

Otte Aar senere var Biskoppen paany i Sværborg og skrev da: "1849. Den 14de Julii visiterede jeg 2den Gang i Sværborg Kirke; . . . S.pr. Lakier har nu faaet sin Søn til Pers. Capellan

1) Danske Kancelli, 1. Departement, Brevbog 1341, Nr. 3747-8.

(nemlig Ludvig Edvard Lakier, fra 1848-54), og har overladt ham baade Embede og Huusvæsen. Sønnen skal bestyre Alt vel, og der er nu meget god Forstaaelse mellem Præst og Menighed....Capellannen Lakier prædikede.... En god Prædiken, skiøndt noget tør; Foredraget lidt langtrukket, men frit og med en klar Stemme; Katechisationen god, lidt kold. En talrig Forsamling, og Ungdommen var i det Hele ret vel oplyst."

Om de ydre Forhold anfører Biskoppen i 1841: "Af Præstegaarden ere to Udlænger byggede af nærværende S.præst. Stuehuset er nok i Bygningen ikke saa daarlig, men slet indrettet og har ikke mere end eet ordentligt Værelse, en stor Havestue, som tillige er Dagligstue. Haven er stor med en smuk lang Alle." Og i 1849 skriver han: "Præstegaarden har faaet en bedre Indretning og Værelserne Oppyntning. . . . Kirken er i ret smuk Stand, men noget mørk." (Den var da nylig blevet restaureret.)

Omkring Aar 1845 fik Pastor Lakier fra Steen Steensen Blicher et Fødselsdagsdigt, som er fundet frem i Form af et Originalkoncept skrevet ned paa et jydsk Amtskort, som nu befinder sig i Universitetsbiblioteket i København. I et af Versene hedder det:

Gud var Din første Borg, Gud var Din Klippe
Ej skjælved Du for Dolke, ej for Sværd
Selv har Du Aandens Sværd, som ej skal glippe,
Dit Sværdborg fast staar end i Aftenskjær. 1)

Lakers ældste Søn Vilhelm var paa den Tid Kapellan hos Blicher i Spentrup ved Randers (siden 1842) og forlovet med Blichers ældste Datter Christiane. (De blev dog ikke gift, da Vilhelm døde i Aaret 1847 - i Spentrup.)

At Lakers Venkab med Blicher var af gammel Dato, fremgaar af et andet Digt fra samme Tid, hvori Digteren foruden at udtale sin Glæde over Børnenes Forlovelse fremdrager muntre Minder fra Ungdomsaarene. Da Digtet ikke foreligger trykt, skal det gengives her. Originalmanuskriptet beror i en privat Autografsamling.

1) Digtet er offentliggjort i Tidsskriftet Dania, Bd. 5, 1898, S.75 og citeret i "Optegnelser om Slægten Lakjer", S.52.

Ak ! der er rundet meget Vand til Havet,
 Min Broder som i Sværdborg boer !

Imellem vore glade Ungedage

Og nu, tilaars vi ere begge to -
 Aanej ! I vore Børn vi blive unge
 Paa ny, vi leve om igjen.

Som vi tilforn, de dandse og de sjunge.

Jeg troer saamænd, vi to ad Gulvet hen
 Endnu vor Molinasco kunde træde,

Som fordum nede der ved Gammel Strand -- 1)

Naah ! ej med dem som har ved Kurven Væde,

Men med en hvidklædt yndig Lillievand,
 Som Din var - er endnu jo, for Exempel

Jeg husker godt. I leged Kjerester,
 Til I blev Ægtefolk i Hymens Tempel -

Langt fra ej udbrændt Kjerligheden er - - -
 Naa lidt om Venskab ! Svigerfædre

Paa Kryds vi vorde begge to.

Og medens vore Børn os glade hædre,

Vi nyde trøstefuldt vor Alders Roe !

Nyd den indtil hiin Morgenstjerne blinker,

Der os til uafbrudt Forening vinker.

Under en Ildebrand i Sværdborg i 1854, ved hvilken Præstegaarden var stærkt truet, paadrog Lakier sig ved at bringe forskellige Ejendele i Sikkerhed i Præstegaardshaven en Lungebetændelse, der gjorde Ende paa den 75-aarige Mands Liv den 7-3-1854.

Ved Begravelsen i Sværdborg holdt Pastor Fog, senere Biskop over Sjællands Stift, en Mindetale, og Sønnen cand.teol. Christian Lakier fremsagde et Digt, hvoraf følgende Vers skal citeres:

Ærlig og trofast, beskeden og stille

Din Gang var i Livet

Ved glimrende Idræt, ved Ordenes Snille

var ikke Dig givet

1) Her laa det borgerlige Selskab, hvoraf B. blev Medlem i 1806.
 Molinasco: gammel Selskabsdans, "Mølle".

at virke paa Jorden - men ham Du fortrolig
 i Øjet mon skue
 ham lyste i Møde saa varm og saa rolig
 en Kjærlighedslue.

Paa Graven, som ligger paa Sværdborg Kirkegaard, tæt ved Præstegaardslaagen, og som vedligeholdes af det Lakjerske Familielegat, er der rejst en Sten, som i Overensstemmelse med hans testamentariske Ønske bærer Indskriften: "Poul Johan Lakier, født i Tranquebar 13. Juli 1779, gift 7. November 1807, Fader til 10 Sønner, Sognepræst i 40 Aar, død 7. Marts 1854." Paa en lignende Sten er anført hans Hustrus Navn og Datoer for hendes Fødsel, Ægteskab og Død. En tredie ganske lille Gravsten er sat over Sønnen Ludvigs lille Barn Emil, født 1857, død 1858.

Med Hensyn til Slægtsnavnets Bogstavering synes den at have været Sværdborg-Præsten ret ligegyldig; han skrev sit Navn i sine Kirkebøger og Breve periodevis med i og periodevis med j. Biografien underskrev han 17 Dage før sin Død med j. Jfr. S.116

P.J. Lakier var Indehaver af Slægtens gamle Signet, som er gengivet bag i Bogen, og som gik i Arv til hans yngste Søn Carl og endnu er i Slægtens Eje. Dets ret excentriske Staffage: Gribben og den nøgne, sjippende (?) Dreng paa Tempelruinen under den højtstaaende Sol kunde - i Forbindelse med den primitive Udførelse - tyde paa, at det stammer fra Trankebar. Det ældste kendte Aftryk findes i Landsarkivet i København i en Kirkebog fra Sværdborg og er dateret den 1. Januar 1838.

Æ g t e s k a b o g S l æ g t s k a b s f o r h o l d

Johanne Widberg, f.24-11-1783 i Kbh., d.3-4-1856 i Vordingbg.

Sværdborg-Præstens Hustru, Johanne (Hanne) Frederiche Cathrine Widberg er født i Store Helliggeiststræde, den nuværende Valkendorfs gades nordlige Halvdel. Hun blev døbt i Nicolai Kirke, og blandt Fadderne var en Baron Beenfelt og en Kaptajn Chr. Wel-

ding. Hendes Forældre var Urmager Hans Christian Widberg, stammende fra Sverige (if. Wi bergs Præstehistorie), muligvis Malmö (hvorfra paa den Tid en Skræddermester W. vides at være indvandret), og Hustru Sara Maria Møller, som i deres Ægteskab havde yderligere to Sønner og to Døtre. Hvad der iøvrigt er oplyst om disse Slægtskabsforhold findes i alt væsentligt anført i omstaaende Stamtavle (S.95). Urmager Widberg er anført i Københavns Vejviser første Gang i 1784. Den første halve Snes Aar boede han i Store Helliggeiststræde Nr. 145, derefter i Store Regnegade Nr. 185 og endelig - lige til 1820 - i Store Helliggeiststræde Nr. 154. Baade Widberg og hans Hustru døde i Sværdborg (jfr. S.88). Som Enke flyttede Johanne Lakier (kaldet Hanne) til Vordingborg, hvor hun døde den 3. April 1856. Hun blev begravet i Sværdborg.

Om samtidige Bærere af Navnet giver Københavns Vejviser følgende Oplysninger. Mens Poul som Privatlærer og nygift i Aarene 1807 - 1809 boede i Store Larsbjørnstræde Nr. 187 A og senere (1810-1813) paa Hjørnet af Lavendelstræde og det daværende Halm-torv, Nr. 71 overfor Volden med Lucie Mølle, kaldet Lusse-Møllen, (omtrent hvor det nuværende Raadhus ligger), boede der (1808-1816) i Store Larsbjørnstræde Nr. 178 en Skolelærer F . L a k i æ r ; dennes **Herkomst** og Skæbne er det ikke lykkedes at udforske. Endvidere er der i Vejviseren for 1807 opført en G.B. Lakiær, "Undercancellist i det danske Cancellie" og boende i Store Kongensgade; dette vil have været G o t l o b B a d s t u b e r L a k i e r , Ramløse-Præstens yngste Søn og Pouls Jævnaldrende (født 1778). Om disse Lakierer har kendt hverandre er tvivlsomt, eftersom Poul jo ikke engang synes at have kendt Onkelen i Ramløse, der først døde i 1820, eller vidst Besked med sit Slægtskab til ham.

Johanne Frederiche Cathrine Widberg gift Lakier's Slægtskabsforh.

Svensk
Afstamning
(Malmø)

Samuel
Arvidsen
Møller
d.15-2-1755
Brændevinsbr.
i Kbhvn.

g.ca.
15-11-1753
med

Margrethe
Pedersdotter
Bierregaard

Hans Christian Widberg
f. ca. 1745
d.27-11-1820
i Sværdborg
Urmager i København

g.ca.15-5-1783
med

Sara Maria Møller
f.23-2-1755 i Kbhvn.
d.17-2-1826 i Sv.bg.

5 Børn:

Johanne Frederiche
Cathrine Widberg
f.24-11-1783 i Kbh.
d.3-4-1856 i Vdbg.
g.7-11-1807 i Kbh.
m.Poul Johan Lakier
1779-1854
Sognepr. i Sværdborg
10 Sønner
Stamfader til
den nulevende
Lakjerske Slægt

Magnus
Samuel W.
f. 1787
i Kbh.

Anthøn
Fride-
rich W.
f.1788
i Kbh.

Anne Kathrine
Lovise W.
f.28-8-1790
d.17-1-1871
g.14-1-1814 m.
Johan Carl Luno
f.31-3-1784
d.28-4-1858
cand.jur.
Kontorchef
Kancelliraad,
fra ca. 1819
Grdr. i Rødovre
4 Børn:

Johanne Marie
Wilhelmine W.
dbt.23-11-1792
i Kbh., g.m.
Hansen,
Proprietær i
Nørre-Jylland

1.Pauline L
f.28-5-1816
d.20-1-1900
ugift

2.Wilh.L.
f.4-2-1818
(Frue Ke.)
d.29-10-00
ugift

3.Amalia
Maria He-
devig L.f.
9-2-1820
dbt. i
Sværdborg
d.18-3-08
ugift

4.Christian Leth Luno
f.25-3-1830, d.27-3-1906
Gaardejer i Rødovre
g.17-4-1867 m.
Wilhelmine Marie
Petersen, 1834-1905
Barn:

Carl Johan Luno
f.10-5-1868
d.12-10-1932
Grdr. i Rødovre
gift 2 Gange
ingen Børn.

De senere Generationer

S l æ g t s r e g i s t e r

o f f e r S v æ r d b o r g - P r æ s t e n s

E f t e r k o m m e r e

- o o o -

POUL JOHAN LAKJER

Sognepræst i Sværdborg

f. 13-7-1779 i Trankebar, d. 7-3-1854 i Sværdborg, hjemkom til Danmark 1785, Landkadetelev 1789-1793, Student fra Vordingborg 1798, teologisk Kandidat 30-4-1805, deltog i Københavns Forsvar 1807 som Kommandersergent i Kongens Livkorps, Sekondløjtnant i Kong. Livk. 14-7-1808, Premierløjtnant 20-1-1812, Privatlærer i København og Lærer ved københavnske Skoler (Metropolitanskolen) i Matematik, Kaligrafi o.a. 1805-1813, Sognepræst i Tømmerup ved Kalundborg 1813-1818 og i Sværdborg ved Vordingborg 1818-1854; g. 7-11-1807 i København med JOHANNE FREDERICHE CATHRINE WIDBERG, f. 24-11-1783 i København, d. 3-4-1856 i Vordingborg, begravet i Sværdborg, Datter af Urmager i København HANS CHRISTIAN W., svenskfødt, og Hustru SARA MARIA MØLLER.

- 10 Sønner, hvoraf Nr. 1 og Nr. 4 døde spæde, mens Nr. 5 Ludvig, Nr. 7 Bernhardt og Nr. 10 Carl blev Stamfædre til de 3 nulevende Linier: Kastrup-Linien, Aldersro-Linien og Alsted-Linien.

Anm. 1: Navnet er i dette Slægtsregister stavet med "j" uanset, at mange af de paagældende Slægtsmedlemmer selv skrev det med "i". Jfr. S.116 o.f. - Anm. 2: De 3 Linier, hvori Slægten i Nutiden har delt sig, er fremhævet ved lodret Markering i Marginen.

1. JULIUS CHRISTIAN LAKJER, f. 8-8-1808, d. 15-8-1808, i København.
2. WILHELM CHRISTIAN LAKJER, f. 24-12-1809 i København, d. 3-1-1847 i Spentrup ved Randers, (i Frue Kirkes Daabsbog er Navnet skrevet Wildhjelm Kristian Lakier), Student fra Vordingborg 1827, teolog. Kand. 1836, Kapellan i Sværdborg 1836-1842 og hos Steen Steensen Blicher i Spentrup 1842-1847. Ugift. Om hans Forlovelse med Blichers Datter Christiane og hans hele tragiske Skæbne læses i Jeppe Aakjær: "St. St. Blichers Livs-Tragedie", 1904, Bd.3.
3. CARL AUGUST LAKJER, f. 25-9-1811 i København, d. der 23-11-1896; (fra 1814 Plejesøn af sin Onkel, Cancelliraad i København, senere - fra ca. 1819 - Landmand i Rødovre J.C. Luno, der siden 14-1-1814 var g.m. Lovise Widberg), Landmand, i Rødovre til 1867, derefter i Gentofte; g. 8-9-1859 i København med VILHELMINE CHARLOTTE FERDINANDINE CLAUSEN, f. ca. 1828, d. November (?) 1891 i København, Datter af Arveprins Ferdinand (Christian den 8.s Broder) og Jfr. Clausen, og boende Adelgade Nr. 304. Ægteskabet var barnløst. - Han er ved en Søn, POUL JOHAN (f. 18-12-1839 i Fødselsstiftelsen i København, Jordbruger i Maglebylille paa Amager, d. der 6-4-1920) Stamfader til Familien L a k j æ r paa Amager. Se S. 126.
4. HANS EDVARD LAKJER, f. 15-1-1813, d. 14-6-1813, i København.
5. LUDVIG EDVARD LAKJER, f. 5-10-1814 i Tømmerup, d. 3-3-1886 i Kastrup ved Vordingborg; Student fra Vordingborg 1834, teolog. Kand. 26-10-1840, Privatlærer, Lærer ved Helsingør Borgerskole 1846-1848, Kapellan i Sværdborg 1848-1854, bosiddende i Vordingborg 1854-1858, Sognepræst i Kastrup 1858-1885, Bestyrelsesmedlem for Vordingborg Sparekasse; g. 24-10-1848 i Kongens Lyngby med THEODORA MARIA LARSEN, f. 18-2-1822 i Maarslet ved Aarhus, død 4-5-1906 i Fr.berg, Datter af Godsejer Morten L. til Rødslet i Aalborg Amt og Hustru Maria Medea Brandt fra Maarslet. 9 Børn:
 - a. POUL JOHAN EMIL LAKJER, f. 30-10-1849 i Sværdborg, d. 25-2-1912 i Kbh., Maskinist, Sværdfejer senere Tandtekniker i Kbh.; g. 1878 med HELENE CHRISTIANE WISSING, f. 14-8-1840, d. 4-2-1916 i Kbh. 1 Barn:
 - 1) POUL LUDVIG EDVARD LAKJER, f. 8-9-1878 i Kbh., d. 3-4-1937

sst., Galvanisator, Skuespiller, Instrumentmager ved Landbohøjskolen fra 1915, Dbm. 1935; g. med META ANNA CHRISTINE JENSEN, f. 13-7-1886 i Kbh., Datter af Formand Hans J. (1853-1941). 1 Barn:

a) GRETE MEDEA LAKJER, f. 24-1-1915 i Kbh., Musiklærerinde sst., uddannet paa Musikkonservatoriet.

b. LUDVIG EDVARD MORTON LAKJER, f. 31-12-1851 i Sværdborg, d. 14-10-1912 i Philadelphia i Pennsylvania; uddannet som Landmand, bosat i U.S.A. siden 1872, Restauratør i Philadelphia; g. med MARY ELIZABETH SAUNDERS, f. 17-6-1862, d. 1937 i Philadelphia; 11 Børn:

1) EDWARD FRANCIS LAKJER, f. 28-6-1881, d. 9-2-1913; Entreprenør; g. med CARRIE MAY BILGER, f. 9-11-1889. 3 Børn:

a) HERBERT PAUL LAKJER, f. 18-9-1908, d. 11-8-1911.

b) PAUL EDWARD LAKJER, f. 28-10-1911.

c) EDWARD FRANCIS LAKJER, f. 3-5-1913.

2) MARIE CHRISTINA LAKJER, f. 27-10-1882, Landskabsgartner, g. 25-5-1922 i Pottsville, Pennsylvania, med WILLIAM CLASSON PURDY, f. 29-12-1887, Ejendomsmægler, Notar i Philadelphia. Hun skal have været gift 3 Gange før: 1.G. Helsengreen, 2.G. Mason-Clapp, 3.G. Shawkey.

3) MAGNUS ALOYSIUS LAKJER, f. 19-7-1885, Ejendomsmægler i Philadelphia, Pennsylvania.

4) JOSEPH ANTHONY LAKJER, f. 10-3-1888, Automekaniker i Penna.

5) AMBROSE PAUL LAKJER, f. 22-11-1889, Politiofficer i Philadelphia; g. med ANNA ROSE DRAGONETTI, f. 2-8-1897. 1 Barn:

a) AMBROSE PAUL LAKJER, f. 23-1-1916, d. 26-8-1916.

6) ROSE GERTRUDE LAKJER, f. 2-4-1892, Husbestyrerinde i Phila.

7) CAMILLA CECILIA LAKJER, f. 30-6-1896, d. 24-10-1918; Sekretærmedhjælper i Phila.

8) FRANCIS LAKJER, f. 27-3-1898, d. 18-7-1900.

9) MARGUERITE MARIE LAKJER, f. 10-6-1899, Mannequin i Phila.

10) LEO FRANCIS MORTON LAKJER, f. 16-9-1900, Radioingeniør i Phila.; g. med SARAH POWERS, f. 16-8-1898, d. -2-1930.

1 Barn:

- . a) GLORIA JANE LAKJER, f. 12-10-1924.
- . 11) GERTRUDE A. LAKJER, f. 12-3-1902, d. 20-8-1902,
- c. MARIA MEDEA LAKJER, f. 14-9-1853 i Sværdborg, d. 13-1-1880 i Kastrup; g. der 19-7-1877 med Billedhugger GUGLIELMO GIOVANNI GIACINTO BRACONY, Rom, København, Paris, Hamburg, f. 15-12-1838 i Rom, d. 20-9-1921 sst. To Børn: (Carlo Ludovico Ettore Bracony, f. 10-5-1878 i Paris, d. der 22-2-1879. Mario Roberto Guglielmo Lakjer Bracony, f. 30-12-1879 i Kastrup, d. 25-8-1909 i Mexico; Student fra Jessens Skole 1898, cand.phil. 1899, stud.jur., ugift.) - Paa Kastrup Kirkegaard findes ved Vestmuren et smukt Monument i Zink (en grædende Kvinde) udført af Bracony. Indskriften er italiensk og lyder i Oversættelse: "Her er skjult en elskelig Blomst, MARIA LAKJER BRACONY, død 13. Januar 1880, 26 Aar gammel. Sov roligt under skønne Skabning, thi Din ulykkelige Husbonds, Søns og Families stadige Smerte vaager over Dig." (Omtalt i Trap: Danmark, 1921, Bd.3, S.457). I et senere Ægteskab havde Bracony en Søn, Alberto Augusto B., Musik- og Sproglærer i Kbh.
- d. JOHAN FREDERIK (FRITS) BERNHARDT LAKJER, f. 3-9-1854 i Sværdborg, d. 28-8-1911 i Kbh.; Student fra Herlufsholm 1873, cand. med.1881, praktiserende Læge i Kbh.; g. 1. Gang 1-3-1892 i Kbh. med MARIE KIRSTINE HOLM, f. der 31-10-1869, d. der 17-1-1893, Datter af Grosserer Carl Aage H. og Hustru Hertha Libert; g. 2. Gang 13-4-1897 i Vejstrup med HANNE MARIE LEY LUND, f. der 20-8-1873, Datter af Højskoleforstander Jens L., Vejstrup, og Hustru Marie Sofie Laurent. 3 Børn, 1 i første 2 i andet Ægteskab:
 - 1) VERA MARIE LAKJER, f. 24-12-1892 i Kbh., d. der 11-8-1893.
 - 2) TAGE LAKJER, f. 13-8-1898 i Kbh., d. der 29-1-1923; Student fra Hellerup Gymnasium 1915, mag.scient. 1920, Assistent v. Zoologisk Museum 1920 og v. Prof. C. Wesenberg-Lunds biologiske Laboratorium 1921. En morfologisk zoologisk Afhandling (paa Tysk) forfattet af ham og udgivet efter hans Død af Prof. Wesenberg-Lund paa Bekostning af Carlsbergfondet (Kbh. 1926) indeholder hans Biografi med Portræt (anmeldt

af "Politiken" 27-6-1926 under Titlen: En videnskabelig Op-
rejsning); g. med ANNA FRIDERICIA LEVISON, f. 10-11-1886 i
Kbh., d. der 29-1-1923, Datter af Dr.med. Prof. Ferd. Levi-
son (1843-1907) og Hustru Ida Fridericia. Ingen Børn.
(Hun var g. 1. Gang 1907 med Dr.med. Prof. Alfred W.E. Er-
landsen, 1878-1918, 2 Børn; jfr. Josef Fischer: Slægten Le-
vin-Fridericia, Kbh. 1916.)

3) KAMMA VIBEKE LAKJER, f. 14-3-1902 i Kbh., Student fra Fal-
konergaardens Gymnasium 1920, cand.med. 1928, Læge i Frede-
ricia; g. i Kbh. 1928 med BOTLI JARNUM, Læge i Fredericia,
f. 27-4-1901 i Brande ved Herning. 3 Børn: (Poul J., f. 3-
3-1936, Inge J., f. 11-2-1938, Jan Erik J., f. 11-8-1939,
alle i Fredericia).

-) Adoptiv søn: Poul Lakjer, f. 17-10-1886 i Kbh., d. 3-4-1922
i U.S.A. (Philadelphia?), han var Søn udenfor Ægteskab af
J.F.B. Lakjer; Elektroplettekniker i U.S.A.; g. med Tillie
?, død i U.S.A. Ingen Børn.

e. AAGE LAKJER, f. 11-3-1856 i Sværdborg, d. 3-7-1928 i La Chor-
rera i Panama; Maskinist, bosat i U.S.A. ca. 1879, Kontorist,
Ingeniør m.m., siden 1908 Garageejer i Panama; g. 1911 med
CECILIA WEGS i La Chorrea, d. 1926. Ægteskabet var barnløst.

f. EMIL LAKJER, f. 8-4-1857 i Vordingborg, d. der 31-3-1858, be-
gravet i Sværdborg.

g. CAMILLA LUDOVICA THEODORA LAKJER, f. 18-8-1858 i Vordingborg,
g. 26-9-1885 i Kastrup ved Vordingborg med Ingeniør i Napoli
ANTONIO GIOVANNI MARIANO BALSAMO, Barone di Cardigliano, Com-
mentatore, Cavaliere di Corona d'Italia og Santo Maurizio e
Lazarro, f. 21-7-1855 i Napoli, d. 30-7-1927 i Portici. 5
Børn: (1. Virginia Maria Giuseppina Balsamo, f. 29-7-1886, d.
24-5-1904. 2. Maria Theodora Angelina Balsamo, f. 26-10-1887,
d. 24-2-1894. 3. Giuseppe Mario Ludovico Balsamo, f. 15-10-
1889, Entreprenør i Napoli; g. 7-1-1915 med Fortunata Maria
Rosaria Giuseppina Acquaviva, f. 3-4-1888; to Børn: Antonio
Sesto Vittorio Pace Balsamo, f. 11-11-1915 i Napoli, Ingeniør,
og Camilla Anna Maria Vittoria Balsamo, f. 3-7-1918 i Napoli.

4. Giulia Maria Pia Balsamo, f. 11-3-1893, g. 4-6-1924 med Advokat i Napoli Oscar Gregorio Arturo Capocci, f. 18-4-1892; et Barn: Paola Anna Maria Silvana Capocci, f. 15-4-1925 i Napoli.
5. Guido Paolo Federico Emilio Balsamo, f. 18-9-1896, d. 25-4-1927 i Napoli; Ingeniør der; g. 18-1-1925 med Emma Biondi, f. 14-8-1902; to Børn: Luciano Erberto Antonio Scipione Balsamo, f. 21-10-1925 og Antoinette Maria Pia Balsamo, f. 12-11-1926.)
- h. OTTO LAKJER, f. 15-7-1860 i Kastrup, d. 23-12-1916 i Philadelphia i Pennsylvania; Student fra Nykøbing F. 1878, cand.phil. 1879, bosat i Philadelphia siden 1887, Bogholder; g. 16-8-1887 med ANNA CHRISTINE VALENTINE CHARLOTTE PETERSEN, f. 17-5-1867 (1869?). 3 Børn:
- 1) THEODORA MARIE CHRISTINE LAKJER, f. 30-6-1888, Lærerinde i Philadelphia; g. der 23-12-1910 med CARROL J. WATSON, Ejendomsægler og Notar der. 3 Børn: (Howard Watson, f. ca. 1912, en anden Søn død, Datteren f. ca. 1919.)
 - 2) FRANCIS AAGE LAKJER, f. 5-6-1893, d. 8-5-1895.
 - 3) EARL ERIC LAKJER, f. 6-1-1908, Student ved Philadelphia Electric Laboratories.
- i. MAGNUS HAKON LAKJER, f. 12-10-1862 i Kastrup, d. 5-7-1937 i Kbh.; kom til Handelen, bosat i U.S.A. siden 1885, Privatdetektiv i Brooklyn, hjemkom til Danmark i Juni 1937; g. 28-11-1894 i New York med ELEONORA MARIA ANDRESEN, f. 16-3-1863 i Kbh., Datter af Kammersanger Andreas Andresen, Kbh. Ingen Børn.
6. AXEL WALDEMAR LAKJER, f. 15-10-1815 i Tømmerup, d. 5-2-1890 i Næstved; blev Snedkersvend i Kbh., dimitteret fra Skaarup Seminarium (Fyn) 1839, Skolelærer i Snertinge ved Vordingborg, pensioneret; g. 1. Gang 7-8-1839 i Vordingborg med LAURENTZE ELISABETH SPUR, f. 2-4-1821 i Nykøbing F., d. 10-12-1848 i Snertinge, Datter af Skipper i Vordingborg Niels Christian Nielsen S. og Hustru Grethe Helene Sølling; g. 2. Gang 30-12-1854 i Snertinge med KIRSTINA CHRISTENSEN der, f. 1830, d. 6-7-1860 i Snertinge. 11 Børn: I 1. Ægteskab 7, hvoraf 1 dødfødt, i 2. Ægteskab 4:
- a. JOHAN CHRISTIAN LAKJER, f. 26-5-1841 i Snertinge, d. 1869 i

Amerika; Maler; ugift.

- b. LUDVIG EDVARD LAKJER, f. 5-10-1842 i Snertinge, d. 22-4-1898 i Kbh.; Manufakturhandler i Kbh. (Højbro Plads), bosat i Charlottenlund; g. 1869 med HENRIETTE HENRIKSEN, f. 17-1-1850, d. 28-1-1917. Ægteskabet var barnløst.
- c. JOHANNE FREDERIKKE HELENE LAKJER, f. 21-1-1844, d. 7-2-1844.
- d. JOHANNE FREDERIKKE HELENE LAKJER, f. 8-11-1844, d. 14-3-1847.
- e. ANDREAS SØLLING LAKJER, f. 3-3-1846, d. 25-1-1847.
- f. JØRGINE LAKJER, f. 18-3-1848, d. 28-3-1848.
- g. Dødfødt Pige, f. 18-11-1848.
I 2. Ægteskab 4 Børn:
- h. LAURENSE (LAURA) ELISABETH LAKJER, f. 15-6-1855 i Snertinge, g. 19-11-1875 i Sværdborg med CHRISTEN ANDERSEN HANSEN, f. 5-12-1849, Tranderup, Ærø. 9 Børn: (1. Ludvig Edvard H., f. 14-1-1877; 2. Niels Aksel Valdemar H., f. 15-5-1880; 3. Kristine Vilhelmine H. g. Larsen, f. 9-5-1883; 4. Emil Lakjer H., f. 18-9-1885; 5. Sofie Margrethe H. g. Rasmussen, f. 5-2-1888; 6. Kristen Anders H., f. 23-2-1891; 7. Henriette Emilie H. g. Sundstrøm, f. 29-10-1893, død; 8. Laura Elisabeth H. g. Nissen, f. 12-12-1896; 9. Johanne Katrine H., f. 30-6-1899, g. med Maler Laurits Nielsen Albertsen, Stokkeby, Ærø, 2 Børn: Aksel Lakjer Albertsen, f. 1924 og Emil Lakjer Albertsen, f. 1930.)
- i. JOHANNE FREDERIKKE KATRINE LAKJER, f. 31-7-1857 i Snertinge, d. 15-11-1935; Adoptivdatter af Sognepræst i Borberg ved Struer C.H.G.A. Kuhlmann (1819-1904); g. med Landbrugskandidat, Proprietær MUNCK, Ebeltoft, senere Nygaard ved Randers og Villa Strand, Sæby.
- k. WILHELMINE CHRISTIANE LAKJER, f. 5-4-1859 i Snertinge, d. 4-4-1881 sst., g. 30-7-1880 sst. med Husmand, senere Handlende HANS LARSEN f. 1850, Udby ved Snertinge. Ingen Børn.
- l. MARIE LAKJER, f. 6-6-1860, d. 15-6-1860, i Snertinge.
7. BERNHARDT LAKJER, f. 6-9-1817 i Tømmerup, d. 19-1-1891 i Kbh.;
! Landmand, Gaardbestyrer i Møltrup ved Herning, 1851 i Nordameri-
! ka (New York og St. Louis), derefter igen i Møltrup, senere Re-

stauratør i Lemvig, fra ca. 1860 Fuldmægtig ved Aldersro Bryggeri og Teglværk ved Kbh. (ved Store Vibenshus); g. med MARGRETHE VILHELMINE NICOLINE PLAHN, f. 3-10-1821 i Kbh., d. der 23-9-1892.

3 Børn:

a. THOR LUDVIG THEODOR LAKJER, f. 21-12-1854 i Møltrup, Timring Sogn ved Herning, d. 29-1-1929 i Kbh.; Skibstømrer, Assistent ved Statens 2. Ingeniør Direktion i Kbh. 1886-1926, Dbm. 1926; g. der 25-8-1899 med ELISABETH LAURINE DAGMAR NIELSEN, f. 10-7-1866 i Kbh., Datter af Restauratør Chr. N. (1835-1902) og Hustru Caroline Jørgine Christine Larsen. 2 Børn:

1) BERNHARDT CHRISTIAN KAI LAKJER, f. 22-3-1901 i Fr.berg, Assurandør i Kbh., Lyngby; g. 2-10-1933 i New York med ANNE MARGRETHE ANDRESEN, f. 11-6-1905 i Svenstrup Sogn, Als, Datter af Formand ved Skibsværftet i Sønderborg Vilh. Chr. A. (1870-1921) og Hustru Dorothea Christensen. 1 Barn:

a) FINN LAKJER, f. 21-2-1941 i Kongens Lyngby.
2) SVEND EMIL VALDEMAR LAKJER, f. 5-11-1905 i Fr.berg, Revisor i Kbh.

b. JOHANNE CATHRINE LAKJER, f. 11-9-1857 i Lemvig, d. 18-3-1914 i Fr.berg; ugift.

c. EMIL LAKJER, f. 6-2-1861 i Kbh., d. 3-5-1916 i Fr.berg; Smedemester der; ugift.

8. CHRISTIAN CORNELIUS LERCHE LAKJER, f. 5-12-1818 i Sværdborg, d. 16-2-1905 i Fr.berg; Student fra Vordingborg 1837, teolog. Kand. 1843, assisterede Faderen i Sværdborg 1844-1847, Lærer i Baarse ved Præstø 1847-1858, Sognepræst i Guldager ved Varde 1858-1872 og i Øster Tørslev ved Randers 1872-1886, derefter pensioneret og bosiddende i Kbh.; g. 6-10-1847 i Sværdborg med sin Halvkusine JØRGINE ANDREA ELISABETH FUGL, f. 11-7-1812 i Kbh., d. 1-4-1905 i Fr.berg, Datter af Koffardikaptajn, Maanedsløjtnant, senere Toldbetjent i Fredericia Jul. Chr. F. (jfr. S.81-82) og Hustru Sarah Margrethe Hedges (fejlagtigt: Hedger). 2 Børn:

a. JULIE JOHANNE JØRGINE LAKJER, f. 25-11-1848, d. 14-3-1851.

b. WILLIAM RICHARD VALDEMAR LAKJER, f. 17-4-1853, d. 30-5-1857.

-. Adoptivdatter: Julie Johanne Jørgine Lakjer, f. 11-2-1850, d.

11-11-1924 i Kbh.; g. 20-9-1872 i Kbh. med Kasserer ved
D.F.D.S. Kaptajn Thorvald Møller, R. af Dbg. (5 Sønner)

9. EMIL LAKJER, f. 14-12-1819 i Sværdborg, d. 12-1-1901 i Fr.berg; lærte Landbrug hos Gaardejer J.C. Luno (hans Mosters Mand) i Rødovre og Forpagter Rønne, Nygaard ved Rosenfeld, blev Bestyrer af Sværdborg Præstegaardsavling, Forpagter paa Knuthenborg paa Lolland og 1848 paa Tjutegaarden i Skaane (Ritm. Tornèrhjelm), 1853 Ejer af samme, senere Proprietær paa Vældegaarden ved Gentofte, 1875 bosat i egen Villa, Mynstersvej 7, Fr.berg; Ugift. Stifter af det Lakjerske Familielegat, oprettet 1902. - Hans Buste i Marmor udført af G.G.G. Bracony er i Familiens Eje. - Med Kirsti Pahlson, senere gift med Clas Gyldensværd, havde han, vistnok fra sit Ophold i Sverige, 3 Børn: Frederikke G. (død 1924), Vilhelm G. (død 1935) og Otto G., som alle bosatte sig i "Gaarden" ved Kiel, og som han i sit Testamente hver især tillagde en Livrente paa 1000 Kr. Af disse Børn lever nu kun Otto.
10. CARL LUDVIG FRIJS LAKJER, f. 26-8-1822 i Sværdborg, d. 7-6-1886 i Alsted ved Sorø; (han blev kaldt "Lille Carl" til Forskel fra den ældre Broder, som blev kaldt "Store Carl"); Student fra Vordingborg 1840, teolog.Kand. 1847, Manuduktør i Kbh. og Lærer ved københavnske Skoler i Engelsk, Dansk og Religion 1847-63, Sognepræst i Langaa-Øxendrup ved Nyborg 1863-82 (tillige Sogneraadformand der) og i Alsted-Fjenneslev 1882-86; g. 22-11-1867 i Vemmetofte med VILHELMINE CHARLOTTE SOPHIE MOURIER, f. der 8-5-1845, d. 20-9-1928 i Fr.berg, Datter af Klosterlæge i Vemmetofte, Dr. med. Frederik Ferdinand M. (1804-1896) og Hustru Sophie Overweg, (jfr. Ellen Mourier: Slægten Mourier, Kbh. 1928). 7 Børn:
- a. JOHAN FERDINAND LAKJER, f. 12-9-1869 i Langaa, d. der 9-8-1878.
 - b. SOPHIE MARIE JOSEPHINE LAKJER, f. 6-4-1871 i Langaa, d. 29-3-1909 i Kbh.; Privatlærerinde i Danmark og England 1888-1902; g. 17-8-1906 i Kbh. med Bankassistent (nu dansk Gesandt i Argentina) FINN O.M. LUND, f. 6-8-1884 i Finland, (han blev gift 2. Gang 1911 med en Amerikanerinde Grace Breen). Ingen Børn.
 - c. CARL LAKJER, f. 20-12-1872 i Langaa, Student fra Sorø 1890, cand.mag. 1898, Lærer ved Birkerød Kostskole 1898, Lærer og

- . Inspektør ved Rungsted Kostskole 1907, Lektor sst. 1920, pensioneret 1934; g. 1902 i Kbh. med HELGA EMILIE RØNNE-OLSEN, f. 6-2-1876 i Kbh., Datter af Læge i Kbh. Benjamin Rønne Olsen og Hustru Johanna (Jenny) Lamartine Pia Ahnfelt; Ægteskabet opløst. 4 Børn:
- . 1) VERNER RUTGER LAKJER, f. 22-2-1903 i Birkerød, Student fra Rungsted 1922, handelsuddannet, i Tyskland 1925-28, Grosserer i Kbh. siden 1928.
- . 2) HELGE INGMAR STELVIO LAKJER, f. 19-10-1904 i Birkerød, Assistent i Det Forenede Dampskibsselskab i Kbh. siden 1924; g. der 1939 med MARGRETHE HUUSOM, f. 13-3-1912 i Kbh., Datter af Sognepræst der Rasmus Møller H. f. 1876 og Hustru Anna Vermehren.
- . 3) GUNNAR CARL BENJAMIN LAKJER, f. 24-6-1908 i Kbh., Student fra Rungsted 1926, cand.jur. 1934, Sagførerfuldmægtig i Kbh. 1934, Kjellerup 1936, Silkeborg 1939, Landsretssagfører 1938, Selvstændig i Skive 1941; g. 17-5-1937 med EBBA VIDEBAK JENSEN, f. 20-1-1914, Datter af Konditor i Randers Peder Johannes J. f. 1883 og Hustru Sidsel Marie Videbæk Madsen. 3 Børn:
 - . a) HANNE EBBA CHARLOTTE LAKJER, f. 17-4-1938 i Kjellerup.
 - . b) INGER LAKJER, f. 17-3-1940 i Kjellerup.
 - . c) JØRGEN CARL LAKJER, f. 17-3-1940 i Kjellerup
- . 4) BENT JOSEF SOFUS LAKJER, f. 6-8-1909 i Kbh., opr. Landmand, siden 1940 Inkassator i Forsikringsselskabet "Skjold" i Kbh.; g. 1940 i Kbh. med OLGA ANNA AMALIE CRONE, f. 19-4-1902 i Rørbæk v. Saxkøbing, Datter af Dyrlæge der Hans Jens C. (1875-1929) og Hustru Agnes Rheinländer, (hun blev g. 1. Gang 1932 med mag.art. Bibliotekar ved Universitetsbiblioteket Johan Chr. Kall (1872-1934)).
- d. FREDERIK CHRISTIAN LAKJER, f. 5-6-1874 i Langaa, d. 6-12-1882 i Kbh.
- e. JOHANNE FERNANDA LAKJER, f. 1-12-1878 i Langaa; g. 16-8-1907 i Kbh. med Schweizeren LOUIS HENRI CHARLES VALLOTTON, 1867-1928, Forretningsmand i Algier indtil 1909, derefter i Schweiz; 3

Børn: (Alfred Henri Johan V., f. 12-12-1909 i Kbh., Ingeniør, Landmaaler, Premierløjtnant i Schweiz; g. 1939 i Lausanne med Josette Françoise Mermod, f. 24-3-1916. Suzanne Charlotte Josephine Lina V., f. 18-4-1912 i Vevey, Kommuelærerinde i Lausanne. Marthe Elisa V., f. 8-4-1914 i Vevey, g. 1939 i Stettin med tysk Kaptajn og Kompagnichef Hans Martin Theodor Stein, f. 15-8-1913, d. 10-1-1942, 1 Søn: Michael S., f. 1941)

f. VILHELM AUGUST LAKJER, f. 19-6-1882 i Langaa, Elektrotekniker i Kbh. 1903, Konstruktor i England og Tyskland, Diplomingeniør i Toulouse 1912, derefter Fabrikant i Kbh.; g. der 28-2-1913 med GERDA SOPHIE CHRISTIANE FREDERIKSEN, f. 19-6-1884 i Tølløse, Datter af Købmand der Frederik Christian F. (1847-1927) og Hustru Vilhelmine Rasmussen; 1 Barn:

1) ERIK LAKJER, f. 29-12-1913 i Fr.berg, Ingeniør fra Teknikum Mitweida 1939, Ingeniør i Kbh., Student fra Akademisk Kursus 1941; g. 30-9-1939 i Vemmetofte med BODIL FOG SCHOVSBO, f. 1-10-1912 i Hillerslev v. Ringe (Fyn), Student fra Birkerød 1932, lægeautoriseret Massøse, Datter af Provst i Vemmetofte Gustav Frederik Peter Hans S. f. 1872 og Hustru Agnete Fog.

g. SOFUS LAKJER, f. 29-3-1884 i Alsted, Student fra Sorø 1903, cand.phil. 1904, cand.polyt. 1912, Ingeniør i Kbh., i Brasilien (Assistent ved Jernbaneanlæg i Minas Geraes, Chefingeniør i Rio de Janeiro, Filialleder og Chefingeniør i São Paulo, dito i Pernambuco, Chef for Ingeniørkontoret for nye Baneanlæg i Leopoldina Railway i Rio) 1913-21, bosat i det europæiske Udland (Sydtyskland, Østrig, Italien) 1921-28, derefter i Kbh., siden 1938 i Gentofte; g. 1. Gang i Rio de Janeiro med HELGA EMILIE RØNNE-OLSEN, f. 6-2-1876 i Kbh., d. 31-7-1931 sst., Datter af Læge i Kbh. Benjamin Rønne Olsen (1842-90) og Hustru Johanna (Jenny) Lamartine Pia Ahnfelt; g. 2. Gang 21-1-1938 i Kbh. med CAMILLA JOSEPHINE THIELEMANN, f. 6-2-1904 i Fr.berg, cand.mag., Adjunkt ved Gentofte Statsskole, Datter af Expeditionssekretær i den kgl. Staldetat, Fuldmægtig i Finansministeriet Christian August T. f. 1877 og Hustru Camilla

- ! . Josephine Hilarius Kalkau. 2 Børn i 1. Ægteskab:
- ! . 1) POUL ARNE LAKJER, f. 6-9-1914 i Rio Casca i Staten Minas
- ! . Geraes, Brasilien, bosat i Tyskland, Østrig, Italien 1921-
- ! . 28, i Kbh. siden 1928, Kontorassistent i Nordsjællands
- ! . Elektricitets- og Sporvejs Aktieselskab, Kbh., siden 1936.
- ! . 2) JØRGEN ANKER LAKJER, f. 25-4-1916 i São Paulo i Staten São
- ! . Paulo, Brasilien, bosat i Tyskland, Østrig, Italien 1921-
- ! . 28, i Danmark siden 1928, ansat ved De Danske Statsbaner
- ! . 1934, Trafikmedhjælper i Gedser 1937, Trafikassistent i
- ! . Kbh. 1940, Student fra Akademisk Kursus 1941.

S t a m t a v l e r o g A n e t a v l e

	Side
1. Slægtens første fem Generationer	109
2. Slægtens senere Generationer	110
3. Kastrup-Linien	111
4. Alsted-Linien	112
5. Slægtens nulevende Medlemmer 1)	113
6. Anetavle	114
7. Tilføjelser	115

I Stamtavlerne er Navnet for
Sværdborg-Præstens Efterkommere
stavet med "j"; jfr. S.116 o.f.

1) For den bedre Oversigts Skyld er der i denne Stamtavle bortset fra Sværdborg-Præstens 6. Søn Axels nu 86-aarige Datter Laurenses Lakjer gift Hansen; jfr. Stamtavlen S. 110.

Slægtens første fem Generationer

1650 - 1800

- 1.G: Pierre Basile de la Quière
Huguenot fra Normandiet i Frankrig
f.ca.1640 (?)
- 2.G: Christen Pedersen Lakier
ca.1670-1700
Købmand i Ringkøbing fra 20-3-1696
g.m.Gunder Boesdatter
- 3.G: Peder Lakier 1698-1748
Købm.i Ringkøbing,
fra 1736 Fuldm.ved
Banken i København
g.m.Johanne Maria
Høxbroe, 7 Børn:
- Christine Lakier f.1701
g.m.Handelsmand
Anders Møller
i Ringkøbing
1 Barn
- Poul Lakier
1713-1783, Mag.
Conrektor i Bergen
g.m.Hedevig Sophia
Catharina Pritzier
f.1717
3 Børn:
- 4.G: 1.Christen f.,d.1725
2.Gunder L.f.1727
død ung
3.Christen L.f.1729
4.Laurs L. 1731-1738
- 5.Peder Baggesen L.
1733-1820
Sognepræst
i Ramløse,
Nordsjæll.,
g.m.Lucia
Thomina
Borthig
1737-1814,
5 Børn:
- 1.Johan Jacob L. 1745-1795
Sognepr.i Larvik
g.m.Henr.Kemler
1729-1789,
ingen Børn.
- 2.Christen L. 1746-1783
Pakhusforvalt.
i Trankebar
g.m.Birgitte
Andrea
Schifter
1751-1832,
2 Børn:
- 3.Gye Christine L.,ca.1755-1786
g.m.F.A.T.Schrep
Lærer i Bergen,
2 Børn,døde unge
- 5.G: 1.Johanne Marie L.
1767-1818
g.m. Si-
vert Urne
Rosenvinge
1758-1820
Kommandør
R.af Dbg.
i Kbhvn.,
5 Børn.
- 2.Christine Wilhelmine
L.1768-1817
g.m.Claus
P.Petersen
1762-1823
Stadsfysikus
R.af Dbg.
i Chri-
stianssand
5 Børn.
- 3.Petrine Sophie L.
1771-1846
g.m.Fred.
Carl Emil
Nielsen
1769-1851
kgl.Stut-
mester,R.
af Dbg.,i
Hillerød,
8 Børn.
- 4.Hans L. dbt.1777
død ung
5.Gotlob
Badstuber
L.,f.1778
Cancellist
i Kbh.1807
- 2.Christopher August L.
1781-1791
1.Poul Johan
L.,1779-1854
Sognepr.i
Sværdborg
g.m.Johanne
P.C.Widberg
1783-1856
10 Børn,
Stamfader til
den nulevende
Lakjerske Slægt
- Sidelinien (uddød)

Slægtens senere Generationer

(Sværdborg-Præstens Efterkommere)

Poul Johan Lakjer

1779-1854

Sognepræst i Sværdborg ved Vordingborg
g.m. Johanne Fr. Cathr. Widberg, 1783-1856

10 Sønner:

6.G:	1.	3.	4.	6.	7.	8.	10.
Julius Christian f.d.1808 i Kbhvn.	Carl Aug 1811-96 Landmand g.m.V.C. Ferdinandine Clausen 1828-91? ingen B. !	Hans Edv f.d.1813 i Kbhvn.	5. Ludvig Edvard 1814-86 Sgpr.i Kastrup g.m.The- odora M.Larsen 1822-06 9 Børn: !	Axel Waldemar 1815-90 Skolelær v.Vordbg g.l.G.m. L.E.Spur 1821-48 g.2.G.m. K.Chris- tensen 1830-60 11 Børn: (1 dødf)	Bernhardt 1817-1891 Fuldmg.p. Aldersro Bryggeri v.Kbh.,g. m.Margr. V.N.Plähn 1821-92 3 Børn: !	Christian Carl Cornelius Lerche L. 1818-1905 Sgpr. v. Randers,g m.Jørgine A.E.Fugl 1812-1905 2 Børn døde unge 9. Emil 1819-1901 Propriet. !	Carl Ludvig Frijs L. 1822-1886 Sgpr.i Alsted,g. m.V.Char- lotte S. Mourier 1845-1928 7 Børn: !

7.G: 1. J. Christian, 1841-69 Maler i U.S.A., ugift	2. Ægteskab: Laurence El. 1855- ,g.m. Chr.A.Hansen Lmd.Ærø, 9 B. Johanne F.K. 1857-1935,g. m.Munck, Pro- pr., Sæby, ? B.	1. Thor Lu.T. 1854-1929 Skibstømrer Kontorassistent i Kbh.,g.m. Dagmar Niel- sen, 1866- 2 Børn: !	2. Johanne C. 1857-1914 ugift 3. Emil 1861-1916 Smedemester i Kbh., ugift
2. Ludvig Edv. 1842-98 Manufakt.hdl.i Kbh. g.m.Henr.Henriksen 1850-1917; ingen Børn	Vilhelmine C 1859-81,g.m. Hmd.H.Larsen ingen Børn	3.G: Brnh. Chr. Kai 1901- Assurand.Kbh g.m.Anne M. Andresen !	Svend Em.Vld 1905- Revisor, Kbh.
3. Johanne F.H. 1844-44	Marie, fdl 1860	9.G: Finn 1941	

Denne Linie er uddød

A l d e r s r o - L i n i e n

6.G. 5.Ludvig Edvard Lakjer,1814-1886,Sgpr.i Kastrup ved Vordingborg
g.m.Theodora Maria Larsen,1822-1906,9 Børn:

7.G. 1.Poul Joh.E 1849-1912 Sværdfejer i Kbhvn.,g. m.HC.Wissing 1840-1916 1 Barn:	2.L.E.Morton 1851-1912 Restauratør i Phila.,g.m M.E.Saunders 1862-1937 11 Børn:	3.Maria Med. 1853-1880,g. m.G.Bracony 1838-1922 Billedhg.Rom 2 Børn døde uden Børn	5.Aage 1856-1928 Maskinist i U.S.A.,g.m. Cecilia Wegs ingen Børn	9.Magnus H. 1862-1937 Prv.detektiv i Brooklyn g.m.EMAndre- sen,1863- ingen Børn
!	!	4.J.Fr.(Frits) B.,1854-1911 Læge i Kbh. g.l.G.MKHolm 1869-1893,g. 2.G.Ley Lund 1873-19 3 Børn:	6.Emil 1857-1858 7.Camilla L.T. 1858- ,g. m.AG. Balsamo 1855-1927 Ing.i Napoli 5 Børn	8.Otto 1860-1926 Bogholder i U.S.A.,g.m. Anna C.V.C. Petersen, 1869-19 3 Børn:
8.G. 1.P.Ludvig 1878-1937 Instrum.mag. i Kbh.,g.m. M.Anna Jensen 1886- ,1 B:	1.Edward F. 1881-1913 Entreprenør i Penna.,g.m C.M.Bilger 1889- ,3 B:	1.Vera Marie,1892-93 2.Tage,1898-1923,Ma- gister i Kbh.,g.m.A.F. Levison,død,ingen Børn 3.Kamma V.,1902-	1.Theodora M. C.1888- g.m.C.J.Watson Ejend.mægler Phila.,3 B. 2.Francis A. 1893-1895 3.Earl Eric 1908- Ingnr.i USA.	
!9.G. !Grete Medea! !1915- !Musiklær.de! !i Kbh.	!1.Herbert P. !1908-1911 !2.Paul Edw. !1911- !3.Edward Fr. !1913-	!Læge,g.m.Botli Jarnum !Læge i Fredericia,3 Børn !(Adoptivsøn:Poul,1886-) !(1922,Elektroplettekn.) !(i USA,g.,hun d.,ing.B)		
	2.Marie Chr.,1882- g.m.Will.C.Purdy,Ejend.- mægler,Penna.,ingen Børn 3.Magnus A.,1885- Ejend.mægler,Phila. 4.Joseph A.,1888- Automekan.,Penna. 5.Ambrose P.,1889- ,Poli- tioff.,Phila.,g.,1 Barn:	7.Camilla C.,1896-1918 Sekretærmedhj.,Phila. 8.Francis,1898-1900 9.Marguerite M.,1899- Mannequin,Phila.,ugift 10.Leo F.M.,1900- Radioingnr.,Phila.,g.m. S.Powers,død,1 Barn:		
	!1.Ambrose P.,f.d.1916! !6.Rose G.,1892- Husbestyr.,Phila.,ugift	!1.Gloria Jane,1924-! !11.Gertrude,f.og d.1902		

A l s t e d - L i n i e n

6.G. 10. Carl Ludvig Frijs Lakjer, 1822-1886, Sgpr. i Alsted v. Scrsø,
g.m. Vilhelmine Charlotte Sophie Mourier, 1845-1928, 7 Børn:

7.G.	1. Johan Ferd 1869-1878 Langaa	3. Carl 1872- Lektor i Rungsted g.m. Helga E. Rønne-Olsen 1876-1931 fraskilt 4 Børn:	4. F. Christi- an, 1874-1882 Langaa, Alstd	6. Vilhelm A. 1882- Ingeniør i Kbhvn., g.m. Gerda S.J. Frederiksen 1884- 1 Barn:	7. Scfus 1884- Ingeniør i Brasilien g.l. G.m. Helga Emilie Rønne-Olsen 1876-1931 g.2. G.m. Camilla J. Thielemann 1904- Adjunkt i Gentofte; i 1. Ægtesk. 2 Børn:
------	--------------------------------------	--	--	---	--

8.G.	1. Verner R 1903- Grosser. i Kbhvn.	2. Helge LS. 1904- Assist. i D.F.D.S. i Kbh., g m. Margr. Huuscm 1912-	3. Gunnar CB. 1908- LR. sagf. Skive g.m. Ebba Videbæk Jensen 1914- 3 Børn:	4. Bent J.S. 1909- Inkassat i Kbhvn. g.m. Olga Crone 1902-	1. Erik 1913- Ingeniør i Kbhvn. gm. Bodil Schovsbo 1912-	1. Poul A. 1914- Assist. i N.E.S.A. i Kbhvn.	2. J. Anker 1916- Trafik- assist. i D.S.B. i Kbhvn.
------	--	---	--	--	--	--	--

9.G. 1. Hanne
EC, 1938-

2. Inger
1940-

3. Jørgen
C., 1940-

S l æ g t e n s n u l e v e n d e 3 2 M e d l e m m e r
og deres Nedstamning fra Sværdborg-Præsten (jfr. Fodnoten S.108)

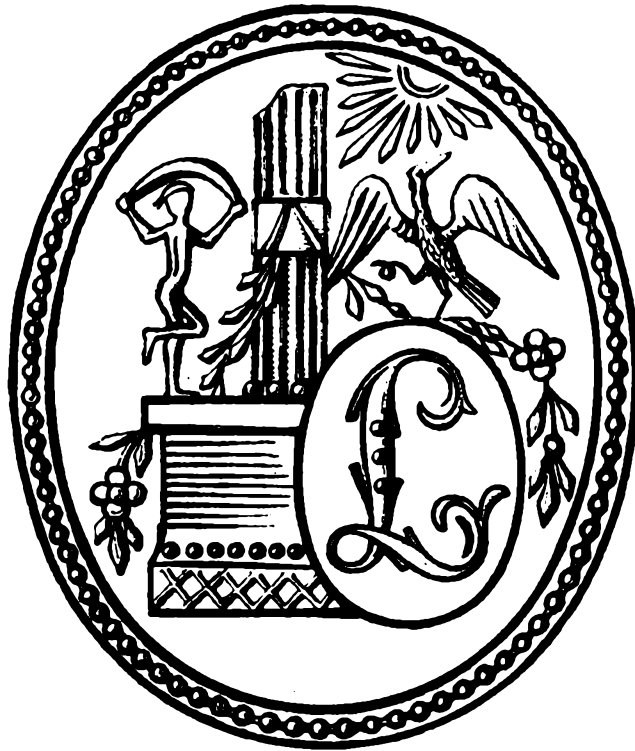
5.G.	Poul Johan Lakjer, 1779-1854 Sognepræst i Sværdborg								
6.G.	Ludvig Edv. L. 1814-1886 Sgpr. i Kastrup			Bernhardt L. 1817-1891 Fuldm.p. Aldersro			Carl L. Frijs L. 1822-1886 Sgpr. i Alsted		
7.G.	Poul J. Morton 1849-12 Sværdfg	Frits 1851-12 Restaur	Otto 1854-11 Læge	Camilla 1858, g Balsamo 2 Børn	Thor 1860-26 Boghold Assist.	Carl 1872 Lektor	Vilhelm 1882 Ingnr.	Sofus 1884 Ingnr.	
8.G.	P. Ludv. 1878-37 Instrmm	Edward 1881-13 Entrepr	Kamma 1902- Læge, g Jarnum	Theodra 1888, g Watson 2 Børn	Kai 1901- Assurnd	Verner 1903- Grosser	Erik 1913- Ingnr.	Poul 1914- Assist.	
9.G.	Grete 1915- Musikl	Paul E. 1911- Edward 1913- Marie C 1882- g. Purdy Magnus 1885- Ejend. m Joseph Marguer. 1888- 1899- Automek Manneqn Ambrose Leo 1889- 1900- Politof, Ingnr. Rose G. 1892- ugift	3 Børn Earl E 1908- Ingnr.	Finn 1941	Helge 1904- Assist. Gunnar 1908- LRsagf. Hanne 1938- Inger 1940- Jørgen 1940- Bent 1909- Inkassr.	Anker 1916- Traf. as.			

Kastrup-Linien (15)				(3)		Alsted-Linien (14)			

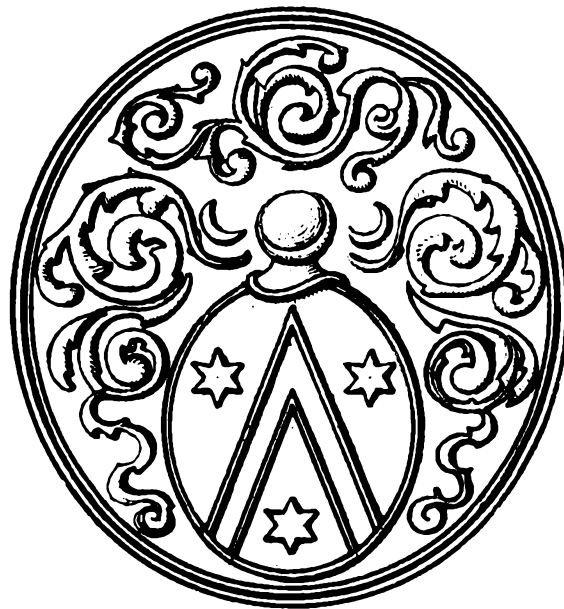
A n e t a v l e
for den nulevende Lakjerske Slægt

		Ivar Hansen Tjufkjær d.1684 Handelsmand Fredericia	Gye Hans- datter Bruun d.1707		
		!			
Pierre Basile de la Quierre ca. 1650 Huguenot fra Normandiet	Pritzier Fæstning Harburg i Oettingen (Bayern)	Hans Iver- sen Bruun d.1685 Købmand Fredericia	Anna Hen- drichs- Datter		
	Joh. Jac. Pritzier 1682-1751 Oberst i Bergen	Gye Hans- datter Bruun 1685-49			
Poul La- kier, 1713 -83, Mag. Conrektor i Bergen	Hedévig Sophie Cathrine Pritzier f.1717	Jørgen Schifter d.1751 Brændvbr. Kbhvn.	Anna Rasmus- datter (2.G.g. Randers)	Widberg - - - Svensk Afstam- ning	Samuel Arvidsen Møller d.1755 Brv.br.
	Margre- the Pe- dersdot. Bjerre- gaard				
Christen Lakier 1746-1783 Pakhusforv. Trankebar	Birgitte Andrea Schifter 1751-1832 (3.G.g.Fugl)	Hans Chr Widberg 1745-820 Urmager Kbhvn.	Sara Maria Møller 1755- 1826		
Poul Johan Lakier 1779-1854 Sognepræst Sværdborg		Johanne Frederikke Cathrine Widberg 1783-1856			
:5. Ludvig Edv.: :Lakier, Sgpr.: :1814-1886 : :Stamfader til : :Kastrup-Linien:	:7. Bernhardt : :Lakier, Fuldm.: :Kbh, 1817-1891: :Stamfader til : :Aldersro-Lin.:	:10. Carl Ludvig : :Frijs Lakier, 1822-: :1886, Sgpr. i Alsted: :Stamfader til : :Alsted-Linien :			

Slægtens Segl,

Hovedliniens Segl.
Ældste kendte Aftryk 1838.

Sideliniens Segl.
Aftryk 1772.

N a v n e t s B o g s t a v e r i n g :

d e l a Q u i è r r e - L a k i e r - L a k j e r

Slægtsnavnets oprindelige franske Form d e l a Q u i - è r r e og Afstamningen fra "et gammelt og rigt Huus i Normandiet i Frankrig" kender vi fra Ramløse-Præstens Brev af 8-1-1804 til Christian den Syvende. I en lidt forvansket Form "de la Quier", med Hertugtitel, har Sværdborg-Præsten gengivet Navnet efter Hukommelsen i sin Biografi 1854 efter at have læst det i sin Ungdom i en Avisannonce fra Ramløse-Præsten; jfr. S.5.

Den oprindelige Form her i Landet er L a k i e r med "i" og hidrører fra Stamfaderen, den landflygtige Huguenot Pierre Basile de la Quièrres Indvandring hertil antagelig omkring 1685. Første Gang vi møder Navnet i daniseret Form "Lakier" er i Ringkøbing Bys Annaler for Aaret 1696, da Sønnen Christen Lakier fik Borgerbrev der som Købmand; jfr. S.8.

Efter at Slægtens Medlemmer - hvor de kom frem i Danmark, Norge og Ostindien - i over hundrede Aar herefter havde skrevet Navnet paa denne Maade, Lakier, er Sværdborg-Præsten Poul Johan Lakier (1779-1854) af Slægtens 5. Generation som den første gaaet over til periodevis og navnlig i sine senere Aar at skrive Navnet med "j", L a k j e r ; en af hans første og bekendte Underskrifter af denne Form stammer fra 1814 og findes paa Titelbladet i en Tømmerup-Kirkebog i Landsarkivet, hvor Navnet staar prentet i Skønskrift. Iøvrigt oplyser Kirkebøgerne, at han i Aarene 1813-26 skrev i, 1829-41 j, 1841-48 i, mens han i Dødsaaet 1854 skrev j. Om Aarsagen til disse Forandringer var personlige æstetiske Hensyn eller Tendenser indenfor Datidens Retskrivning, hvor i og j for en stor Del brugtes i Flæng, er ikke godt at vide, men Følgen af dem blev en kedelig Splittelse i Familien, idet nogle af hans Børn og Børnebørn optog den ændrede Stavemaade, mens andre af dem og hovedsagelig de "studerede" iblandt dem holdt fast ved

den oprindelige. - Slægtens Sidelinie, Peder-Linien, skrev Navnet med i, til den uddøde (1846).

Lige til 1859 opførte Københavns Vejviser (der begyndte at udkomme 1770) for de i Hovedstaden bosiddende Familiemedlemmer altid Navnet stavet med "i": G.B. Lakiær, Undercancellist (1807), F. Lakiær, Skolelærer (1808-15), P.J. Lakier, Lærer ved Cathedralskolen (1811-13), C.L.F. Lakier, cand.theol. (1847-59); (i Perioderne 1770-1805 og 1816-46 optræder Navnet ikke). - I de følgende 25 Aargange, 1860-1884, forekommer Navnet regelmæssig stavet med "j": E. Lakjær, Landmand (1860), C. Lakjer, cand.theol. (1861-63), B. Lakjær (1862), B. Lakjer, Fuldm. (1863-91), L.E. Lakjer, Manufakturhandler (1868-98), E. Lakjer, Proprietær (1877-1901), A. Lakjer, Maskinist (1878), J.F.B. Lakjer, stud.med.(1878-80), P.J.E. Lakjer, Maskinmester, Gørtlermester, Sværdfejer, Tandtekniker (1879-1912), O. Lakjer, stud.jur. (1882 og 84) og C.C.L. Lakjer, Sognepræst (1883-84); (undtaget er: J.F.B. Lakiær i 1881). - Og derefter optræder i 22 Aar, i Tiden 1885-1906, hvert Aar begge Stavemaader Lakier og Lakjer, som om det drejede sig om to forskellige Familier. Exempelvis anfører saaledes Aargang 1885 2 Lakier'er (C.C.L. og J.F.B.) og 4 Lakjer'er (B., E., L.E. og P.J.E.), og Aargangene 1886 og 87 anfører 6 Lakier'er (C.A., C.C.L., J.F.B., O og Enkefru T.M.) og de samme 4 Lakjer'er som i 1885. (Undtaget er dog Aarene 1893 og 94, hvor Lakier ikke forekommer, mens Aaret 1891 tillige udviser: Lakjær, fhv. Landmand, d.v.s. C.A.).

Om denne Meningsløshed og de paafølgende Forsøg paa dens Bortskaffelse skriver Sværdborg-Præstens Søn, Sognepræst Christian C.L. Lakier (f. 1818) i 1893 i sit Tillæg til Faderens Biografi (jfr. "Optegn. om Slægten Lakjer" S. 51). Han beretter her, hvorledes han selv i sin tidlige Ungdom skrev Navnet med j, men at han, oplyst af sin Faders Halvsøster, Jørgine Nordborg, om det fejlagtige heri, forandrede j til i ligesom flere af Brødrene, og hvorledes Brorsønnen Læge "Frits" (J.F.B.) Lakier i Attenhundredefirserne agiterede for en ensartet Bogstavering med i. Og han fortsætter: "Dette behagede ikke Broder Emil, som holdt paa j for-

di han mindedes, at Fader havde skrevet saaledes, og for at faa ordnet Sagen efter sit vilkaarlige Tykke for hele Familien bestemte han, at Alle, som vilde vedblive at beholde i, skulde udelukkes af hans Testamente, og dette var jo et Tordenslag for de Fleste og bevægede dem til at gjøre i til j."

Det var i 1888, at Onkel Emil sendte Familiens "i"-skrivende Medlemmer ~~elslydende~~ Meddelelser om denne Beslutning. Han skrev: "Ved min Død har jeg oprettet et større Familie Legat, som Familien Lakjer og Desendenter skal nyde godt af i Tiden. For at der ikke itiden skal komme Feiltagelser ved Navnets bogstavering og Udtale, tillader jeg mig at underrette Dem om, saavidt Deres Børn og Desendenter vil nyde godt heraf, maa de for Fremtiden stove Navnet Lakjer med -j- og ikke med -i- thi dette gjør 2 forskjellige Navne." Hans Motivering for "j" et og hans Ræsonnement i det hele taget forekommer dog ikke alt for logisk underbygget, naar det i Meddelelsen videre hedder: "Min Faders Fader er født i Norge og hans Broder var Præst i Laurvig og saaledes stammer vi herfra." Korrekt er det heller ikke, naar han fortsætter: "Fader har til sin Død stavet Navnet med j ligeledes hans Sønner Wilhelm, Ludvig, Axel, Bernhardt og Undertegnede." For Vilhelms Vedkommende kendes saaledes i Dag i alt tre egenhændige Underskrifter, nemlig fra Aarene 1827, 1837 og 1842, og alle tre udviser Lakier med "i", ligesom Kirkebogsindførslen i Frue Kirke i København ved hans Daab i 1810 og Bekendtgørelserne i Randers Avis ved hans Død i 1847. Faderens skiftende Brug af i og j er allerede omtalt, og det kan tilføjes, at han ved Daaben indskrev alle sine Sønner i Kirkebøgerne med i, de 6 sidste egenhændigt. Af Sværdborg-Præstens 8 Sønner, som blev voxne, skrev i Virkeligheden Halvdelen sig med i (Wilhelm, Store Carl, Christian og Lille Carl), mens den anden Halvdel skrev sig med j (Ludvig, Axel, Bernhardt og Emil). Fra 1889 til 96 optræder Store Carls Navn dog i Vejviseren stavet med j.

Onkel Emils Meddelelse slutter saaledes: "For en del Aar siden, gjorde der sig en forfængelig Anskuelse gjældende især i den yngre Deel af Familien og omskabte Navnet fra Lakjer til

Lakier for at det kunne lyde noget mere fransk; da denne For-
drejelse af Navnet let i Fremtiden kan have uheldige Følger ved
at Navnet bliver stavet paa forskjellig Maade, beder jeg Dem
tage notise heraf." (Citeret af hans Brev af 12-2-1888 til
hans Svigerinde Charlotte Lakier, hvis Mand, Sognepræst i Alsted
Carl L.F. Lakier havde skrevet sig med i til sin Død i 1886, og
hvis 7 Børn alle var døbt Lakier, det yngste i 1884, men som nu
sammen med Børnene adopterede "j" 'et.)

De eneste, som ikke vilde bøje sig for Onkel Emils Diktat af
1888, var Broderen Christian L. og Svigerinden "Thora" L. (Kas-
trup-Præstens Enke), som begge til deres Død henholdsvis i 1905
og 1906 (enkelte Aargange fraregnet) figurerer i Vejviseren med
"i", mens Lægen "Frits" efter nogle Aar (fra 1893) opgav sin Mod-
stand og knæsatte "j" 'et.

At denne Navnestrid ikke blev endt uden at efterlade Bitter-
hed, fremgaar af Christian Lakiers ovennævnte Optegnelser, hvori
han betegner det som "i høj Grad inhumant og ubilligt, at Broder
Emil ved et "sic volo, sic jubeo" vilde commandere sine ældre
Brødre til at forandre Signaler, som vi saa mange Aar havde sty-
ret Veien efter."

Nu har i en Menneskealder (siden 1906) Skrivemaaden med "j"
været den eneherkende, og i foranstaaende Slægtsregister over
Sværdborg-Præstens Efterkommere samt i Stamtavlerne S. 110-113 er
Navnet konsekvent skrevet med "j" uanset de tidligere Divergenser
og uanset, at det i Kirkebøger, Fødselsattester og andre officiel-
le Papirer stadig skrives med "i".

Til Slutning skal det bemærkes, at Sværdborg-Præstens tredie-
ældste Søn store Carls naturlige Søns Efterkommere paa Amager
skriver sig L a k j æ r (se S. 126).

Lakjer udtales med langt a som i "Bager", og anden Stavelse
udtales "kær". Fremmedes Tilbøjelighed til Forvanskning af Nav-
net baade i Udtale og Stavemaade er noksom bekendt og har altid
været til Besvær for Slægtens Medlemmer; jfr. S. 21 og S. 5. -
I Nutiden findes der en Mangfoldighed af Efternavne, der ender
paa "kjær", saasom Aakjær, Guldkjær, Raunkjær, Saxkjær, Sølvkjær

o.s.v., og det er maaske Aarsagen til, at man nu ofte hører Navnet udtalt med Stød paa "a" et ligesom i "Daniel".

Med Hensyn til tidligere fremsatte, fejlagtige Hypoteser om Navnets Oprindelse ("Ladekær" og "de Laquai") henvises til S. 9. De samme Sted omtalte 3 Gaarde "Ladekær" (ved Skern, Sall og Graasten) nævnes i Postadressebogen 1941, som dog ogsaa staver Gaarden ved Graasten (i Ullerup Sogn i Sundeved) "Lakær". Traps Danmark, 4. Udg. (se Registret) staver denne Gaard "Ladkær" og "Lajkær" (1543 Lacker gard), og Navnet findes ogsaa stavet "Lakjær" (Daniel Bruun: Danmarks Land og Folk, 1919-22, Bd.4, S.181, med Fotografi).

- Trap nævner ogsaa Gaarden i Sall Sogn (N.Ø. for Silkeborg).

Gaarden ved Skern (24 km. S.Ø. for Ringkøbing) anføres af Trap baade i Formen "Ladekær" og i den gamle Form "Lækierd" (1660), og at der fra denne Gaard i gammel Tid (ca. 1650) virkelig er udgaaet en Slægt Lakier ses af Stamtavlen S.129. Paa selve Gaarden findes Slægtsnavnet senere i Formen "Ladekjær": i en Bog om Troslivet i Skern omtales saaledes fra ca. 1850 en Jens Mikkelsen, Ladekjær, som ligesaa ofte kun kaldes Jens Ladekjær, og en Mette Ladekjær, ligesom der tales om "Ladekjærs Familie". Et andet Sted i Bogen nævnes en Karl "tienendes i Lakier". I samme Bog citeres et Brev, hvori Hofpræsten Peder Nissen Wedel (vistnok rettelig "Vedel" og Efterkommer af Anders Sørensen Vedel) i Kbh. i 1742 skrev til sin gamle Menighed i Stauning (en Landsby 9 km. N.V. for Skern): ". . . Monsr. Lakjær er en herlig Kristen. Han kom til mig Juleaften, og jeg blev saa glad, som hele Stauning Sogn kom til mig . . ." 1) Hvem han var, ved vi ikke. Af vor Slægt Lakier boede paa den Tid i Kbh. Peder Lakier, Fuldmægtig ved banken, 43 Aar, og Poul Lakier, lige udnævnt til Conrektor i Bergen, 28 Aar. Om de havde nogen Relation til Stauning vides ikke, men det er ikke udelukket, eftersom Peders Stiffader, Raadmand i Ringkøbing Anders Pedersen Stauning sikkert stammede fra Stauning. Jfr. S.129.

1) Jfr. L. Petersen: To hundrede Aars Trosliv, af Skjern Sogns Historie, Kbh. 1926, S.11, 67, 68, 75, 82, 84, 85, 129f.

Anm: I W. von Benzons Stamtavler over Danske Adels Slægter er Kommandør S.U. Rosenvinges Hustrus (Ramløse-Præstens Datters) Navn stavet "Laquier".

S t a t i s t i k

Den Lakjerske Slægt har ualmindelig udpræget m a s k u l i -
n e A r v e a n l æ g : Af Slægtens første 5 Generationer ken-
der vi 20 Lakjer'er, som alle er født mellem ca. 1640 og 1800, og
af disse var 14 mandlige (70%) og 6 kvindelige (30%).

De senere Generationer (6., 7., 8., 9.), som alle er Efter-
kommere efter Sværdborg-Præsten, og som alle er født efter Aar
1800 (indtil 1941 inkl.), tæller i alt 79 ægtefødte Lakjer'er,
nemlig 53 mandlige og 26 kvindelige. I de sidste 140 Aar har alt-
saa Drengefødslerne udgjort 67% og Pigefødslerne 33%, og i det
20' Aarhundrede for sig har Drengefødslerne (17) endog udgjort 74
% og Pigefødslerne (6) kun 26 %. Det normale er, at Befolkning-
ens Drengefødsler talmæssigt overgaar Pigefødslerne med 1 à 2 %,
men for den Lakjerske Slægt ses Tallet at være over 100 %.

For Slægtens 300-aarige Levetid og for samtlige dens nu kend-
te 99 Medlemmer anfører Tabel 1 Fødslernes Fordeling efter Køn
indenfor de forskellige Generationer og tillige Tidsrummene for
disses Fødsel. Tabellens første Del gælder for de 5 ældre Gene-

Tabel 1

Gene- ration	1	2	3	4	5	ialt	6	7	8	9	ialt	Sum
Fødsels-	ca.	ca.	1698	1725	1767	1640	1808	1841	1878	1908	1808	1640
Tidsrum	1640	1670	til 1713	til 1755	til 1781	til 1781	til 1822	til 1884	til 1916	til 1941	til 1941	til 1941
Mænd	1	1	2	6	4	14	10	18	19	6	53	67
Kvinder	-	-	1	2	3	6	0	14	8	4	26	32
ialt	1	1	3	8	7	20	10	32	27	10	79	99
Heraf lever	0	0	0	0	0	0	0	6	19	8	33	33
uddød	?	1700	1783	1820	1854	-	1905					

rationer, anden Del for de 4 yngre, indtil Aar 1941 inklusive.

Indenfor de 3 nulevende Slægtslinier er Forholdet saaledes: I Kastrup-Linien har der været 33 Fødsler, hvoraf 21 Drengene (64%), i Aldersro-Linien 6 Fødsler, hvoraf 5 Drengene (83%) og i Alsted-Linien 17 Fødsler, hvoraf 13 Drengene (76%).

Slægten har saaledes fra Naturens Side ualmindelig gode Betingelser for at fortsættes. 1)

N u t i d e n s B ø r n e b e g r æ n s n i n g har imidlertid sat sine dybe Spor i Slægtens Udvikling: Mens Sværdborg-Præsten og hans mandlige Efterkommere i de i det 19. Aarhundrede indgaaede 16 Ægteskaber havde 62 Børn, hvoraf 44 var fordelt paa kun 5 Ægteskaber med 11, 10, 9, 7 og 7, er der i de i det 20. Aarhundrede indgaaede 15 Lakjerske Ægteskaber i alt kun født 17 Børn, fordelte paa de enkelte Ægteskaber med 4, 3, 3, 2, 1, 1, 1, 1, 1, 0, 0, 0, 0, 0, 0. (Af disse 15 Ægteskaber er de 5 dog ikke 5 Aar gamle og giver saaledes Haab om flere Børn.) Paa denne Fødselsnedgang bødes dog meget dels ved Drengefødslernes ovennævnte betydelige Overvægt over Pigefødslerne (af sidstnævnte 17 Børn var saaledes de 13 Drengene (76%) og kun 4 Piger (24%)) og dels ved Børnedødelighedens Aftagen.

B ø r n e d ø d e l i g h e d e n var tidligere stor i den Lakjerske Slægt, procentvis dobbelt saa stor for Pigerne som for Drengene, men i Nutiden er den dalet stærkt, saaledes som det ses af omstaaende Tabel 2. I det 20. Aarhundrede har den for den danske Del af Slægten været Nul (15 Fødsler).

At Børnedødeligheden i Slægten tidligere figurerede med saa høje Tal, dog ikke højere end normalt dengang, skyldes iøvrigt et enkelt Ægteskab, Skolelæreren i Snertinge, Axel Lakjers 1. Ægte-

1) Til den Lakjerske Slægt henregnes kun Personer født Lakjer (altsaa ikke Lakjer'ers Hustruer og ikke Lakjerske Kvinders Ægtefæller og Børn), og til Lakjerske Ægteskaber henregnes kun Lakjerske Mænds Ægteskaber. - De følgende statistiske Undersøgelser drejer sig udelukkende om de senere Generationer af Slægtens Hovedlinie, altsaa om Sværdborg-Præstens Efterkommere, alle født efter Aar 1800.

skab af 1339 med Laurentze Spur. I dette ægteskab fødtes i Løbet af knap 7 Aar 1 dødfødt og 6 levende Børn, hvoraf 4 døde før det fyldte 3. Leveaar; i hans 2. ægteskab døde 1 Spædbarn.

Tabel 2.

Tidsrum	Fødsler			heraf døde inden det fyldte 3. Leveaar:					
	Drenge	Piger	i alt	Drenge		Piger		i alt	
1800-1941	53	26	79	8	15%	8	31%	16	20%
19. Aarh.	36	20	56	6	17%	7	35%	13	23%
20. Aarh.	17	6	23	2	12%	1	17%	3	13%

Det normale her i Landet er, at Børnedødeligheden er noget større for Drenge end for Piger (hvorved fremkommer Kvindernes almindelig kendte talmæssige Overlegenhed over Mændene), men ogsaa paa dette Omraade har der altsaa været særlige Forhold til Gunst for den Lakjerske Slægts Trivsel. - Efterhaanden som Kulturen skrider frem, spiller Børnedødeligheden imidlertid som bekendt en stadig mindre Rolle.

L e v e a l d e r . Naar bortses fra Børnedødeligheden, kan det siges, at Lakjer'erne i det hele og store hidtil har opnaaet en jævn høj Levealder. Eldst af de hedengangne blev 3 af Sværborg-Præstens Sønner: Præsten Christian 86 Aar, Landmanden Carl

Tabel 3.

Afdøde	10-19		30-39		50-59		70-79		90-99!		i alt
	0-9	20-29	40-49	60-69	80-89						
Mænd	11	0	2	2	0	4	4	6	3	-	32
Kvinder	8	0	3	1	0	1	0	1	0	-	14
i alt	19	0	5	3	0	5	4	7	3	-	46

Levende											
Mænd	10-19		30-39		50-59		70-79		90-99!		i alt
	0-9	20-29	40-49	60-69	80-89						
Mænd	2	0	4	7	2	5	1	0	0	-	21
Kvinder	2	1	1	1	2	2	1	0	2	-	12
i alt	4	1	5	8	4	7	2	0	2	-	33

85 Aar og Proprietæren Emil 81 Aar. Af de nulevende Lakjer'er har to passeret de Firs: Laurens Lakjer gift Hansen 86 Aar og Camilla Lakjer gift Balsamo 83 Aar (1941).

Af Sværdborg-Præstens 79 Lakjerske Efterkommere er 46 døde. Disses omtrentlige Levealder fremgaar af Tabel 3, øverste Del, der indeholder Antallet af Afdøde af begge Køn indenfor de forskellige Aldersgrupper. Tabellens nederste Del angiver Fordelingen af Sværdborg-Præstens nulevende 33 Lakjerske Efterkommere indenfor de samme Aldersgrupper (31-12-1941).

Tabel 4 angiver for Lakjerske Mænd paa bestemte Alderstrin det sandsynlige gennemsnitlige resterende Antal Leveaar og er udarbejdet af Dødsalderen for de afdøde mandlige Efterkommere af Sværdborg-Præsten. Saaledes kan f.Ex. Lakjerske Mænd, der er fyldt 40 Aar, regne med gennemsnitlig at ville leve endnu 29 Aar. (Den Omstændighed, at to Lakjer'er, en i Tyverne og en i Trediverne, er døde en unaturlig Død, har bevirket, at de i Tabellen anførte "sandsynlige resterende Leveaar" for de 4 første Aldersklasser er blevet færre end ellers. Desuden er Menneskematerialet for lille for denne Beregning til at give helt rigtige Resultater.)

Tabel 4.

Alder (Mænd)	10	20	30	40	50	60	70	80	90
Restleveaar	51	41	35	29	19	12	7	4	-

En lignende Tabel 3 kan ikke opstilles for Lakjerske Kvinder, da Materialet for disse er alt for lille til at kunne tolke nogen-
somhelst Lovmæssighed. (Af de siden 1800 afdøde 14 Kvinder overlevede kun 6 3-Aarsalderen, og af disse døde mindst 2 i Barselseng, nemlig Maria g. Bracony, 26 Aar, og Josephine g. Lund, 37 Aar - og muligvis Wilhelmine g. Larsen, 21 Aar.)

S l æ g t e n s K u l m i n a t i o n faldt talmæssig set omkring Aar 1910 med 37 levende Medlemmer, 26 mandlige, 11 kvindelige. 1941 med sine 33 levende Medlemmer (21 m., 12 kv.) viser heroverfor en numerisk Tilbagegang. At den sidste Sneg Aar saaledes har bragt et Fødselsunderskud paa 4 (12 Fødsler, 16 Døds-

fald), kan dog i og for sig godt tilskrives en tilfældig Bølgebevægelse og forekommer i Virkeligheden ganske uden Betydning overfor den Kendsgerning, at netop nu 13 Mænd befinder sig i den familiestiftende Alder (25-41 Aar). 15 af Slægtens nulevende mandlige Medlemmer er født i det 20. Aarhundrede; til dem staar det at føre Slægten videre, men Chancerne for en snarlig ny Kulmination er næppe store. Stort set hævder Nutiden sig dog let overfor Fortiden, idet der os bekendt Aar 1800 kun levede 3 mandlige Lakier'er og Aar 1700 ligeledes kun 3.

N a t i o n a l i t e t e r . I national Henseende spaltede Slægten sig i sidste Halvdel af det 19. Aarhundrede, da 4 af Kastrup-Præstens Sønner bosatte sig i Amerika (1872-85). Den amerikanske Del af Slægten tæller for Tiden 12 Medlemmer (f. Lakjer), men den danske Del er med sine 19 Medlemmer (f. Lakjer) stadig den største og livskraftigste, saaledes som det fremgaar af Tabel 5 over Slægtens samtlige nulevende (gifte og ugifte) Medlemmer (1941). Tabel 5.

Statsbor- gere i	Mænd		Kvinder		I alt
	g	ug	g	ug	
Danmark	8	6	2	3	19
U.S.A.	2	5	2	3	12
Schweiz	-	-	1	-	1
Italien	-	-	1	-	1
I alt	10	11	6	6	33

S l æ g t e n L a k j æ r p a a A m a g e r

Om denne Slægts Oprindelse foreligger følgende:

1. I 1893 skrev pensioneret Sognepræst Chr. C.L. Lakier - i sit Tillæg til Faderens Selvbibliografi - om sin ældre Broder Landmand Carl August Lakier: "I sit Ægteskab havde han ingen Børn, efterlader dog en Søn Poul Johan (døbt med Moderens Efternavn), der fødtes ham forinden han giftede sig." Jfr. S.97.

2. I 1920 bragte "Nationaltidende" en Bekendtgørelse om "Poul Johan Lakjær"'s Død i Maglebylille paa Amager den 6-4-1920 (ved Datteren Poulina Steffensen f. Lakjær), og afd. Instrumentmager Ludvig Lakjær har berettet, at han paa Foranledning heraf aflagde Besøg i nævnte Landsby hos nogle af den Afdødes Efterkommere, der imidlertid var tilbageholdende i deres Udtalelser om Slægtskabet og antydede, at de nedstammede fra en meget rig Mand i København. (De synes fejlagtigt at have tænkt paa Proprietær Emil Lakjær, for Carl Aug. var alt andet end velhavende; Ludvig vidste Besked med Slægtskabet.)

3. I Kirkebogen for Taarnby paa Amager anføres under Døde i 1920: "Poul Johan Lakjær, opgives at være født i København 18-12-1839, fhv. Jordbruger, død 6-4-1920 i Maglebylille, begravet paa Taarnby Kirkegaard 11-4-1920."

4. Daabsbogen for Fødselsstiftelsen i København anfører: "Poul Johan" (ingen Efternavn) "født 18-12-1839, døbt 24-12-1839." I Overensstemmelse med Reglementet er der ikke nævnt nogen Forældre.

5. Taarnby Kirkebog anfører i 1865 under "Copulerede" d.v.s. Viede: "Ungkarl Poul Johan i Rødovre - 26 Aar og Pige Sidsel Hansen i S. Ø. - 20 Aar, 7. Decbr. 1865, i Kirken. Forlovere: Niels Sørensen, Rødovre, Hans Jansen-Raagaard i S. Ø." (S.Ø.: Sundby-Øster).

6. Ved det første Barns Fødsel indførtes i Taarnby Kirkes Daabsbog: "Dorthea Johan Lakjær, født 17-4-1866, Forældre: Arbm. Paul Johan Lakjær og H. (d.v.s. Hustru) Sidse Hansen i S.Ø." -

Alle de senere Børn blev døbt med Efternavn L a k j æ r uden Johan.

Det fremgaar heraf, at Stamfaderen til Lakjær-Slægten hverken blev døbt med sin Moders eller sin Faders Efternavn, men at han i 26 Aar, lige til sit Bryllup inklusive, officielt kun hed Poul Johan, og at han først ved sit første Barns Daab i 1866 officielt lod sig kalde Poul Johan Lakjær, ligesom Pigebarnet blev døbt Dortehea Johan Lakjær, hvor Lakjær præsenterer sig som Tilnavn til Efternavnet Johan.

Da Navnet endvidere er forkert stavet, maa man formode, at det er taget egenmægtigt og efter Hukommelsen, saaledes at Retten til Navnet er tvivlsom, selvom Slægten vel nu efter $\frac{3}{4}$ Aarhundrede har Hævd derpaa.

Siden 1940 optræder Navnet L a k j æ r i Københavns Telefonbog som selvstændigt Familienavn efter Navnet Lakjer: Carl W. Lakjær, Jordbruger, Amager Landevej 273, Kastrup 916.

Efter Kirkebøgerne er omstaaende Stamtavle-Brudstykke udarbejdet. Vi kender saaledes af denne Slægt 15 Personer (11 M, 4 K), hvoraf 4 Personer (2 M, 2 K) er døde, men der er vistnok flere Efterkommere.

S l æ g t e n L a k j æ r p a a A m a g e r

Stamtavlebrudstykke

Poul Johan Lakjær

f.18-12-1839 paa Fødselsstiftelsen Kbh., d.6-4-1920 i Maglebylille
Mælkeforpagter i Taarnby, Amager, Jordbruger i Maglebylille, Amager
g.7-12-1865 i Taarnby m.Sidsel Hansen Raagaard, f.25-4-1846 sst.,
d.9-1-1875 i Maglebylille, Datter af Husmand Hans Jansen Raagaard
og Hustru Trein Nielsen

!

Dorthea Johan Lakjær, f.17-4- -1866 i Sund- byøster, d.8-9- -1866 i Sund- byvester	Pauline Jo- hanne Dor- thea Lakjær f.14-9-1867 p.Løctegaard g.14-10-1892 m.Steffen Albert Stef- fensen, f. 25-12-1866	Carl Hans Lakjær, f. 18-9-1869 i Taarnby d.2-1-1875 i Magleby- lille	Jacob Julius Lakjær, f.12-4- 1871 i Taarnby Arb.mand, g. 17-6-1898 m. Charlotte Camilla Ly- dia Sørensen f.31-7-1872 Datt.af arbm. J.S.i Kastrop	Hans Jansen Lakjær, f. 7-11-1873 i Maglebylille Arb.mand, g. 22-8-1895 m. Hanna Anders- datter, f. 29-10-1871 i Sverige, Datt. af sv.Arbm.A. Markusson
---	--	--	--	---

!

!

1. Carl Søren Poul Lakjær, f.20-3-1899 i Maglebylille	1. Carl Villiam Lakjær, f.12-9- 1895, Maglebyl., Jordbrug, Amager Landev.273, g.i St.Magleby 1929 m.Gerda Marchen Svensen, Datt.af Grdr.Villum Svensen, Kirkev. St.Magleby	2. Jak. Jansen Lakjær, f.21- 12-1896 i Maglebylille Gart.medhj.g. m.Olga Karen Hansen, f.17 -1-1902	3. Agnes Ingeb. L.f.10-11-1900 i Maglebylille 4. Edv. Sigfried L.f.29-10-1905 d.15-5-1906, i Maglebylille	5. Hans Vilh. La- kjær, f.2-3-1909 i Maglebylille
---	--	--	---	---

Ole Hans
Jansen Lakjær
f.18-4-1929
i Taarnby

S l æ g t e n L a k i e r i S t å u n i n g

ved Skern, Ringkøbing Amt.

Christen Pedersen nævnes 1630-42 som Ejer af Gaarden "Ladkier" i Skern. Hans Søn var antagelig Peder Christensen Lakier (død 1698), der i 1664 nævnes som Fæster paa en Gaard under Lundenæs i Sønderby i Stauning, 5 5/8 Td Hartk.; i 1688: 8 1/8 Td Hartk. - Han nævnes sidste Gang 3-1-1698, og i Juli s.A. nævnes hans Enke "Kirsten Salig Peder Lakier" (Konsumptionsregnsk.). Mindst 2 Sønner og 2 Døtre. 1682 nævnes Sønnen Christen (vistnok identisk med Christen Pedersen Lakier, senere i Østerby, Stauning) og Døtrene Maren og Boeld. En Datter blev vistnok gift med Mads Christensen (død 1749), som senere fik Navnet Mads Lakier, og som blev næste Fæster paa Gaarden. Han nævnes første Gang 1705. 1735 var han under Navnet Mads Lakier Fadder ved Dattersønnens Daab. En Datter Maren Madsdatter (1708-84) blev g. med Jens Nielsen Ladkier (1697-1780). Flere Børn, hvoraf Mads fik Fødegaarden. Den yngste Søn Peder Jensen Lakier (1749-efter 1812) fik en Gaard i Høllet i Stauning og blev g. med Kirsten Villadsdatter Borch (1751-efter 1830). 1830 nævnes i Matriklen: Peder Lakiens Enke. Flere Børn: Jens Pedersen (1789-1885) blev g. med Anne Villadsdatter (1790-1884). Han fik Forældrenes Gaard i Høllet, og dermed bortfalder for ham og hans Efterkommere Anvendelsen af Navnet Lakier. - Han blev Morfader til Læge Andreas Toft, Kbh., f.1871, som har meddelt ovenstaaende. - Navnet Lakier findes ikke mere i Stauning.

At Navnet, som her, følger med Gaarden er ikke ualmindeligt. Mærkeligt er det derimod at gense vore Aners Navne i nøjagtig Form i denne jyske Bondeslægt, og at vor Slægts Hjemsted her i Landet, Ringkøbing, ligger tæt ved Bondeslægtens Hjemsted, Stauning og Skern. - - - Det maa være Fremtiden forbeholdt at finde en eventuel Forbindelse mellem de to Slægter, og denne Gaade tilligemed Spørgsmaalet om Conrektoren Poul Lakiens Forældre vil, som allerede nævnt, utvivlsomt kunne løses ved Arkivstudier i Viborg.

Det skal tilføjes, at en Jens Christensen Tarp fra ca. 1710-40 ejede en ret stor Gaard, Skindbjerggaard i Dejbjerg, Nabosognet til Stauning, og saaledes vil være blevet kaldt Jens Skindbjerg (if. Toft). Selvom der her i Landet findes 8 andre Lokalteter med Navnet Skindbjerg (alle beliggende i Jylland Nord for Linien Ringkøbing-Aarhus), er det nærliggende at antage, at denne Mand er identisk med "den højtansete Jens Schindberg", som Rektor Falster i Ribe i sit Skolevidnesbyrd for den senere Conrektor Poul Lakier "nævner med al mulig Agtelse", idet han, Schindberg, som Falster skriver, "i en heldig Stund" hjalp den fattige, forældre- og frændeløse Dreng i Havn. Jfr. S.30. Købmanden i Ringkøbing Christen Lakiens Enkes 2. Mand, Raadmand Anders Pedersen Stauning stammede nemlig sikkert fra Lardsbyen af samme Navn og var saaledes nok en Bekendt af Jens Skindbjerg (Schindberg).

K i l d e r e g i s t e r 1)

I. Trykte Kilder

- Personalhistorisk Tidsskrift, udkommet siden 1880; jfr. S.133
V.Richter: Dødsfald i Danmark 1761-90, Kbh.1907
" : 100 Aars Dødsfald 1791-1890, 3 Bd., Kbh.1901,1905
Dødsannoncer i Adresseavisen, Berlingske Tidende etc.
Københavns Universitets Matrikel 1611-1829, 3 Bd., 1890-1912
Aarbog for Københavns Universitet, siden 1837
Fortegnelse over Studenterne, siden ca. 1820
Trap: Danmark, 4.Udg., 11 Bd., 1920-32
Daniel Bruun: Danmarks Land og Folk, 5 Bd., 1919-22
Carl Bruun: Kjøbenhavn, 3 Bd., 1887-1901
Københavns Vejviser, 1770-1941
Postadressebogen 1941
S.V.Wiberg: Dansk Præstehist., 3 Bd. og Suplm., 1867-71, 1879
" : " " , Registre, (haandskre.) i kgl.Bibl.,1890
Kraks Tidstavler. 1923
Salmonsens Konversationslexikon
- V.Bloch: Ribe Kathedralskoles Historie gennem 700 Aar, 1910 3G
Chr.Ottesen: Det kgl. Vajsenhus gennem 200 Aar, Kbh.1927 3G
J.Møller: Mnemosyne, Bd.3, 1832, S.151 3G
L.Sagen og H.Foss: Bergens Beskrivelse, Bergen 1824 3G
A.E.Erichsen: Bergens Kathedralskoles Historie, Bergen 1906 3G
L.Sagen: Indbydelsesskrift for 1828 for Bergens Latinskole 3G
J.F.Lampe: Indbydelsesskr. for 1868 for Bergens Cathedralsk. 3G
" : Bergens Stifts Biskopper og Præster, 2 Bd., 1895 3G
F.W.Wivet: Forsøg til Fortælling om Sager i Højeste Ret,
Bd.2, 2.Del, Kbh.1774 3G
Th.C.Bernhoft: Kirkelig Kalender for Norge, 1875, S.55f; 1876 3G
Bergens historiske Forenings Skrifter, Nr.4, 1898 og 8, 1902 3G
H.Stampe: Erklæringer etc., Bd.1, 1753-56, S.175 3G
Fra Ribe Amt, Bd.6, 1927, S.667 (Artikl. beg. S.658) 3G
Samlinger til Jydsk Historie og Topografi, 3.R., 1.Bd., 1898 3G
C.M.Munthe: Kilderegister til Norsk Slægtshistorie, 1922 3G
A.T.Gløersen: Slægten Meidell i Norge og Danm., Chria.1903 3G
Elvius og Hiort-Lorenzen: Danske patriciske Slægter, Kbh.
1891, (I, S.39: Slægten Bruun) 3G
A.M.Wiesener: Dødsfald i Bergen 1765-1850, Bergen 1925 3G
E.P.Pontoppidan: Slægten Pontoppidan, 1905, Nykøb.F. 3G
G.L.Grove: Kort over Køberhavn 1728 3G
" : Kbh's Huse og Indvaanere eft.Branden 1728, Kbh.1906 3G

1) Naar en Kilde refererer sig til en enkelt eller flere enkelte Personer, er det yderst til højre angivet, til hvilken Generation Personen eller Personerne hører (f.Ex.: 3GS = 3. Generation Side-linien)

Navnet Lakjers Forekomst

i Personalhistorisk Tidsskrift
(udkommet siden 1880)

A. I Teksten:

- 1884, 5.Bd., S.82: I Artiklen "Kommandeurkapt. H.G. Sneedorffs Autobiografi" ved Kammerherre Kapt. C.J. Anker, nævnes i fodnoten S.82: "Justitsraad Stutmester Fr. Carl Emil Nielsen g.m. Petrine Sophie Lakier, Datter af Sognepræst i Ramløse P.B.L. Henvisning til Erslevs Forfatterlexikon."
- 1884, 5.Bd., S.252: I Artiklen "En gammel Stambog", omhandlende Slægten Rosenvinge, læses om Kommandør Sivert Urne Rosenvinge g.m. Johanne Marie Lakier, Datter af Sognepr. i Ramløse P.B. Lakier og om deres Børn. Henvisning til Benzons Stamtavler.
- 1894, 3.R., 3.Bd., S.101: I Artiklen "Optegnelser om Familien Pritzier" S.98-103, læses om Hedevig Sophie Catharina Pritzier g.m. Conrektor Paul Lakier, om Johan Jacob Lakier, Christen Lakier, Gye Lakier og om disses Børn. Henvisn. til Elvius og Hiort-Lorenzen: Danske patriciske Slægter, I, S.39.
- 1914, 6.R., 5.Bd., S.207: I en Artikel af Nils Leganger nævnes Hedevig S.C. Pritzier og i fodnoten hendes Fader Johan Jacob P. og Mand Paul Lakier.
- 1917, 7.R., 2.Bd., S.95: I Artiklen "Fremmedadel i Danmark" af Dr.phil. Louis Bobé anføres (fejlagtigt) Adelslægten "de Laquai" (Lakjer).
- 1925, 8.R., 4.Bd., S.258: I Artiklen "Om Familien Lakjers franske Afstamning" af L.Bobé gengives Ramløse-Præstens Brev af 1804 til Kongen tilligemed Oplysn. om sammes Fader, Hustru, Børn.
- 1929, 9.R., 2.Bd., S.97: I Artiklen "Nogle uægte Efterkommere af Hertug Fr. Carl Af Plön", S.85-100, af Carl Lindberg Nielsen, omtales Stutmester Fr. Carl Emil Nielsen g.m. Petrine Sophie Lakier, Datter af Sgpr. i Ramløse P.B.L., og deres 8 Børn.
- 1936, 10.R., 3.Bd., S.50: I Artiklen "Fra Trankebars Kirkebøger", S.46-55, af Knud Heiberg nævnes Navnet Lakier sammen med ca. 70 andre danske Navne i Trankebars Kirkebøger.

B. I Rubriken "Dødsfald i Danmark"

(bortfaldet siden 1925) er desuden anført 17 Lakjers Dødsdatoer, fordelt paa Aargangene:

1887, 92, 93, 96, 99, 1900, 02, 06, 07, 10, 12, 17, 18, 24.

N a v n e r e g i s t e r 1)

Aarestrup, Hørkræmmer 77 !Christensen, Dort., g. Andresen 103
 Abbestee, Peter, Guvernør 68-71, 73! " , Kirstina, gL 101, 110
 Acquaviva, F.M.R.G., g. Balsamo 100! Christian 6.33, 34
 Ahnfelt, J., g. Rønne Olsen 105, 106! Christian 7.5, 11, 116
 Albertsen, Laur. N., Maler, mF 102 !Christian 8.97
 Alrøe, Elle, g. Fugl 69 !Clausen, V. Ferdinandine, gL 97, 110
 Aly, Hyder, Rajah 67, 75 !Cortin, R.F., Conrektor 40, 41, 49
 Andresen, Anne M., gL, mF 103, 110 !Crone, Olga A.A., gL, mF 105, 112
 " , Eleonora M., gL, mF 101, 111 !Desmercieres 11
 Anker, C.J., Kammerherre, Kapt. 26 !Dragonetti, Anna R., gL 98
 " , Peter, Guvernør 71, 73-75 !Engerslev, P.T., Kaptajn 72
 Ankersen, Læge 40 !Erlandsen, Alfr. W.E., Profess. 100
 Arentz, F., Biskop 49 !Faber, Hans, Raadmand 42, 47
 " , F.C.H., Rektor 49 !Falch, Chr., Urtekræmmer 13, 54
 Arntzen, Procurator 90 !Falster, Chr., Rektor 30, 31, 50, 129
 Aschlund, R., Kommandør 26 !Fasmer, Borgermester 55
 Badstuber, Regimentsskriver 26 !Fasting, Lyder, Advokat 44
 Bagge, D., Kaptajn 65 !Ferdinand, Arveprins 97
 Balle, Nicolai E., Biskop 18 !Flor, Peder, Provst 56
 Balsamo, Antonio, Ing., mF 100, 111 !Fog, Agnete, g. Schovsbo 106
 Bang, Jørgen, Provst 44 ! " , B.J., Biskop 92
 Bech, Margrethe C., g. Borthig 16 !Frederik 6.19
 Beenfelt, Baron 93 !Frederiksen, Gerda, gL, mF 106, 112
 Berg, Johan C., Kaptajn 71 !Fridericia, Ida, g. Levison 100
 Biehl, Anne R., g. Pontoppidan 13 !Fugl, Michael A., Regeringsraad 68,
 Bierregaard, M.P., g. Møller 95, 114! 69f, 73f, 76-81, 83
 Bilger, Carrie M., gL 98, 111 ! " , Famil., 69, 71, 77-83, 103, 110
 Biondi, Emma, g. Balsamo 101 !Fæster, Frederik, Kirurg 82
 Blicher, St. St. 84, 91, 97 !Gad, Jørgen J., Provst 17
 Boalth, Rektor 48, 49 !Gadekjer 21
 Boesdatter, Gunder, gL 8, 29, 109 !Galschiøtt, Anne M., g. Grøn 80
 Bornemann, Biskop 39, 55 !Gama, Vasco da 63, 70
 Borthig, Lucia T., gL 16, 25, 109 !Garboe, P., Viceborgm. 42-45, 47, 48
 Bracony, G., Billedhug., mF 99, 111 !Gedde, Ove, Admiral 63
 Brandt, Maria M., g. Larsen 97 !Gersdorff, Ed. M., g. Rosenvinge 25
 Breen, Grace, g. Lund 104 !Gram, Hans, Rektor 39
 Brenø, A.H.D., Sksp., g. Nielsen 26 !Grøn, Jens A., Kaptajn, mF 80, 83
 Breum, Jan L., Degn 43, 48 !Gyldensteen, Greve 11
 Bruun, Gye H., g. Tjufkjær 59, 114 !Gyldensværd, Familien 104
 " " , g. Pritzier, 51, 52, 55, 59, 114! Haberdorph, M.A., Conr. 34, 38, 39, 55
 " , Hans I., Købmand, 51, 59, 114 !Hallmann, Elisab., g. Pritzier 59
 Busch, Kammerraad 89 !Hammer, Morten, Sognepræst 17
 Bötticher, Læge 70 !Hansdatter, Karen, g. Høxbroe 12
 Capocci, Oscar G., Advokat, mF 101 !Hansen, Christen A., mF 102, 110

1) Navneregistret indeholder ikke Forfatternavne og Navne paa Lakjerer af de senere Generationer, fra den 6. inklusive, undtagen naar de indgaar i Texten for de ældre Generationer.

- Forkortelser: gL = gift Lakjer, mF = med Familie.

- Hanson, Proprietær 95 ! " , Niels J., Kornmaaler 54
Hedges, Sarah M., g. Fugl 81, 83, 103 ! " , Peder, Kbm, Bankf., 7-10, 11f, 29
Helsingreen 98 ! 30, 32, 52-54, 109, 120
Hendrichsd., A., g. Bruun 51, 59, 114 ! " , Peder B., Sognepræst 5, 6, 8, 11
Henriksen, Henriette, gL 102, 110 ! 13, 14, 15f, 54, 86, 109, 116
Hoier, Direktør 33 ! " , Peder N., Øltapper 12, 31, 54
Holberg, Ludvig 37 ! " , Petrine, g. Nielsen 25, 26, 109
Holm, M.R., Kaptajn 71 ! " , Poul, Conrektor 9, 10, 13, 28,
" , Marie K., gL, mF 99, 111 ! 29f, 57, 59, 109, 114, 120, 129
Huulbech, Seconde 66 ! " , Poul J., Sognepr. 5, 6, 59, 68, 69
Huusom, Margrethe, gL, mF 105, 112 ! 71, 72, 76, 77, 80, 81, 83, 84f, 95, 96
Høxbroe, J.M., gL, mF 12-14, 54, 109 ! 109, 110, 113, 114, 116, 117
Høyer, Jacob, Rektor 40, 48, 51 ! " , Slægten i Stauning 120, 129
Jacobi, Anna E., g. Pritzler 59 ! " , Wilhelm C., Kapell. 84, 87, 91
Jarnum, Botli, Læge, mF 100, 111 ! Lakiær, F. Skolelærer 94
Jensdatter, Karen, g. Larsen 55 ! " , von 72
Jensen, Ebba Videb., gL, mF 105, 112 ! Lakjer, P. Ludvig, Instrumm., mF 5
" , M. Anna C., gL, mF 98, 111 ! Lakjær, Monsr. 120
Jonsdatter, Gjertr., g. Petersen 25 ! " , P. J., Jordbr., mF 97, 110, 126f
Junge, Imm., Kapt., mF 61, 63, 80, 83 ! Lakner, Gabriel 55
Kaae, Geeske, g. G. arboe 42, 44, 47 ! Langkjer 21
Kalkau, Cam. J.H., g. Thielemann 107 ! Laquai, de 9, 120
Kall, J.C., Univ. Bibliotekar 105 ! Laquier, Johanna, g. Rosenvinge 120
Kemler, Henr., gL, mF 56, 57, 59, 109 ! Larsen, Carol., J.C., g. Nielsen 103
Knorr, Madam 77 ! " , Hans, Husmand 102, 110
Knudsdatter, Kirstine, gL 55 ! " , Theodr., gL, mF 97, 110, 111, 117
Kuhlmann, C.H.G.A., Sognepræst 102 ! Laukier, Peder C., Arbejdsmand 55
Ladchier; Ladkier; Ladkiær 12 ! Laurent, Marie S., g. Lund 99
Ladekiær, Hendrik 55 ! Lehman, Carl F., Isenkr. 14
Ladekjer 21 ! Lerche, Chr., Greve 86, 87
Ladekjer; Ladekær 9, 120 ! Levison, Anna F., gL, mF 100, 111
Lakiær, Christen, Købmand 7, 8f, 11 ! Lexau, Henrik, Sognepræst 59
29, 53, 56, 109, 116, 129 ! Libert, Hertha, g. Holm 99
" , Christen, Pakhusmester, 55, 56, ! Likman, Johan 55
58, 59, 65f, 70, 73, 81, 83, 109, 114 ! Lorentzen, T.T., Sognepræst 43
" , Christen, f. og d. 1725, 14, 109 ! Lowzow, Marskalk 6, 85, 86
" , Christen, Isenkræ. lærl., 13, ! Lund, Finn O.M., Gesandt 104, 112
14, 15, 54, 109 ! " , Hanne Marie L., gL, mF 99, 111
" , Chr., Sgpr. 21, 73, 79, 82f, 88, 92 ! " , P., Godsejer 89
" , Christi., g. Møller 8, 9, 29, 109 ! Luno, J. Carl, Grdr., mF 95, 97, 104
" , Christine, g. Petersen 25, 109 ! Lycke, Faktor 71
" , Christopher A., Landkadetelev ! Madsen, Sidsel M.V., g. Jensen 105
59, 68, 71, 72, 76, 81, 83, 85, 109 ! Marinus, Petrus 43, 48
" , Gotlob B., U. cancel. 26, 94, 109 ! Mason-Clapp 98
" , Gunder, f. 1727, 14, 109 ! Mathiesen, H., Politimest. 40, 43, 46
" , Gye C., g. Schrep 55-57, 59, 109 ! " , Maren 40, 41, 43-45, 47, 48
" , Hans, f. 1777, 26, 109 ! Meidell, Familien 52
" , Johan J., Sgpr. 55-57, 59, 65, ! Mermod, Josette, g. Vallotton 106
109 ! Mitlænder, Joh. 55
" , Johan M., Strømpevæver, mF 54 ! Mohr, Købmand 85
" , Ludvig E., Kapellan, mF 91, 93 ! Mourier, Chr., gL, mF 104, 10, 12, 17
" , Johanna, g. Rosenvinge 25, 109 ! Munck, Proprietær 102, 110
" , Laurs, 1731-38, 14, 109 ! Mühlendorff, Ingeniør 74

Mynster, Jakob P., Biskop 23, 89f
 Münter, Fr., Biskop 86
 Møller, Anders, Hndlmand, mF 9, 109
 " , S. Maria, gL, mF 94, 95, 96, 114
 " , Thorvald, Kapt., Kasserer 104
 Nachtigal 87
 Nielsen, E.L. Dagmar, gL, mF 103, 110
 " , Fred. C.E., Stutmst., mF 26, 109
 Nordborg, Andreas, Underbogh. 62f,
 65, 69, 79, 83
 " , Else M., g. Grøn 63, 79, 80, 83
 " , Jørgine 63, 71, 78, 81-83, 117
 Ouchterlony, M.E., Ritmester 26
 Overweg, Sophie, g. Mourier 104
 Pagh, Mette, g. Pontoppidan 13
 Pahlson, Kirsti 104
 Passarant 70
 Petersen, Anna C.V.C., gL 101, 111
 " , Claus P., Stadsfys., mF 25, 109
 " , Wilhelmine M., g. Luno 95
 Plähn, Margrethe V.N., gL 103, 110
 Plön, Fred. C., Hertug af 26
 Pontoppidan, D., Sgpr., mF 13, 33, 45
 " , Erik, Biskop 39, 44, 45, 50
 Powers, Sarah, gL 98, 111
 Pritzier, Hedv., gL 51f, 59, 109, 114
 " , Familien 51, 52, 55, 57, 59, 114
 Purdy, William C., Notar 98, 111
 Quiërre, Pierre B. de la, 3, 5f, 8, 28
 30, 86, 109, 114, 116
 Quist, Jacob 16
 Randers, Jac. J., Kapt. 60-62, 83
 Rasmusd., A., g. Schifter 60, 83, 114
 Rasmussen, V., g. Frederiksen 106
 Rauff, Elisabeth J., g. Pritzier 59
 Reedtz-Thott, Baron 87
 Reuss, Professor 32
 Rheinländer, Agnes, g. Crone 105
 Roepstorff, Staldmester 86
 Rosenberg, Peder, Rektor 51, 59
 Rosenvinge, S.U., Komnd. 25, 109, 120
 " , Familien 25
 Rønne, Forpagter 104
 Rønne-Olsen, H., gL, mF 105, 106, 112
 !Saunders, Mary E., gL 98, 111
 !Saxild, Landsarkivar 8
 !Schelven, Provst 57
 !Schifter, Familien 60-62, 83, 114
 ! " , Birgitte A., gL 59, 60, 62, 66
 ! 68, 71, 77-79, 82, 83, 109, 114
 !Schindberg, Jens 30, 129
 !Schovsbo, Bodil, gL, mF 106, 112
 !Schrep, F., Lærer, mF 55, 57, 59, 109
 !Schulin, Geheimeraad 33
 !Seehus, H.M., cand. teol. 49
 !Setty, Supremany, Dubash 73, 74
 !Snedorff, Henrik G., Kommandør 26
 !Spur, Laurenze E., gL, mF 101, 110
 !Stauning, A., Raadm., 8, 29f, 120, 129
 !Steensen, J., Rektor 36, 39f, 51, 55
 !Stein, H.M., Kaptajn 106
 !Stephansen, Betzy og Cathrine 25
 !Studsgaard, C.B. 56
 !Sølling, Grethe H., g. Spur 101
 !Tack, Lauritx S., Grosserer 81, 83
 !Thielemann, Camilla, gL, mF 106, 112
 !Thott, Otto, Statsmand 12
 !Tidemand, Ole, Stiftsprovst 44-46
 !Tippo, Sahib 75
 !Tjufkjær, Iver H., Hndlmand 59, 114
 !Toft, Andreas, Læge 129
 !Top, Faktor 76
 !Tornèrhjelm, Ritmester 104
 !Vallotton, H., Forretnm., mF 105
 ! 106, 112
 !Vermehren, Anna, g. Huusom 105
 !Wagriën, Frdrke. gen., g. Nielsen 26
 !Watson, Carrol, Notar, mF 101, 111
 !Wedel (Vedel), P.N., Hofpræst 120
 !Wegs, Cecilia, gL 100, 111
 !Welding, Chr., Kaptajn 93, 94
 !Wesenberg-Lund, C., Professor 99
 !Widberg, Joh., gL 77, 83, 85, 86, 93f,
 ! 95, 96, 109, 110, 114
 ! " , H., Urmag., mF 85, 88, 94-96, 114
 !Wissing, Helene C., gL 97, 111
 !Wivet, F.W., Advokat 42, 47
 !Worsøe, W.A.S., Sognepræst 56

